

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Teftiş Kurulu Başkanlığı**

**AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNDE
EĞİTİM DENETİMİ**

ANKARA -2007

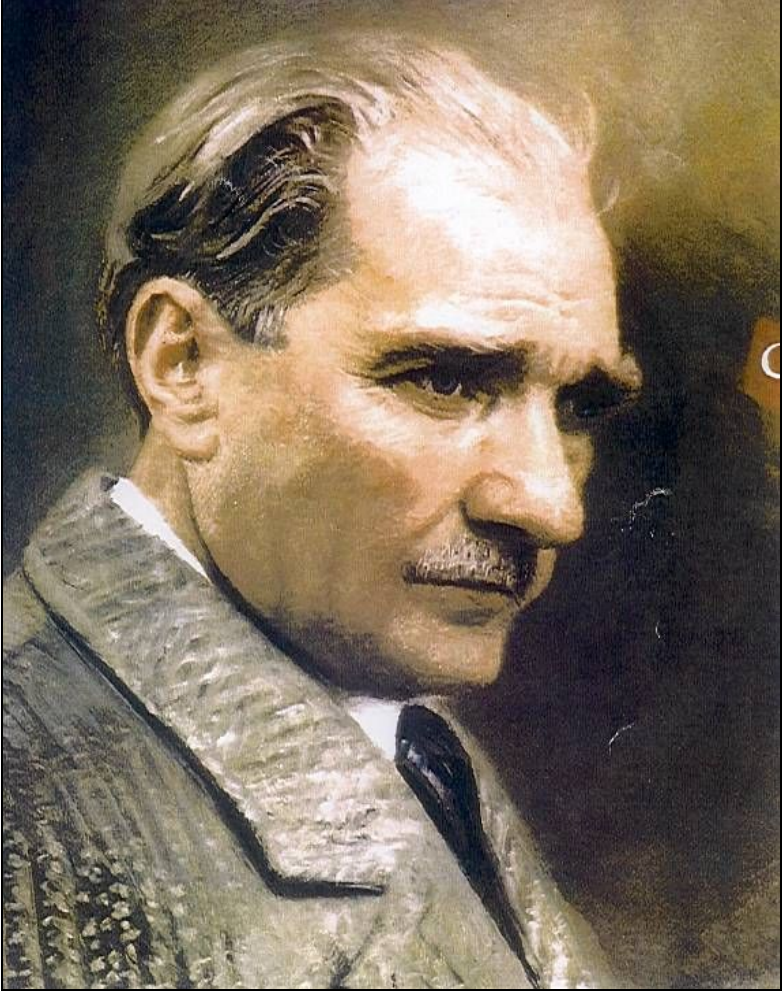

AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNDE EĞİTİM DENETİMİ

Hazırlayan

Ahmet KASAPÇOPUR
Milli Eğitim Bakanlığı Başmüfettişi

ANKARA -2007

**YAPTIKLARI İŞİN DOĞRULUĞUNA İNANAN İNSANLAR,
ÇALIŞMALARININ DENETLENMESİNDEN, KARŞI FİKİRLER
ORTAYA ATILMASINDAN VE TERCİHLERİ ÜZERİNDE
MÜNAKAŞA YAPMAKTAN ZEVK ALIRLAR.**

M. Kemal ATATÜRK

	İÇİNDEKİLER	Sayfa
	Sunuş	6
	Önsöz	8
	Avrupa Birliği Ülkeleri Haritası	10
A	Avrupa Birliğine Üye Ülkeler	11
	1 Avusturya	12
	2 Belçika	18
	a Fransız Topluluğu	20
	b Alman Topluluğu	24
	c Flemenk Topluluğu	26
	3 Birleşik Krallık	34
	a İngiltere ve Galler	36
	b İskoçya	43
	c Kuzey İrlanda	48
	4 Bulgaristan	51
	5 Çek Cumhuriyeti	55
	6 Danimarka	60
	7 Estonya	64
	8 Federal Almanya	69
	9 Finlandiya	74
	10 Fransa	77
	11 Hollanda	82
	12 İrlanda	97
	13 İspanya	105
	14 İsveç	110
	15 İtalya	114
	16 Kıbrıs	118
	17 Letonya	131
	18 Litvanya	135
	19 Lüksemburg	139
	20 Macaristan	142
	21 Malta	147
	22 Polonya	151
	23 Portekiz	155
	24 Romanya	159

25	Slovakya	163
26	Slovenya	167
27	Yunanistan	172
B	Avrupa Birliğine Aday Ülkeler	171
1	Hırvatistan	177
2	Makedonya	181
3	Türkiye	185
C	AEA/EFTA'da Yer Alan Avrupa Ülkeleri	202
1	İsviçre	203
2	İzlanda	208
3	Lihtenştayn	212
4	Norveç	215
D	Özet	219
E	Kaynaklar	225

SUNUŞ

Avrupa Birliği Ülkeleri kendi eğitim politikalarını sürdürmenin yanı sıra, mesleki ve teknik öğretimle üretimde kaliteyi artırmak ve standartları korumak için ortak programlara katılmakta, belge ve sertifikaların tanınması konusunda işbirliklerini sürdürmektedir.

Avrupa Birliğine “Aday Ülkeler” arasında yer alan ülkemiz, VIII. Beş Yıllık ve daha sonraki kalkınma planlarında “Eğitim Reformu” gerçekleştirilmesidir.

Eğitim Reformu’nun gerçekleştirilmesi, Avrupa Birliği standartlarına ulaşılmasıyla sağlanabilecektir. Bu bakımdan, Bakanlığımız teşkilat yapısı yeniden düzenlenecektir. Eğitimde de istenilen standartlara ulaşılmasında eğitimin denetim fonksiyonu önemli bir yer tutmaktadır.

Bu bağlamda yeniden yapılandırılacak Türk Eğitim Sistemi’nin merkez örgütünün makro düzeyde yapacağı çalışmalardan birisi de denetleme örgüt yapısının yeniden örgütlenmesidir.

“Avrupa Birliğine Türkiye’nin Katılım Ortaklığı Belgesinde”; “Orta Vadeli Öncelikler” arasında “İdari ve Adli Kapasitenin Güçlendirilmesi “ başlığı altında:” İç ve bağımsız mali kontrol için yasal çerçevenin tamamlanması; Maliye Bakanlığına bağılı merkezi bir kuruluşun kurulması, iç denetim işlevlerinin uyumu için harcama merkezlerinde iç denetim ünitelerinin kuruluşunun tamamlanması; ulusal iç denetçileri için merkezi ve yerel düzeyde ön mali denetimin işlevsel hale getirilmesine yer verilmişti. Bu bağlamda 5018 sayılı Mali Denetim ve Kontrol Yasası yürürlüğe girmiş olup, mali konularda genel bütçe harcamaları disiplin altına alınması hedeflenmiştir. Bu konudaki yapılandırma ve mali denetim konusunda iç denetçilerin atanmaları ve yetiştirilmelerine devam edilmektedir.

(27) Avrupa Birliğı, Türkiye'nin de içinde yer aldığı (3) Aday lke ile (4) EEA/EFTA ülkesinin genel eğitim yapıları ve denetimleri bu çalışmada ele alınmıştır. Bu araştırma, Bakanlığımız Avrupa Birliğı lkelerinin **Eğitim Denetimi** konusundaki genişletilmiş ve yeniden düzenlenmiş ikinci yayınını oluşturmaktadır.

Günümüzde internet aracılığı ile bilgiye ulaşmanın kolaylığı, yöneticilerimiz ve öğretmenlerimizi ulusal hedeflere yönlendirmenin yanı sıra uluslar arası düzeyde bilgilendirmek ve yetiştirmek Bakanlığımızın görevleri arasındadır.

Başkanlığımızın Avrupa Birliğı çalışmalarını belli süreçlerle yürüten Milli Eğitim Bakanlığı Başmüfettişi Ahmet KASAPÇOPUR' un gayretleri sonucu hazırlanan bu ikinci çalışmanın yöneticilere, öğretmenlere ve okurlara yararlı olmasını dilerim.

Muzaffer DOğAN
Teftiş Kurulu Başkanı

ÖNSÖZ

Çağımızda hızlı ilerleyen bilim ve teknoloji, bireylerin ve toplumların sosyal ve ekonomik yaşantısını, değişme ve gelişme yönünde ciddi bir şekilde etkilemekte, bunun paralelinde kurumların yapısını ve işlevini de değişikliğe zorlamaktadır. Böylece sistemdeki dengeler bozulmaya yüz tutmakta, yeni durumlara uyum sağlanabilmesi için denetim ve rehberlik hizmetlerinin önemi daha da artmaktadır.

Günümüzde çağdaş denetim; yapılan hizmetlerin yasaya ve belirlenmiş kurallara ne derece uyduğu ya da uymadığı ile iş görenlerin, bu yöndeki disiplin durumlarını değerlendiren bakış ve anlayıştan çok bunlarla birlikte yönetim ve eğitim alanında görev yapan her derecedeki yönetici ve öğretmenleri değişmelerden haberdar kılmak, onlara etkili bir kaynaklık hizmeti sunmak ve çağdaş rehberlik fonksiyonunu yerine getirmek şeklinde algılanmaktadır.

Avrupa Birliği ile tam üyelik doğrultusunda adaylığını sürdüren ülkemiz, küreselleşmenin avantajlarından yararlanabilme fırsatını yakalamış bulunmaktadır. Bu fırsattan yararlanabilmek için VIII. Beş Yıllık ve daha sonraki kalkınma planlarında eğitim reformunu da gerçekleştirmesi de zorunluluk olarak yer almıştır.

Eğitim reformunu gerçekleştirebilmek içinde, Milli Eğitim Bakanlığı örgüt yapısında yeniden düzenleme yapılması süreci devam etmektedir.

(27) Avrupa Birliği Ülkesi , Türkiye'nin de içerisinde yer aldığı (3) Aday Ülke ile (4)EEA/ EFTA ülkesinin **EĞİTİM DENETİMİ**; Avrupa Komisyonu XXII./ Eğitim Öğretim ve Gençlik Genel Direktörlüğü'nün eğitim programlarından CEDEFÖB ve EURYDİCE'nin ortaklaşa hazırladıkları “**Avrupa Birliği Ülkelerinde Eğitim Sistemleri**” ile “**İnternet ortamından elde edilen bilgilerlerden**” faydalanılarak genel bir çerçeve içerisinde hazırlanmıştır.

Bu çalışmanın hazırlanmasında, ülkelerin kendi dillerinde ki haritaları ile genel eğitim yapılarının basit şemaları verilmiş, daha çok Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Başkanlığının sahip olduğu konumdaki eğitim denetim yapısı anlatılmaya çalışılmıştır. Bir çok ülkede st düzeyde eğitim denetimi yapılandırılmadığından, ilgili ülkelerde bu konudaki bilgilere zet olarak verilmiştir.

Bu çalışmanın yürütülmesinde ve geliştirilmesinde desteklerini esirgemeyen Sayın Başkanım Muzaffer DOğAN ile ilgili bölümlerde ve kaynakçada yer alan yerli ve yabancı eserlerin yazarları dahil, çalışmalarda katkı ve desteği olan herkese şükranlarımı sunuyorum.

Bu doküman; yöneticileri, ğretmen ve eğitim konusunda araştırma yapmak isteyenleri, **Avrupa Birliği lkelerinin Eğitim Denetimi** konusunda bilgilendirmenin yanı sıra, Milli Eğitim Bakanlığının yeniden yapılandırılmasında **eğitim denetimi sisteminin** oluşturulmasında, Milli Eğitim ile ilgili komisyon çalışmalarında ve plnlama uzmanlarınca kaynak olarak kullanılabileceğini mit etmekteyim.

Ahmet KASAPÇOPUR
Milli Eğitim Bakanlığı Başmüfettişi

AVRUPA BİRLİĞİNE ÜYE ve ADAY ÜLKELER

Ülke isimleri kendi resmi dilleri ve kullandıkları alfabelerindeki yazılımla gösterilmiştir.

Üye Ülkeler

Aday Ülkeler

Diğer

A.ÜYE ÜLKELER

 Avusturya AT	Yüzölçümü	83858 km ²
	Nüfus (2005)	8.2 Milyon
	Nüfus Yoğunluğu	98 kişi/km ²
	Zorunlu Öğretim	9 yıl (6-15) yaş

AVUSTURYA EĞİTİM SİSTEMİNİN ŞEMASI											
	25/26	Üniversite ve Yüksek Öğretim				Mesleki Teknik YÖ		MYO			
	23/24										
	22/23										
	21/22										
	19	Akademik Lise	Genel Lise	Konser vatuvar	Mesleki ve Teknik Eğitim						
	18										
	17										
	16										
	15										
Zorunlu eğitim	15					Çıraklık		Özel Eğitim			
	14	Akademik Ortaokul				Genel Ortaokul					
	13										
	12										
	11										
	10	İLKÖĞRETİM									
	9										
	8										
	7										
		6	A n a S ı n ı f ı								
	5	Ana Okulu									
	4										

1. AVUSTURYANIN EĞİTİM DENETİMİ

Avusturya federal bir devlettir. Resmi dili Almanca'dır. Eğitimin sorumluluğu federal yönetim ile eyalet yönetimi arasında paylaşılmıştır.

Eyaletlerde bölge ve il okul kurulları oluşturulmuştur. Zorunlu eğitim, ortaöğretim ve üniversitelerin gözetim ve denetimi farklı yapıdadır. Yüksek öğretimde, ayrıca parasal harcamaları kapsayan mali denetim vardır.

Tarım ve Ormancılık Lisesi, Viyana Endüstri Lisesi gibi doğrudan Federal Eğitim ve Sanat Bakanlığına bağlı bazı okulların denetimleri branş müfettişlerince yapılmaktadır. Bununla birlikte Federal Eğitim ve Sanat Bakanlığı Şeması içinde, daha açık bir deyişle merkezi düzeyde bir teftiş kurulu yoktur. Bakanlık bölge ve illerin eğitim denetimi bağlantısının ofisleri aracılığıyla sağlamaktadır.

Eyaletlerin tamamında okullar, okul müfettişlerince denetlenmektedir. Bu yapı Avusturya eğitim sisteminin karakteristik bir özelliğidir. Zorunlu eğitimde denetimi il müfettişleri; ortaöğretim denetimini de bölge branş müfettişleri yapmaktadır. Zorunlu eğitim kapsamındaki tarım ve ormancılık öğretimi yapan okulları da il müfettişleri denetlemektedir

Okulların Denetimi

Denetimde öncelikle okul müdürü sorumludur. Bütün okullardaki tüm öğretmenlerin ilk gözetmeni ve rehberi, okul yasalarının uygulayıcısı; öğretiminin kalitesini ve öğrenci başarısı ile performanslarını belli düzeyde sağlama yükümlülüğü okul müdüründedir.

Teftiş Kurulu, Federal Müfettişleri Kanunuyla kurulmuştur. Bu kurul, işlevini okul denetim büroları içinde yer alan bölge okul müfettişleri ve il okul müfettişleri (branş müfettişleri) yoluyla yürütmektedir. Müfettişler, illerde federal okul yetkilileri, bölge okul kurulları, il okul kurulları ile yakın ilişki içerisinde. Okul denetim kurulları bölge ve eyalet kademesinde çalışırlar.

Hem kamu hem de özel okulların denetiminde yazılı kaynak olarak “Okul Denetiminin Ayrıntılı Genel Esasları” kullanılmaktadır.

Okul müfettişleri öğretimin kalitesi ve yönetimin çalışmalarını gözetler. Bir okulun iç denetimi konusunda bilgilendirmek için okul müdürünü ve öğretmenleri ziyaret etmeleri genel bir kuraldır. Bu ziyarette, herhangi bir değerlendirme yapılmaz. Okul denetimlerinin sonunda okul müdürü, denetlenen öğretmenler ve denetimi yapan müfettişlerle birlikte bir toplantı yapılır. Bu toplantıda doğal olarak rehberlik önem taşır.

Avusturya’da, okul denetim ofislerinin rehberliğine ilaveten, Viyana, Graz ve Klagenfurt Vilayetlerinin Okul Gelişim Merkezlerinde okullardaki bilimsel çalışmalar ve kalite değerlendirmeleri yapılmaktadır.

VİYANA Eğitim Müşavirliği görevini yürüten **Milli Eğitim Bakanlığı Müfettiş Yardımcısı Abdulkadir YILMAZ’ın Avusturya Eğitim Sisteminde Denetimle İlgili Tespitleri”** aşağıdaki şekilde açıklanmıştır.

Avusturya eğitim sisteminde çeşitli okul türlerinde görev yapacak öğretmenlerin, branşlarına göre özel bir eğitimden geçmiş olması ve uzman olarak göreve atanmaları asıl olarak amaçlanmış ve denetim sistemi de buna dayandırılmıştır.

İlk, orta, özel ve ilk teknikokul (çıraklık okullarına hazırlık) öğretmenliği için herhangi bir yüksekokul giriş sınavını kazanmış (yüksek teknik okullar için yapılan giriş sınavı) meslek yüksek okulu mezunları pedagoji akademisinde eğitim görürler. Öğrenim süresi 2 ile 5 yıl arasında değişmekte olan bu okulu başarı ile bitirmiş olanlar yeterlilik sınavından geçmiş olarak göreve atanırlar.

Çalıştıkları süre içinde okul müdürünün denetimi ve rehberliğinde uyum içinde görevlerini sürdürdüklerinden denetlenmelerinin özel bir önemi yoktur. Göreve ilk atanan öğretmen, mesleğinin ilk beş yılı içerisinde kendi uygun göreceği bir zamanda denetimini ister. Bölge müfettişi tarafından verilen tarihte de denetlenir.

Öğretmenin bu denetimdeki başarısı diğer yıllardaki başarısının da ölçüsü olarak kabul edilir. Eğer öğretmen daha üstün bir başarıya ulaşmak ve bunu belgelendirmek isterse yeniden bir denetim talebinde bulunur. Bunun dışında herhangi bir denetim görmesi söz konusu değildir. Fakat okul müdürü kişiyi yetersiz buluyor ve daha önceki başarısını sürdürecektir çalışmayı yapmadığını düşünüyorsa, öğretmenin yeniden denetlenmesi için başvuruda bulunabilir.

Örneğin takdirname ile ödüllendirilmiş bir öğretmen, takdire şayan görülmüş bu olağan üstü çalışmasını sürdürmek durumundadır. Takdirname beş senelik bir çalışmanın ürünü olup, kişi başarısını devam ettirmezse hakkında yeni bir değerlendirme yapılır.

Bir öğretmenin takdirname ile ödüllendirilmesi, okul müdürleri konferansında önerilebilir, uygun görülürse değerlendirilir. Bu durumda öğretmenin başarısı, teftiş görmeden okul müdürünün denetimi sonucunda, benimsenmiş olur. Öğretmenin denetimi böylece okul müdürünün yetkisine bırakılmıştır. Okul müdürü eğitimi ve öğretimin başarılı yürütülmesi için gereken rehberliği yapar., öğretmenin çalışmasını değerlendirir, olağan üstü bir durum olduğunda da öğretmenin denetimini ister. Müfettişlerin genelde rehberlik fonksiyonları ağır basmaktadır. Avusturya eyalet sistemi ile yönetildiğinden, her eyaletin eğitim müdürlüğünde (Viyana’da Stadtschulrat, eyaletlerde Landesschulrate) teftiş bürosu bulunur. Bu ünite ilk ve orta öğretimin tüm denetimlerini yapan müfettişler tarafından yürütülür.

Okul Kontrol ve Geliştirme Sistemi ve Müfettişler

Okul teftişi din dersleri dışında eyalet hükümetleri tarafından organize edilmektedir. Müfettişler eyalet hükümetleri bünyesinde teftişlerini yürütürler.

Ana okullarında (Kindergartenlerin) kendilerine has bir teftiş sistemleri vardır, fakat eyalet tarafından değil belediyeler tarafından düzenlenir.

Ülke bünyesinde aşağıdaki teftiş organize sistemi mevcuttur:

- Eyalet Okul Müfettişleri (Landeschulinspektoren)
- Mahalle Okul Müfettişleri (Bezirksinspektoren). Viyana'daki 23 Bölge (Bezirk), 18 mahalle müfettişi tarafında yürütülmektedir.
- Bölüm-Ders Müfettişleri (Fachinspektoren)
- Din Dersleri Müfettişleri

Eyalet Okul müfettişleri (Landeschulinspektoren):

Eyalet müfettişleri eyalet hükümetleri tarafından atanmaktadır. Bu atamalarda siyasi grupların etkileri yoğundur. Eyalet müfettişlerinin ana görevleri okul, veliler ve öğrenciler arasında dengeyi sağlamaktır. Bu nedenle okullar hakkındaki şikayetlerinde muhatabıdır. Bu makam pedagoji uzmanlarının yanı sıra, eyalet hükümetinin hukuk danışmanları tarafından da desteklenmektedir ve koordine içerisinde çalışırlar. Bu makam, ayrıca, öğretmenlerin atanmasını da yapar. Her eyalet bünyesinde alt teftiş uygulamaları değişik şekilde organize edilmektedir. Değişik organizeler okul ve nüfus çokluğuna göre düzenlenmektedir.

Mahalli Müfettişlikler (Die Bezirksschulinspektoren):

Eyalet Müfettişlerine bağlıdır. Bu müfettişlikler ilk öğretim okullarıyla ilgilenirler. Bölgelerin büyüklüklerine göre okulların sayıları değişmektedir.

Bölüm ve ders müfettişleri (Fachinspektoren):

Belli ders ve bölümlerle ilgilenmektedirler. Mahalli belediye veya eyalet kültür bakanlıklarında büroları bulunur. Bir bölüm için birden fazla müfettiş olabilir.

Din Müfettişleri:

Din müfettişleri eyalet bakanlığının görevlileridir. Federal Eğitim ve Sanat Bakanlığı tarafından tayin edilirler. Maaşlarını eyalet bakanlıklarından alırlar. Çalışma alanları sadece din dersleriyle sınırlıdır. Kendi dini cemaatlerine karşı sorumludurlar.

 Belçika BE	Yüzölçümü	30158 km ²
	Nüfus (2005)	10.4 Milyon
	Nüfus Yoğunluğu	345 kişi/km ²
	Zorunlu Öğretim	9/12 yıl (6-15/18)* yaş

* Yarı zamanlı eğitim alanlarda zorunlu öğretim 18 yaşına kadar sürmektedir

BELÇİKA EĞİTİM SİSTEMİNİN ŞEMASI									
Yaş									
25/26	Zorunlu Eğitim	Orta ve Uzun Süreli Yüksek Öğretim				Orta Süreli Yüksek Öğretim			Kısa Süreli Yüksek Öğretim
24/25									
23/24									
22/23									
21/22									
20/21									
19/20						Üniversite Dışı Yüksek Öğ.			
19	Üniversiteye Hazırlık						Yarı Zamanlı Eğitim		
18	Genel Lise	3.k	Teknik	2.k	Meslek lisesi	3.k			Çıraklık
17		2.k		1.k		2.k			
16		1.k				1.k			
15		İlköğretim							
14									
13									
12									
11									
10									
9									
8									
7									
6	Okul Öncesi Öğretim								
5									
4									
3	Kreş								
2									
1									
									Felemenk, Alman ve Fransız Topluluklarının eğitim sistemleri çok yakın benzerlik göstermektedir.

2. BELÇİKADA EĞİTİM DENETİMİ

1830'da kurulan Belçika, anayasal bir monarşi (krallık) ile yönetilen üniter bir devlettir. Ülke Felemenk, Wallon ve Brüksel olmak üzere üç bölgeye ayrılmıştır. Brüksel hem Belçika'nın hem de Avrupa Birliği'nin başkentidir. Belçika halkı; Felemenkler, Fransızca dilli topluluk, Alman dilli topluluk olmak üzere üç topluluktan oluşmuştur. Bu toplumsal yapı dil bakımından Felemenk dili, Fransız dili, Alman dili, Fransızca- Flemenkçe dil (Bililingual/iki dilli).

Topluluklar, eğitimle ilgili tüm kararları alma ve uygulama yetkisine sahiptir. Eğitimin parasal giderleri de 1 Ocak 1989 tarihinden beri bu topluluklarca karşılanmaktadır. Merkezi hükümetin işlevi büyük ölçüde, zorunlu eğitimi sağlama, diplomaların verilmesi koşullarını belirleme ve emekli ödemelerini planlamayla sınırlıdır. 6-15 çağ nüfusu ile ilk ve ortaöğretimi kapsayan zorunlu öğretim (9) yıldır ve ücretsizdir. (Zorunlu öğrenim süresi mesleki teknik öğretimde 18 yaşına kadardır)

Eğitim denetimi üç toplulukta farklılık göstermektedir..

a. Fransız Dilli Toplulukta Eğitim Denetimi

Eğitim ve Bilim Araştırmaları Genel Yönetimince (AGERS) pedagojik destek sağlanmaktadır.

Denetimde üçlü bir yapı oluşturulmuştur:

Denetlik Servisi;

Bu servis, topluluktan sağlanan finansmanın kullanımında mevzuata uygunluk denetimini yapmaktadır.

İkili Servis:

Bu denetim birimi, kurumdaki eğitim düzeyini ve çalışanların yeterliklerini saptamak amacıyla yapılır. Bu serviste görevli danışman öğretmenler tarafından müfredatların hazırlanmasına ve öğretim metotlarının geliştirilmesine katkıda bulunulur.

Okul öncesi ve ilköğretim yardım servisleri danışmanlarıyla eğitime destek olurlar. Bu servisler bilgi işlem ortamında, denetim sürecine de yardım ederler.

Benzer Komite;

Benzer Komite bütün öğrencilerin temelde ihtiyacı olan dokümanları tedarik eder. Komitenin, Bakanlık tarafından uygun müfredatı temin etme , standart öğretim kademelerini oluşturma, öğretim sürecindeki toplantılara öğrencilerin yasal olarak katılımını sağlama görevleri vardır.

Komite, Ortaöğretim Sertifikaların (CESS) standardından sorumlu olup, yabancı bir sistem altındaki ortaöğretim kuruluşlarının Belçika ortaöğretimine denklikleri ile kamu okulları (écoles officielles) ve özel okullar (écoles libres) arasında devlet yardımlarında eşitliği sağlamak görevi de vardır.

Ayrıca, üniversitelerde diploma ve sertifikaları onaylayan bir Komite bulunmaktadır.

Yönetim Gözetimi ve Geleneksel Eğitim Denetimi

Müfettişlerin, eğitimin kalitesini artırmaya yönelik olarak rehberlik yapma görevleri vardır. Bu görev, özellikle zorunlu eğitimin ilk sekiz yılında dönüşümlü olarak gerçekleştirilmektedir.

Müfettişler öğrencilere dersler esnasında ve ödevlerinin değerlendirilmesinde sorular sorar, eğitim sisteminin kontrol aracı olarak iç değerlendirmede görev alırlar ve öğretmenlere rehberlik yaparlar.

Denetim birimleri kaliteye artırmak için bir yıllık plan hazırlarlar, okulların amaçlarını gerçekleştirmesi için mevcut çalışmalarına ve elde edilen bilgilere göre hükümete teklifte bulunurlar

Müfettişler de pratik denetim organları olarak, kanunların hazırlanması ve düzenlenmesi, özellikle zorunlu eğitimle ilgili uyumunu sağlamakla görevlidir.

Fransız Topluluğu müfettişleri, ilgili dilin yabancı temsilcilerinin katılımı ile kurslarının 5. ve 6. sınıflarda değerlendirmelerine katılırlar.

Topluluk Tarafından Düzenlenmiş Teftiş Kurulları

Topluluk tarafından organize edilmiş geleneksel “Teftiş Kurulu”(Ecoles)’ndaki topluluk müfettişi, bir yönetim danışmanı, öğretmen çalışmalarını yapan bir gözetmeni ve bir pedagojik koordinatördür. Müfettiş müfredat içeriğinin hazırlanmasına, öğretmenlerin hizmetiçi eğitimlerine bir eğitici olarak katılır, öğretim metotları üzerine öğretmenlere rehberlik yapar.

Fransız Topluluğu’nun Teftiş Kurulu; Bakanlığı tarafından verilmiş performans görevlerini yerini getirir. Teftiş Kurulu son zamanlarda üç genel müfettişlikten oluşturulmuştur, bunlar koordinatörler, pedagojik yönden destek ve denetim görevi yapan müfettişlerdir.

Fransız Topluluğunda Kamu Yardımı Alan Okulların Müfettişleri

Teftiş Kurulu kamu yardımı alan okul öncesi ve ilköğretim okulları için kurulmuştur. Kamu yardımı alamaya uygun ilköğretim okullarında özel müfettişleri bölge teftiş kurullarıyla bağlantılı çalışır. Okul öncesi ve ilköğretim okulları için kamu yardımı alan geleneksel Teftiş Kurulu bir genel müfettiş ve özel müfettişler bölge teftiş kurulu vasıtasıyla AGERS’e bağlanmıştır.

Özel müfettişler yetkileri dahilinde bölge teftiş kurulu ile bağlantılı çalışırlar ve bunlar bir yıl önceden ilköğretimin mevcut durumu üzerine Bakanlığa bir rapor verirler.

Bölge teftiş kurulu elemanları, belediye yetkililerini ve kantondaki bütün okulları yılda en az iki defa ziyaret etmekle yükümlüdür. O belediyelerden, okul yönetiminden ve öğretmenlerden gerekli bütün bilgileri elde etmekte, zorunlu öğretim okullarına devamın gözetimi ve pratik öğretim organizasyonu yapma yetkisine sahiptir. Bölge teftiş kurulları, okul müdürü ve öğretmenlerle denetim sonuçlarına yönelik olarak iletişim kurarlar.

Kantonların çoğunda, bölge teftiş kurulu, ilköğretimin 6. yılının sonunda bir bölgesel sınav düzenler.

Toplulukta, bazı birimlere bağlı okul öncesi ve ilköğretim kademeleri için görevlendirilmiş özel Teftiş Kurulları da mevcuttur.

Ortaöğretim ve Kısa Süreli Üçüncü Eğitimde Yönetim Gözetimi ve Denetimi

Teftiş Kurulunun amacı, okullarda öğretim personeli ve öğretimle görevli yönetim arasında pedagojik bağlantıyı sağlamaktır. Teftiş Kurulu, okul müdürleri ve öğretmenlerle ilgili olarak hükümetin ilgili kuruluşlarına rapor sunar. Teftiş Kurulu ortaöğretim ve kısa süreli üçüncü öğretim kademelerine Fransız Topluluğu tarafından yapılan kamu yardımlarındaki değişimi gözetler.

Teftiş Kurulunun; kapsama alınan okul sayıları, ders ve ders grupları, eğitim yardımları, farklı kademe ve derecelerde rehberlik yapma durumlarına göre müfettişlerin sayılarını belirleme yetkisi dahilindedir.

Müfettişler; genel kurs müfettişleri (ortaokul, lise ve üniversite dışı yüksek okul/üçüncü öğretim veya teknik kurs ve mesleki eğitim müfettişleri (ortaöğretim kurumlarında) olarak görev yaparlar.

Topluluk Tarafından Organize Edelin Okulların Müfettişleri

Topluluk tarafından yönetilen kuruluşların müfettişleri aşağıdaki rollere sahiptir:

- Bölgede eğitim amaçlarını yaygın bir şekilde etkin olarak gerçekleştirmek için kuruluşların ziyaret edilmesini sağlamak,
- Kuruluşların kendi genel özdeğerlendirmelerini yapmalarına, yönetim araştırmalarını, derslerin kabul edilmesine destek vermek,
- Öğretim kademelerine göre yeterlilik sürecini gözetlemek,

- Öğretmenlerin düşüncelerini geliştirmek, öğretim metotlarının seçiminde ve eğitim kitapları konusunda bilgilendirmek için rehberlik yapmak,
- Ders muhtevasını hazırlamasına ve zamanlamasına yardımcı olmaktır.

Müfettişlerin yetkileri;

- Dersleri ve eksersizleri gözlemlemek, öğrencilere soru sormak, diğer dokümanları ve çalışmalarını denetlemek,
- Gerekirse öğretmenlerin çalışma dosyalarını incelemektir.

Ayrıca, kamu yardımı alan okulların, uzun süreli üniversite dışı eğitimin ve bazı alanların gözetimi ve denetimi için özel teftiş kurulları oluşturulmuştur.

b. Almanca Konuşan Topluluğun Eğitim Denetimi:

Almanya’da “Teftiş Kurulu” adı altında bir oluşun olmadığından bu bölümünün denetim sitemi de Fransız Topluluğu tarafından yürütülmektedir.

Denetimde üçlü bir yapı oluşturulmuştur:

Denetlik Servisi;

Almanca konuşan topluluğun eğitim için yapmış olduğu yardımlarının doğru kullanımını kontrol eder. Bu serviste devamlı öğrencilerin ve kursiyer sayıları tutulur.

Dual (İkili) Denetim Servisi;

Almanca konuşan topluluğa ait eğitim kurumlarında denetim yapar, çalışan personelin başarısı konusunda kanaatini belirtir. Bu serviste, öğretim metotlarının geliştirilmesi. müfredat hazırlık çalışmaları, danışman öğretmenler tarafından eğitim ihtiyaçları karşılanır. Ayrıca, mali yardımlarını kontrol eder. müfettişleriyle okul ve kurumlarını denetler. Müfettişler her altı ayda bir öğretmenlerin hizmetiçi eğitimle ilgili çalışmalarını planlarlar.

Bu denetim servisi hala Fransız Topluluğu Denetim Servisi tarafından desteklenmektedir. Yakın gelecekte Almanca Konuşan Topluluğun eğitim Bakanlığı tarafından komşu ülkelerin ve diğer iki topluluğun denetim servisleriyle bağlantılı kendi denetim servislerine sahip olacaklardır.

Benzer Komite:

Fransız Topluluğunun yasal bir servsidir. Fakat, Almanca konuşan topluluk bu servisin her bölümünde temsil edilmektedir.

Yönetimin Denetimi

The *Schlüsselkompetenzen* olarak bilinen eğitim kademelerine pedagojik değer katma müfettişlerin özellikli görevleri arasındadır. Müfettişler öğrencilerin çalışma kağıtlarını ders esnasında test eder ve öğretmenlere rehberlik yapar. Müfettişler yasal yetkileri dahilinde pratik kontrol ve denetim organlarıdır. Müfettişler Bakana gözlemleri üzerine rapor verirler.

Hausunterricht de şüphesiz Teftiş Kurulunun kontrolundadır. Bakanlık yetkilileri ile birlikte yüksek öğretimin her beş yılda bir dış denetimi yetkili organizasyonun ekperleri tarafından yapılmaktadır.

Pedagojik Denetim

Belçika’da diğer iki topluluğa karşı Almanca konuşan toplulukta bir pedagojik denetim takımı oluşturulmuştur. Pedagojik teftiş kurulu, bir kantonda öncelikle bir ortaöğretim okulu müdürü ve ortaöğretim öğretmenlerinden oluşturulmuştur Bu teftiş kurulunun okul denetimindeki ana görevleri, müfettiş veya diğer uzmanların yetkisine sahip olarak pedagojik yardımda bulunmaktır.

Pedagojik teftiş kurulu, genellikle tüm eğitim müfettişleri vasıtasıyla okullara okul gelişim projelerinin bir parçası olarak yasal emir verir. Diğer yandan denetim personelinin okullardaki görevlerinden birisi de, atanacak personel ihtiyaçlarını okul raporlarında belirtmektir.

Müfettiş yetkisine sahip eğitim görevlileri zorunlu okul kontrollerinde Bakanlık personeliyle gizli işbirliği yapar, özellikle

yüksek öğretimde gözetleyici olarak veya bir kurul üyesi olarak sınavların bir parçasıdır. Pedagojik Denetim Kurul genel dönemlerde farklı eğitim kademelerindeki standartların sağlanmasından sorumludur. Bu yüzden okulların dış değerlendirmesi ve kontrolü ile hizmetiçi eğitim amaçlarını gerçekleştirmek için bütün gerekli girişimlere sahiptir.

c. Flemenk Topluluğunun Eğitim Denetimi

Teftiş Kurulu (*Inspectie*) kısa süreli yüksek öğretime kadar, eğitimin bütün kademelerinde denetim yapar. Teftiş Kurulu, eğitim kurumlarının sorumluluklarını doğru bir şekilde yapıp yapmadıklarını gözetler ve bu kurumlarda yapılan sınavların en az hata ile sonuçlandırılmalarını sağlarlar. Teftiş kurulu öğretmenlerin göreve başlama ve ayrılımlarıyla ilgilenmez. Sınav dönemlerinde müfettişler okulları gruplar halinde ziyaret ederler.

Uzun süreli yüksek öğretim ve üniversitelerde kalite kontrolü ve diplomaların verilmesi, kendi kendini değerlendirme komitelerin karşılıklı ziyaretleriyle yapılmaktadır.

Eğitim Gelişim Servisi, uzamlardan oluşan bir servistir. Teftiş Kuruluna bağlı olarak çalışır. Bu servisin amaçları arasında, ihtiyaç duyulan eğitim araçlarının geliştirilmesi, ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin araştırılması da vardır.

Yönetim Gözetimi ve Denetimi

Flemenk Topluluk Teftiş Kurulu, topluluk kurullarının geliştirilmesini istediği görevlerin gözetimi için bir araç olarak düşünülebilir. Onun eylem alanı, bütün okul öncesi, ilköğretim ve orta öğretim ve ileri sosyal eğitimi kapsar. Üniversite yüksek öğretiminin ikinci kademesinde özellikle karşılıklı değerlendirme ve topluluk ziyaretleri ile kalite kontrolü yapılır.

Teftiş Kurulu, Topluluk tarafından sağlanan kaynakların uygun kullanımını gözetir. Üniversiteler ve yüksek öğretim kolejleri, mali harcamaların yasalığı açısından Flemenk Hükümetinin finans müfettişlerinin gözetimine tabidir.

Topluluk Teftiş Kurulunun çalışan personeli üç ana grupta toplanır. Eğitim internet servisi sadece kalite kontrolundan sorumludur. % 50 si resmi ve kamu yardımı alan paralı internetten, % 50 si de kamu yardımı alan ücretsiz internetten sağlanır.

Mevcut yeni bir uygulama ile okullarda internet üzerinden gözetim sistemi oluşturulmuştur. Bu yöntemle Teftiş Kurulu uzaktan bilgi sağlamaktadır.

Flemenk Topluluğunun Teftiş Kurulu ve Denetim Süreci

Teftiş Kurulunun yapısal fonksiyonları, 17 Temmuz 1991 tarihli kararnamede; bütün eğitim kademelerinde ile yüksek öğretimin kolejlerini de de denetleyecek şekilde organize edilmiştir.

Teftiş Kurulu üyelerinin yarısı en az on yıllık hizmeti olan öğretim personelinden, diğer yarısı da kamu yardımı alan bağımsız okullardan seçildiler.

Bunlar; temel eğitim, ortaöğretim, yüksek öğretim kolejleri, yetişkin ve part time eğitim gibi gruplardır. Diğer yandan rehberlik için de bir teftiş kurulu vardır.

14 Temmuz 1998 tarihli Flemenk kararnamesinin 113 Maddesinde; 17 Temmuz 1991 tarihli kararnameyle bağlantı kurularak. Bu maddede Teftiş Kurulunun genel kontrolu ve yönetimi Denetim Konseyine havale edilmiştir.

Denetim Konseyi; Teftiş Kurulu genel müfettişleri ve Eğitim Gelişim Bölümünden oluşmaktadır. Teftiş Kurulu Başkanı Denetim Konseyinin de Başkanıdır. Flemenk Hükümetinin emirleri üzerine; Denetim Konseyi, Teftiş Kurulunun eğitim kuruluşları ve merkezlerinde kalite değerlendirme yönetimi ve etkili eğitimsel denetim fonksiyonu yerine getirme görevi vardır. Bu yüzden Denetim Konseyi, gerekirse eğitim politikaları üzerine önerilerini Eğitim Bölümü ile bağlantı kurarak düzenler. Denetim Konseyi görevlerini, Teftiş Kurulunun belirlenmiş esasları doğrultusunda koordine eder ve yönetir. Denetim Konseyi; Teftiş Kurulunun eğitim

sisteminin durumu hazırladığı “Yıllık Raporu” üzerinde koordine görevi vardır

Teftiş Kurulu, yasal bir süreç içerisinde okul denetimleri yoluyla Topluluk kaynaklarının kullanımının performans değerlendirmesini yapar. Bunun için Teftiş Kurulu için alt birimlerde rehberlik yaparlar. Diğer yandan Teftiş Kurulunun eğitim politikalarına karşı da rehberlik fonksiyonu görevi vardır. Okul kademelerine göre genel eğitim ve müfredat politikalarının gelişimi üzerine uzaktan etkili eğitim politikaları hakkında bilgi verilir.

Teftiş Kurulunun bir grubu felsefe ve din kurslarını kapsayan bütün konuların öğretiminden tam olarak sorumludur.

1989 dan beri Eğitim Bakanlığının yetkisi altında Teftiş Kurulu öğretme ve öğrenme hedeflerinin değerlendirilmesinden sorumludur ve öğretmenlere bireysel veya öğretmen gruplarına yetkileri dahilinde destek olmaktadır.

Teftiş Kurulunun Görevleri

- Hükümet tarafından onanmış eğitim kurumları tarafından hazırlanan müfredatın uygunluk gözetimini yapma;
- Eğitim kurumlarının konu ve konu bağlantılı alanlarındaki istekliliği kontrol etme;
- Okuldaki zamanlamanın uygunluğunu kontrol etme;
- Okul araç-gereçleri, öğretim araçları, dil kanunlarına uyma ve okul yerleşiminin hijyenik ortamlarını denetleme;
- Eğitim kuruluşlarının fonlarının kullanımına rehber olma;
- Eğitimin hedefleri üzerine rehberlik yapmaktır.

Teftiş Kurulu farklı kademelerdeki öğretim, okul iklimi ve okul kurullarının çalışmaları kontrol etmenin yanı sıra kabul edilebilir eğitim hazırlıklarını da kontrol eder.

Teftiş Kurulu eğitim kurumlarının okul gelişim planları veya öğretim metotlarının uygulamalarına destek verir..

Felsefe ve din kurslarında felsefi veya dini topluluklarının kendi kendilerini organize etmelerine destek olur. Onların müfredat gelişimi, hizmetiçi eğitim servisleri ve öğretmenlerin gelişimlerinden de sorumludur. özellikle eğitim özerkliği, din ve ahlak kurslarının denetimini de yapar

Denetim Süreci

Teftiş Kurulunun çalışma metodu beş evreye sahiptir. İlk evre, okul bilgilerinin toplanmasını ve sonra analiz edilmesini içerir. Bu bilgiler birkaç kaynaktan elde edilir. Genel yönetim, bir önceki denetim ziyareti ve okulların kendilerine hem doğrudan hem de yazılı olarak baş vurulur. Bilgiler üzerine raportör müfettiş uzaktan okulun başlangıç bilgileri üzerine bir görüş hazırlar.

İkinci evre, raportör müfettiş okulu ziyaret eder ve başvuru raporuyla gerçeği kıyaslar. Bundan sonra, rapora ilave yapılarak değiştirme yapılır. Özellikle ikinci evrede okulun kendi hazırlıkları ve kendi planları doğrulanır. Bu yüzden okulun çalışma planındaki konular hakkındaki bilgilere dikkat edilir, onların gerçek olup olmadığına ve sebeplerine bakılır. İkinci evre başvuru raporunun final revizyonu için sonuçlandırılır.

Üçüncü evre, kalite gözetimini aslının oluşturur. İlk öğretimde üç veya dört kişilik, ortaöğretimde altı veya sekiz kişilik bir denetim takımı okulun göstergeleri ve fonksiyonları ile genel standartları analiz etmek için okula gider. Bu bir haftayı alır. Özellikle teftiş kurulunun takım olarak çalışmalarının yanı sıra mümkün olan sınıf aktivitelerinin konu gözlemlenmesi için müfettişlerin bir grubu sınıflara kişisel ziyarette bulunurlar. Yerel yönetimlerle okul ziyaretlerinin çalışma planının hazırlanması önemlidir.

Dördüncü evre, denetim takımı tarafından toplanmış bütün bilgilerin derlenmesi ve görüşülmesidir. Bu görüşme, okulun kuvvetli ve zayıf yönlerinin final raporunda hazırlanmasına öncülük eder.

Sonuçta, beşinci evre, dördüncü evrede hazırlanan raporun, okulla mutabakat görüşmesi ve sonuç raporunun hazırlıklarının tanımlanmasıdır.

Denetim raporunun sonuç bölümü; olumlu yönlerin yanı sıra eksikliklerden oluşmalıdır. Her olumsuz öneri okula veya ilgili birimlere gönderilmektedir.

O zaman, Teftiş Kurulu Eğitim Değerlendirme Bölümünün ilk öğretimdeki değerlendirme araçlarından birini kullanır. Ortaöğretim için değerlendirme araçları hazırlanmış olmalıdır. Diğer eğitim kurumlarında araçlar Teftiş Kurulunun kendisi tarafından belirlenir.

Teftiş Kurulu ve Okullar Arasındaki Bağlantı

Teftiş Kurulu ve okullar arasında dikkat edilmesi gereken bir hususta; okul analizleri karşılıklı bir güven ortamı içerisinde yapılmalıdır. Yalnız sonuç raporlarıyla değil, okul çalışmalarının üst düzeyde geliştirilmesiyle ilgili bir iç değerlendirmeye uyumlu olmalıdır.

Teftiş raporları gerçeklerle kontrol edilebilen kıyaslanan bilimsel bir rapor olmanın yanı sıra, bilakis kelimelerle yorumlanabilen duyu ve düşünceleri yansıtır. Bu rapor tamamlanmış okul analizlerinden sonra okula rehberlik amacıyla gönderilir.

Denetim raporu son kullanıcılarından birincisi Eğitim Bakanlığıdır, eğitim alanıyla ilgili bilgileri politika oluşturulması amacıyla Flemenk Parlamentosuna düşünce olarak sunar. İkinci kullanıcı okul gelişim kurullarıdır ki kendi pedagojik destekleri için iç değerlendirmelerini yapmanın en iyi yoludur.

Rehberlik Eğitim Merkezleri Teftiş Kurulu

Rehberlik eğitim Merkezleri Teftiş Kurulunun görev listesi 17 Temmuz 1991 sayılı genelgede yer almıştır.

- Yetkili merkezlere mali konularda yol gösterme;
- Merkezlerin komple yasal önceliklerinin uygulamasını sağlama;
- Politik planı hazırlama ve bağlantıları sağlama;
- araç-gereç kalitesinde ihtiyaç göre gerekli bağlantıyı sağlama;

- Rehberlik Eğitim Merkezlerinin 1 Kasım 1998 emrindeki şartlara göre kalite politikasına destek verme;
- Rehberlik Eğitim Merkezlerinin çalışmalarında eğitim politikaları üzerine rehber olma,
- Topluluk okullarına ziyaretlerin hazırlamasını sağlama;

ve bütün görevleri kanunlar ve direktifle göre düzenlemektir.

Teftiş Kurulunun üyeleri en az iki yıllık bir periyotla ortalama beş defa aynı kurumu ziyaret ederler .Müdürlüğün ve yönetim kullarının bütün çalışmalarına bakarlar.

Rehberlik Eğitim Merkezlerinin kalite politikaları, okulların politik bağlantıları, politik plan uygulamaları periyodik olarak sağlanır. Teftiş Kurulu, çok sayıda uzmanı içeren ziyaretçi komisyonların bir parçasıdır.

Merkezlerin Teftiş Kurulu, Hükümetin emirleri üzerine politik değerlendirme ve politika oluşturma üzerine işbirliği yapar

Teftiş Kurulunun Değerlendirilmesi

Teftiş Kurulu ve Eğitim Bölümü Çalışanları, 14 Temmuz 1998 tarihli Genelge ile yeni bir değerlendirme sistemiyle tanışmışlardır. Teftiş Kurulunun veya Eğitim Gelişim Bölümü servisleri bu genelgede yer aldığı şekliyle her bir üyesi ile bağlantılı olarak bir yılda üç aylık veya daha çok çalışmalarını şart koştı.

Personelin performans algılamaları, kabul edilebilir öncelikli setlerle, foksiyonel pozisyonları değerlendirme muhtevasını ihtiva etmektedir. Değerlendirme temelde iş tanımlarına göre performe edilmektedir. Değerlendiriciler ve üye arasında karşılıklı anlaşmalar vasıtasıyla kuruluşların kabul edilebilir değerlendirme periyoduna başlanır. İki yöne ayrılmış olabilir; gerçekten sürekli ve belli bir periyotla sınırlanmış görevlerle bağlantılı iş tanımlardır. Görevler ölçülebilir ve kıyaslanabilir olmalıdır. Bütün kişiler için görev tanımları beceri ve yeterlilik içermelidir.

Özellikle, değerlendirme en az yıllık olmalıdır. Teftiş Kurulunun ve Eğitim Bölümünün bütün çalışanları en az iki ahmetk@meb.gov.tr

gözetmen tarafından değerlendirilmelidir. Değerlendiriciler en az farklı iki bölümün elemanı olmalıdır. Değerlendiriciler, Teftiş Kurulu ve Eğitim Gelişim Bölümünün bütün üyeleri için bir eğitici program hazırlamak zorundadır.

Değerlendirmede aşağıdaki süreci takip edilir;

Birincisi, çalışan üyeler kendilerini değerlendirirler. Bir veya birden çok değerlendirici ile personel arasında kendi kendini değerlendirme görüşmesi esnasında yüz yüze görüşülerek performans açıklamasında bulunur. Değerlendirme, değerlendirici tarafından bir değerlendirme raporundan alınmış yazının dökümüdür. Bu rapor, final sonucunun eksikliğini ihtiva etmez. Personel değerlendirme görüşmelerinden sonra düşüncelerinin tamamına izin verir veya raporu kabul eder. Değerlendirme raporu, düşünceleri kapsayan, bir değerlendirme dosyasında tutulur.

Bir personel bir değerlendirme kararıyla aynı görüşte değilse “Başvuru Kurulu”na başvurabilir. Başvuru Konseyi haklı durumları bir öneri halinde yayınlar. Müfettişler Kurulu görev yetersizlikleri hakkında kesin olarak yetkilidir. Genel Müfettişler , baş genel koordinatör veya Eğitim Bölümü Başkanı yetersiz bir görüş hakkında Flemenk Hükümetine görüş bildirebilir. Flemenk Hükümetinin kararı bir sebeple ilgilidir. Karar, personelin değerlendirme raporunda toplanarak saklanır.

Teftiş Kuruluna veya Eğitim Gelişim Bölümüne sürekli atanmış bir üye, Teftiş Kurulu veya eğitim Gelişimi Bölümündeki görevinde bir değerlendirmede iki yılda üç defa yetersizliği kabul edilmişse mesleki yetersizlik nedeniyle görevine son verilebilir. Teftiş Kurulu veya Eğitim Bölümüne zorunlu veya belli bir sözleşmeyle atanmış üyeler bir defa yetersizlikleri durumunda görevine son verilir.

Ahlak ve Din Kursları Bağlamında Destek ve Kontrol

1 Aralık 1993 de yapılan düzenlemede, Temel Eğitim ve Ortaöğretimde Ahlak ve Din Dersi konuları ile öğretmenlerin eğitimi ve yüksek eğitim kolejlerine destek olmak amacıyla bir “Denetim Esasları” hazırlanmıştır.

ahmetk@meh.gov.tr

Dini toplulukları veya dernekleri, toplulukların yasal temsilcileridir. Bu temsilci kurullar okullarda ahlak ve din öğretiminin denetimine destek vermektedir. Onlar, öğretmenlerin hizmetiçi eğitiminden ve müfredatın gelişiminden de sorumludur.

Atanmış danışman müfettişlerin tanımlanmış görev ve sorumlulukları;

- Bütün öğretim materyallerinin kullanımını denetlemek,
- Sınıfların felsefe veya din kursları öğretimi için yeterliklerini denetlemek,
- Kademelere göre öğretme ve öğretimin kalitesi denetlemek,
- Mevcut girişimler ile ilgili olarak hükümete rehber olmak,

Teftiş Kurulu Başkanı Genel Koordinatördür. Eğitim Bölümü Genel Koordinatörü bu gruptaki danışman müfettişlerin genel koordinatörlüğünden sorumludur.

Ulusal veya Topluluk Kademelerinde Değerlendirme

Okulların tam tetkiki ve analizinde kalite kontrolü temel alınmıştır. Okullar, tüm fonksiyonlarıyla konu ve öğretmen bağlantılı olarak belirli aralıklarla sistematik bir değerlendirmeye sahiptir. Teftiş Kurulu; içerisinde **girdi, süreç ve çıktı** göstergeleri olan bir model kullanır.

Teftiş Kurulları tarafından eğitim kalitesini geliştirme konuları ve gözetiminin tamamlanması okul analizlerinin önemli bir parçasıdır. Sonuçta, müfettişler öğrenme alanları ve konularında bir test hazırlamalıdır. Hazırlanan bu testler geri besleme (feedback) için okulun bütün kategorilerinde uygulanmalıdır.

Her yıl Teftiş Kurulu, Flemenk Parlamentosuna ana denetim sonuçlarının bir özetini sunar.

 Birleşik Krallık	Yüzölçümü		282500 km ²
	Nüfus (2005)		60 Milyon
(UK /The United Kingdom)	Nüfus Yoğunluğu		212 kişi/km ²
	Zorunlu Öğretim	11/12 yıl (4/5-16)yaş	

İNGİLTERE ve GALLER EĞİTİM SİSTEMİNİN ŞEMASI		
Yaş		
22	Üniversiteler ve Yüksek Öğretim Kurumları	Uzaktan Eğitim veren Yüksek Okullar
21		
20		
19		
18	(2) Yıllık MYO	
17		
Zorunlu Eğitim	16	Ortaöğretim Okulları (3 ve 2 Yıllık 2 kademe)
	15	
	14	
	13	
	12	
	11	İLKÖĞRETİM OKULLARI (2 şer yıllık 3 kademe)
	10	
	9	
	8	
	7	
	6	
	5	Ana Sınıfı
4	Ana Okulu	
3		
2	Kreş	
1		
	Kuzey İrlanda ve İskoçya'nın eğitim sistemleri de benzerlik göstermektedir.	

3. BİRLEŞİK KRALLIKTA EĞİTİM DENETİMİ

Büyük Britanya (İngiltere, Galler ve İskoçya) ile Kuzey İrlanda; Birleşik Krallığı meydana getirir. Anayasal bir monarşi ile yönetilen Birleşik Krallıkta; Kraliçe Devlet ve Hükümet Başkanıdır. Hükümet, Parlamento ve Bakanlar kurulundan meydana gelir. Bakanlar Kurulu' nun başkanı Başbakanıdır.

Birleşik Krallıkta eğitim; merkezi hükümetler, kiliseler, gönüllü kurullar, eğitim kurumları yönetim kurulları tarafından paylaşılmıştır. İngiltere' de Eğitim Bölümü (DFE), Galler' de Galler Ofisi (WO), İskoçya' da Eğitim Bölümü (SOED), Kuzey İrlanda' da Eğitim Bölümü (DENİ) eğitimden sorumlu yerel hükümetlere ait bölümlerdir.

Birleşik Krallıkta, eğitim denetimi, İngiltere ve Galler, İskoçya ve Kuzey İrlanda için ayrı bölümler halinde ele alınmıştır. Çünkü Birleşik Krallıkta denetim için eğitimde standartların belirlenmesine rağmen , yönetim farklılığından dolayı özellik arz eden hususlar mevcuttur.

Birleşik Krallıkta zorunlu öğretim genel olarak 4/5-16 yaşları arasında 11/12 yıllık bir süreyi kapsamaktadır.(İngiltere, Galler ve İskoçya' da 11 yıl Kuzey İrlanda da 12 yıldır)

a. İNGİLTERE VE GALLER

1992 Eğitim Kanunu ile okul denetimlerinin bütün sorumluluğu, İngiltere ve Galler' de HMCI(Hür Majesteleri' nin Baş Müfettişine) verilmiştir. HMCI nin Ofisleri İngiltere' de, OFSTED (Eğitimde Standartlar Dairesi) , Galler' de Estyn olarak bilinmektedir. OFSTED' in bir profesyonel, bir de yönetim kolu vardır. Profesyonel kol HMI (Hür Majestelerinin Müfettişleri) olup, OFSTED' in kuruluşunda sayıları (220) dir. Bu müfettişler, yeni sistemde kalite güvence gelişimi için denetim bulguları üzerine ön hazırlıklardan sorumludur.

1992 Eğitim Kanunun ile okul müfettişleri üç kategoriye ayrılmıştır.

- Düzenleyici Müfettişler/ Eğitim Müfettişleri (Register Inspector / RgI)
- Brans/ Alan/ Uzman Müfettişler (Professional Team Members/ PTM)
- Meslekten olmayan müfettişler (Lay Inspector /LI)

RgI ler eğitim alanında öğrenim görmüş eğitim tecrübesi olan grup liderleridir. HMCI' nin yanı sıra okul denetimlerinde bağlantı kurarak sözleşme yapılmasını sağlarlar. PTM grubu üyeleri okulların durumlarına göre, örneğin, finans, yönetim, müfredat ve alanlarla ilgili ekspertiz görevini görürler. Lay Müfettişler, sanayi, ticaret ve yerel yönetimlerde çalışan eğitimle ilgili profesyonel olarak bilgisi olmayan, bir okulun veya eğitim kurumunun durumu hakkında duygularını dile getirerek görüşlerini rapor olarak sunan kişilerdir.

Hem profesyonel grup üyeleri, hem de Lay müfettişler denetimlerde izleyecekleri yol konusunda eğitilirler ve denetimlerde belirlenmiş “ Denetim Esalarını” kullanırlar

Yönetimin Gözetimi ve Denetimi

Yüksek öğretim ve uzaktan eğitim okul ve kuruluşlarının denetim ve kontrolü için özel bir kurul yoktur. İngiltere ve Galler’de yerel eğitim yetkilileri (LEA), Kuzey İrlanda da Eğitim ve Kütüphane Kurulları, fon kurulları, Yerel Otoriteler, Mali Denetim Komisyonları, İngiltere’nin Ulusal Sağlık Servisleri , ulusal denetim kurulları, kaynakların etkili kullanımını sağlamak ve etkili organizasyon ile ana yönetim rollerine sahiptir. Ulusal Mali Denetim Ofisi kamu kaynaklarının kullanımında hükümet kurullarının ekonomik durum üzerine etkisi ve etkinliği konusunda Parlamente’ye rapor verir.

1997 Tarihli Eğitim Kanununun 38. Maddesine göre, 1998 den beri İngiltere’de OFSTED, Galler’de Estyn de görev yapan HMCI lerine, LEA ların denetim için görev verildi. Denetimin özellikli amacı, LEA ların stratejik yönetim çalışmalarını, özel eğitimin önceliklerini, okulların performans değerlendirmesi yapmaktadır.

LEA ların denetimin birinci turnesi 2001 yılının sonunda tamamlanmıştır. İngiltere’de OFSTED ve Mali Denetim Komisyonunun birlikte denetim yapması için, Ocak 2002 den itibaren mali denetim için yeni bir denetim esası hazırlanmıştır.

Denetimin üç şekli vardır.

- LEA ların tek olarak denetlenmesi (Kurumsal denetimler)
- Özellikle bir konudan bakıldığında, LEA ların bir kısmının karşılıklı denetimleri
- Eğitim servislerinin en iyi değerlerini gözden geçirme denetimleridir.

İngiltere ve Galler’de 1999 Yerel Hükümetler Kanununda, ihtiyaç duyulan değerlerde verimlilik, etkinlik ve ekonomik düzenlemelerin uygulanmaya konulması planlanmıştır.

Öğretim Personelinin Gözetimi

İngiltere’de, Eylül 2002 de öğretmenler yeni bir performans yönetim sistemi ile tanışmıştır. İngiltere’de (Okul Öğretmenlerinin Değerlendirilmesi) eğitim düzenlemeleri 2001 e göre, başöğretmenler de dahil yıllık performanslarının değerlendirilmesi konusu benimsenmiştir. Değerlendirmeler normalde baş öğretmenler, yardımcıları, öğretmenlerin belirlenen çalışmalarını kapsamakta, öğretmenlerin mesleki gelişimleri için öncelikler belirlenmektedir. Benzer şekilde Galler’de de Kasım 2002 Okulların Performans Yönetim Politikası yayınlanmıştır.

Uzaktan ve yüksek öğretim kuruluşları ve özerk kuruluşların personelinin değerlendirmesi için kendi düzenlemelerini yapması istenmiştir.

İngiltere ve Galler de Okul Denetimleri

Bu bölümde tanımlanan düzenlemeler, zorunlu eğitim okulları (zorunlu eğitim kapsamındaki hemşire okulları, ilköğretim okulları, ortaöğretim okulları), özel eğitim okulları, şehir teknoloji kolejleri, şehir sanat ve teknoloji kolejleri, zorunlu öğretim dışındaki özel eğitim okullarını kapsamaktadır.

1992 Okulların Denetimi Kanunun ve 1993 Eğitim Kanının V. Bölümünde (Okul Denetim Kanunun 1996 yılındaki değişikliğinde) okul denetimleri yeni sistemle tanışmıştır. Bu sistem altında okullar düzenli olarak denetlenmesi, İngiltere’de OFSTED le (Eğitimde Standartlar Dairesi) , Galler’de Estyn (Her Majesty’s Inspectorate for Education and Training in Wales) ile bağlantılı olarak bağımsız müfettişler grubu tarafından belli bir periyot dahilinde tamamlanması planlanmıştır. Denetimin bu sistemi 1993 den beri ortaöğretim okullarında, Eylül 1994 den beri de ilköğretim ve özel öğretim okullarında uygulanmaktadır. İlk denetim periyodu, Altı yıl içerisinde tamamlanabilmiştir. Her bir okul için denetim programı planlanırken okulların coğrafi konumları, okulların büyüklükleri, önceki denetim performanslarının gözden geçirilmesi amaçlanmıştır.

Ocak 2000 de, İngiltere’de etkili bir denetim düzenlemesi yapıldı. Yeni düzenleme ile çok başarılı okulların, küçük denetim gruplarının kısa ziyaretlerle kısa sürede yapılması sağlandı. Kısa süreli denetimden kalite sağlamak için, okullar en az aşağıdaki kriterlere sahip olması gerekmektedir.

- Önceki denetimde çok uygun bulguya sahip olma,
- Ortalama avaraj üzerinde uygun bulgulara sahip olma,
- İngilizce, matematik ve fen derslerinin GCSE sonuçlarında yüksek sonuç elde etmiş olmaları gerekmektedir.

Yeni düzenleme ile 6 ve 10 hafta arasında farklı iki grubun farklı iki tarihte denetim ziyaretlerine göre düzenlemeler yapılmaktadır.

Denetim Grupları

Tam denetimlerde, denetim takımları en küçük ilköğretim okullarında (2), en büyük ortaöğretim okullarında (15) kişiden oluşmaktadır. Kısa süreli denetim, yalnız İngiltere de uygulanmakta, bütün gruplar (2-5) müfettiş arasında değişmektedir.

Düzenli okul denetimleri için bağımsız denetim grupları OFSTED ve Estyn bağlantı kurarak çalışırlar. Okul denetim sözleşmeleri, denetim kontratörleri tarafından davet üzerine yapılmaktadır.

Denetim kontratörleri her bir okulun denetim grubunu ve yeni düzenleyici müfettişleri belirlemekten sorumludur. The registered inspector (RgI) (Düzenleyici Müfettiş) denetim bağlantısı ve raporlama için yasaya uymak zorundadır. Kontratör kayıtlı bir veya daha çok denetim grubunun seçiminden sorumludur. Denetim grupları en az bir tane “Lay Müfettiş” bulundurmalıdır. Lay Müfettiş, hiçbir okulun yönetiminde imza yetkisi olmayan veya bir gönüllü kuruluştaki çalışmayan personeldir. (Okul Denetim Kanunun, 1996, Program 3). Lay müfettişler hariç kayıtlı grup müfettişleri okullarda en az (5) yıllık mesleki veya (2) yıllık yönetim deneyimine sahip olmalıdır. Onlar daha sonra OFSTED veya Estyn Lisans eğitime tabi tutulmalı, kursların sonunda OFSTED veya Estyn de kayıtlı birer müfettiş olabilmeleri için girdikleri sınavlarını başarmalıdır. Bir düzenleyici müfettiş olmak için, bir kayıtlı müfettiş olarak önce adaylık deneyimine sahip olmalı ve sonra gruplarla çalışabilmesi için kontratör tarafından görevlendirilmelidir. Planlanan hazırlık eğitimi programının tamamladıktan sonra belirli bir deneyime sahip olduktan sonra normal olarak OFSTED veya Estyn tarafından görevlendirilir.

OFSTED (Eğitimde Standartlar Dairesinin) okul denetim gruplarına karşı aşağıdaki sorumlulukları vardır:

- Düzenleyici müfettişlerin (RgI), kayıtlı grup müfettişleri ve Lay müfettişlerin eğitim durumlarını uygun bulma,
- 1996 Okul Eğitim Kanununa göre; hasta bir müfettişin yerine diğer müfettişlerle kontak kurarak hazırlıklı olma; bir müfettiş ihtiyacı üzerine genel veya özel görevlerde bulundurmak üzere düzenleme yapma;
- Denetim ve raporlama üzerine düzenleyici müfettişe rehberlik yapma; bu rehberlikte Denetim Esaslarının kullanımı esastır. Fakat denetim içi teknik ve kaliteli yayınlardan geniş bir rehberlik yapılmalıdır.

- Denetimi gözetlemenin yolu, yüksek standartta ihtiyaçların tedarik edilmesiyle sağlanır.

ESTYN , Galler’de denetim gruplarının karşılaştırılması ile ilgili sorumluluk görevi vardır.

Denetim Esasları

Tüm kurumların kendi kendini deneyeğerlendirme sistemi, diğer okullarla bağlantılı olarak her bir okulun performans denetimimin sistematik olmasıdır. Denetimlerde de düzenleme için okulların performansında etkili olan faktörlerin hangi eylemler olduğu belirlenir. Denetimler, Denetim Esaslarına göre yapılır. (OFSTED 1999, Estyn 2000) , bütün müfettişlere Denetim Esaslarının kullanımı için eğitim verilmiştir. Denetim Esaslarının amaçları, okul denetiminde yüksek standartlarında kıyaslanabilir uygunluk sağlamaktadır. Bunlara müfettişlerin raporlarında ihtiyaç duyulur :

- Eğitimin kalitesinin okul tarafından sağlanması;
- Eğitim standartlarında okulun başarısı;
- Mali kaynakların kullanımında okul yönetiminin etkinliği;
- Okulda öğrencilerin ahlaki, moral, sosyal ve kültürel değerlerin gelişimidir.

Okul çeşitlerine göre hemşirelik okullarını, ilköğretim okullarını, ortaöğretim okullarını, özel eğitim okullarını vb okulları kapsayan, OFSTED tarafından değişik tarihlerde yayımlanmış ayrı rehberler bulunmaktadır.

Her bir denetimin diğer bir önceliği de, müfettişler denetim hakkında ailelerle toplantılar yapar, okul hakkında onların görüşlerini dinler.

Denetim Sonuçları : RgI (6) haftalık denetim süresi içerisinde bir özet denetim raporu hazırlamalıdır. Galler” de (6) haftalık müsaade süresinde iki dilli bir rapor hazırlanmalıdır. RgI özet raporların fotokopilerini aşağıdaki birimlere ;

- Okul’un bağlı olduğu resmi kurula,

- İngiltere’ de OFSTED veya Galler’de Estyn ye,
- LEA, ve
- Eğer Hükümet Vakfınca atanmış kişi varsa ona, göndermelidir.

Denetim raporları kamu dokümanlarıdır ve hükümet kurulları tam rapordan kişilere ve kurullara göre düzenleme yapmalı ve özetini yayınlamalıdır. Tam raporun fotokopilerinde uygun ifadeler kullanılmalıdır. İngiltere’de denetim raporları da geniş toplulukların bilgisine OFSTED’ in Web sitesi ile sunulmaktadır (<http://www.ofsted.gov.uk>)

Uygun yeterlikte (genellikle okul resmi kurulu) bir eylem plânı hazırlamalıdır. Denetim raporunu kabul edilmesi (40) gün içinde plânlanır. Galler’ de Eylem Planı (45) günlük bir izinle İngilizce ve Galler’ce hazırlanmalıdır. Eylem Plânı, raporun bulgularını içeren, zaman çizelgesiyle birlikte, denetim için çalışmadan sorumlu kişi belirlenerek yetkiliye arz edilmek üzere sunulur. Eylem Plânı, (5) gün içerisinde ailelere ve diğer kurullara da gönderilir. Resim kurullar Eylem Planının zayıf yönlerini belirtmemeli, ailelerle yapılan yıllık toplantılarda rapor edilmelidir.

Gelecek için Denetim Düzenlemeleri

İngiltere’ de OFSTED Eylül 2003 de yeni okul denetimleri için yeni bir düzenleme hazırlamıştır. İngiltere’de okul denetim düzenlemesini geliştirmek için teklif edilen hedefler:

Hükümet politikaları, okulun öncelikleri ve farklı durumlara daha çok cevap vermek,

- Okul gelişimini daha çok desteklemek,
- Öğrencileri, aileleri, toplumu görüşleri hakkında daha çok bilgilendirmek, ve
- Diğer denetim ve gözetim çalışmalarıyla daha iyi koordinasyon sağlamaktır.

Galler’de okul denetim düzenlemeleri yeniden yapılmıştır. **Estyn** son zamanlarda gelişim için bazı teklifleri yayınlamıştır.

Tekliflerin kapsamında:

- Dış değerlendirmenin başlangıç noktası olarak yeni bir öneme haiz özdeğerlendirme;
- Okulların daha çok başarısı için “lighter touch” denetim;
- Denetim gruplarında ihtiyaç duyulan alanda mümkün olduğunca hizmet vermesi için pratik kişiler bulundurma (Örneğin okul müdürleri);
- Okulların denetim periyodunda kısa süreli düzenleme (örneğin bir yıl içerisinde);
- Okul ve müfettişler arasında diyalog için daha çok fırsat yaratma;

amaçların da eğitimin bütün alanlarında ortak bir denetimle tanıştırılması vardır. (Estyn 2001)

b. İSKOÇYA

1998 yılında İskoçya Kanunu (Scotland Act 1998) ile İskoçya Parlamentosunun kurulmasına yetki verilmiş olup İskoç Hükümeti ve İdaresinin temel yapısı bu kanunla belirlenmiştir.

Vergilendirme, para politikası, dış politika, savunma ve ulusal güvenlik konuları Londra da bulunan Merkezî Hükümetin yetkisi dahilindedir. **Eğitim**, sağlık, adalet, ulaşım ve tarım politikası alanlarındaki yetkiler 6 Mayıs 1999 tarihinde İskoçya Parlamentosuna devredilmiştir. İskoç halkı hem İngiliz hem İskoç parlamentoları üyelerini seçmektedir.

Birleşik Krallık Hükümeti Kabinesinde İskoçya’yı temsil eden bir Dışişleri Bakanı bulunmakta olup Birleşik Krallık Hükümeti ile İskoç Hükümeti arasında ilişkileri sağlamak ve Kabinede İskoçya’nın çıkarlarını korumak ile görevlidir.

İskoçya’da eğitim hizmetlerini de yürüten yerel yönetimler 32 Konseyden oluşmaktadır. İskoçya’nın Başkenti **EDİNBURGH** dur

Bütün eğitim kurumları (okullar ve uzaktan eğitim kolejleri) eğitim alanındaki kamu yardımlarını alırlar. HMI’ leri eğitimle ilgili konulardaki önerilerini kapsayan raporlarını SOED’ e (İskoç Eğitim Bölümüne) doğrudan verirler.

Yönetim Gözetimi ve Denetimi

Ulusal kademedede okulların, kolejlerin, uzaktan öğretimin, topluluk eğitim alanındaki organizasyonlarının çalışmalarının değerlendirilmesi 1980 İskoçya Eğitim Kanununda belirtildiği şeklide Hör Majestelerinin Teftiş Kurulu (HMIE) tarafından yerine getirilmektedir.

İç kullanım için raporların hazırlanması eğitim önceliğine haiz konularda kalite değerlendirilmesi de eğitim yetkilileri tarafından yerine getirmektedir.

İskoçya’da, Personel Gelişimi Performans Gözden Geçirmesi (SDPR), öğretmenlerin mesleki gelişimi, öğrencilerin kaliteli eğitimi, sürekli mesleki gelişim programları hazırlanmıştır.

Yüksek Öğretim Kademesinde yönetim gözetimi ve kalite değerlendirme İskoçya Yüksek Eğitim Fonu Konseyince (SHEFC) yapılmaktadır.

Eğitim Teftiş Kurulu (HM Inspectorate of Education)

HMIE, İskoçya Eğitim Bölümünden Sorumlu bir Ajans olarak 1 Nisan 2001 de tam statüye kavuşmuştur. HMIE çalışmalarında, doğrudan İskoç Bakanlarına bağlı iken, tarafsız ve bağımsız olarak çalışmaya başlamıştır. Hör Majestelerinin Müfettişleri Bakanın önerisi üzerine bağımsızlık güvencesiyle Kraliçe tarafından atanır. Hör Majestelerinin Başmüfettişi, Teftiş Kurulunun Başkanınıdır ve İskoç Bakanlarca huzura doğrudan kabul edilir.

1980 İskoç Eğitim Kanununda, H r Majestelerinin Müfettişlerinin denetiminde, bağımsız okullar (kamu dışı) ile belirli eğitim kuruluşlarına kayıtlarının doğruluğu, İskoçya okullarının standartları vb konuların belirlenmesi hedeflenmekteydi. 2000 Kanununda, HMI tarafından eğitim fonksiyonları ve bütün yerel yetkililerin beş yıl içerisinde denetlenmesi belirtilmiştir. Teftiş Kurulu  ğretmen eğitimine giriş sürecinde kalite gelişimini sağlamak için ilgili birimlerle koordinasyonlu olarak çalışır. Yüksek  ğretim ve  ğretmen Kanununda (1998) aday öğretmenlerin eğitimi HMI nini görevleri arasında belirtilmiştir. Teftiş Kurulu İskoçya Uzaktan Eğitim Fon Konseyi (SFEFC) ile yaptığı anlaşma sonucunda, uzaktan eğitim kolejlerini (dört) yılda bir denetlemesini de taahhüt etmiştir.

Teftiş Kurulu, İskoçya’ da bağımsız değerlendirme yapabilen, kalite ve standartların geliştirilmesini sağlamada ana rollere vardır.

Teftiş Kurulu:

- İskoç Bakanlar konseyi ve diğerler birimlerin yıllık denetim programlarını yenileme, yerel yetkililerin eğitim ve topluluğun öğrenme çalışmaları, geniş anlamda kuruluşların eğitimsel önceliklerinin değerlendirilmesi ve yayınlanma yetkisi,

- İskoçya’nın eğitimine göre, sektörlerin kalite ve standartlarının belirtildiği yayınlanmış ulusal raporlara göre ana araştırmalar, ihtiyaçlarla ilgili belirli düzenlemeler,

- Atamada yükselme,eğitimin kalitesinin yükseltilmesinde etkili yaklaşım, yönetim ve fonların kullanımının değerlendirilmesinde en patrik bütün değerlendirme aktivitelerinin kıyaslanması, analizi ve yayınlanması ,

- Yerel, ulusal ve uluslar arası kurullarla bağlantı kurulması, etkili ortaklık ve düzenli bağlantının sağlanması, eğitim yetkilileri ve uzaktan  ğretim kolejlerinin ve İskoçya’da  ğretim ve  ğrenme (LTS) ile ilgili günlük gelişime gösteren en iyi çalışmaların ve bilgilerin elde edilmesinde yetkilidir.

Teftiş Kurulu, eğitim politikalarının değerlendirilmesi, eğitimsel gelişim konusunda mesleki rehberlik, bir bütün olarak

sistemin denetimi, acil eğitim yayınlarının güncellendirilmesi hakkında bilgili, ulusal kurullarla İskoçya'nın Sorumlu Bölümleri ile bağlantılı, İskoçya Bakanlarının öncülüğünde bütün sistem bilgileri üzerine analiz ve değerlendirmelerini sağlamakla görevlidir.

Ulusal Kademedeki Değerlendirme

Ulusal kademedeki değerlendirme, yerel eğitim yetkilileri ve uzaktan eğitim kolejleri Teftiş Kurulu tarafından performans göstergeleri ve kalite göstergelerine ayrılmış yayınlanmış setlerle yapılır. Hem okulların hem eğitim yetkililerinin kalite değerlendirme süreçleri, Teftiş Kurulu tarafından kullanılan göstergelerle yapılır. Yüksek Öğretimde kalite değerlendirmeden İskoçya Yüksek Öğretim Fon Konseyi (SHEFC ve Kalite Değerleme Ajansı (QAA) nın sorumluluğunda olup, Birleşik Krallığın tamamında aynı süreç uygulanır.

Okullar ve Yerel Eğitim Yetkililerinin Değerlendirilmesi

Teftiş Kurulunun (HMIE) fonksiyonları ve rolleri yukarıda ayrıntılı olarak belirtilmiştir. En önemlisi performans göstergeleri kuruluşların çalışmaları, her eğitim sektörünün (okullarının) değerlendirilmesi için yayınlanmış yayınlar vardır. (How Good is Our School?(1996).

The Parents' Charter in Scotland (1991, güncelleme 1995) içerisinde, okul denetim grupları bir 'lay ' üye, eğitimle ilgisi olmayan üye yer alır. Bir baş öğretmen denetim takımında tecrübeli bir değerlendirici olarak bulunmalıdır. Şu anda İskoçya da (78) Kraliçenin Müfettişi (HMI) vardır. (65) i okullar ve okul öncesi kurumların denetiminde görev almıştır. Listede bir denetimle bağlantılı (175) tecrübeli değerlendirici (Okul müdürü), denetim takımlarında telefonla çağrıldıklarında bulunmak üzere (100) lay müfettiş vardır.

Teftiş Kurulu (HMIE) okulların, yerel eğitim yetkililerinin çalışmalarını ve uzaktan eğitim kolejlerinin denetimi üzerine eğitimin bir bütün olarak değerlendirmesi üzerine rapor düzenler. Farklı raporlar yayınlanır. “ Standart ve Kalite Denetimlerinde” bir okulun

yönetimi, öğretme ve öğrenme üzerine kalite güvence değerlendirmesi ile sağlanmaktadır.

Bu Başlıklar: “ Öğrencilerin Performansı Nasıl Artırılır?” . “Okul Yönetimi Nasıl İyileşir?” “ Öğretme ve Öğrenme Nasıl İyileşir?” Ortaöğretim okullarında da denetimler özellikle konu ve bölüm başlıklarına göre yapılır. 1995 tarihli Çocukların Eğitim Kanununun 35. Maddesinde de kurul yönetimlerinin öğrencilere yardımların nasıl yapılacağı belirtilmiştir.

Bütün okul denetimlerinde, yayınlanmış raporlara geçirilmek üzere personelin, öğrencilerin ve ailelerin görüşlerine yer verilir. Bütün raporlarda ana noktalar belirtilmek suretiyle bir listesi yapılır. İki yıl içerisinde takip eden denetimlerde yayınlanmış raporlardaki öneriler yeniden değerlendirilir. Benze şekilde uzaktan eğitim kolejleri içinde SFEFC ile birlikte rapor hazırlanır.

İskoç Okullarında Standartlar ve Kalite üzerine 1999-2001 yıllarını kapsayan bir rapor yayınlanmıştır

Eğitimin Yönetimi konusunda (*Management in Education* - 2000) yerel eğitim yetkililerinin çalışmaları üzerine denetim raporu yayınlanmıştır. (32) Yerel eğitim yetkili bölümünün, 2001-2002 öğretim yılında (6) sı denetlenmiş, tamamının (5) yıl içerisinde denetlenmesi planlanmıştır.

Teftiş Kurulunun Mali Denetimi konusunda (Quality, Standards and Audit Division of HMIE) yapılmaktadır. Bu çalışmalarda İskoçya'nın “ Mali Denetim ve Kalite Standartları” Quality Stanardts and Audit Division (QSAD) ile koordineli olarak gerçekleştirilmektedir. Kalite konusunda daha çok bilgi “The Ouality İnitiative in Scottish Schools” in çalışmaları bulunabilir.

Denetimle ilgili şikayet ve müracaatın şekli:

Denetim raporları ve denetim görevlileri hakkında memnuniyetsizliği bulunanların itiraz ve müracaat hakları vardır. İlgililerin bu haklarını kullanabilmeleri için tüm denetim raporları bir Başmüfettişe nasıl ulaşılabileceğinin bilgisini içermektedir. Alternatif olarak kurum bünyesinde bulunan Şikayet Müdürüne de

başvuru yapılabilir. Ancak, raporun yayımından bir yıl sonra yapılan şikayet ve müracaatlar dikkate alınmamaktadır.

Diğer okul ve kurumlarla ilgili olarak yapılan şikayetler dikkate alınmamaktadır. Ancak şikayet bu kurumlarda yapılan denetim çalışmaları ile bağlantılı ise işleme alınmaktadır. Bu durumlarda şikayetin ilgili okul ve kurum müdürlüklerine yapılması gerekmektedir. Kurumun Şikayet Müdürü de ilgilileri nereye şikayet yapacakları hususunda bildirmektedir.

Şikayetçinin kimliği belli değilse şikayetin dikkate alınması taktire bağlıdır. Şikayetler öncelikle yazılı olmayan bir süreçte ele alınıp incelenmekte ve çözüme bağlanmaktadır. Bu durumun sonucundan ilgili memnun olmazsa şikayetini yazılı yapmaktadır. Yazılı şikayet üzerine yapılan inceleme ve getirilen çözümlerden ilgililer memnun değilse, **Ombudsmana** başvurabilmektedir. Ancak, bu başvuru şikayet konusu fiil ve durumun işlenildiğinin öğrenildiği tarihten itibaren bir yıl içinde yapılabilir.

c. KUZey İRLANDA

Eğitim ve Öğretim Teftiş Kurulu, Kuzey İrlanda Eğitim Bölümü (DENİ) için mesleki rehberliğin ana kaynağı olup Kuzey İrlanda da eğitim servislerin sorumlu çözüm grubudur.

Teftiş Kurulunun DENİ ye rehberliğin yanı sıra eğitim sistemindeki standartları belirler. Teftiş Kurulu, gençlerin ve yetişkinlerin mesleki eğitimlerine yardımcı olmak için Ekonomik Gelişim Bölümüne ve DENİ ye değerlendirmek üzere rapor verir.

Okul Denetimleri

Okullar normalde aşağıdaki şekillerden birisiyle denetlenir:

- Genel Denetim (Okullara yüksek kalite ve standart kazandırmak için okul çalışmalarının tamamının değerlendirilmesi)
- Odak Denetimi (Bir veya daha çok konuda seçilmiş okul çalışmaları için yapılan denetimdir.)

- Kalite Denetimi (Resmi okul kurullarının isteği üzerine öz değerlendirme yapmaları için okullara destek olma)

- Bölge Denetimi (Okullar için özel sorumluluğu olan bölge müfettişleri tarafından yapılır. Denetim özel bir konuda düzenlenmelidir)

- İki parçalı Odak Denetimi (İlköğretim okullarının değişik kademelerinde konu değerlendirmelerine yönelik yapılan denetim)

- Bildirilmemiş Denetim (Kırsal kesime odaklanmış)

- Birleştirilmiş Denetim (Sağlık ve Sosyal Servis Düzenlemeleri ve Denetim Birimleri ile birlikte kırsal bölgede çocukları korumaya yönelik yapılan denetim)

Her bir okul normalde en az yedi yıl önce denetlenmiştir. Denetim takımlarının gruplarına, Raportör Müfettiş tarafından yol gösterilmektedir. Kamuda görevli eğitimle ilgisi olmayan bir kişi gruplarda yer almalıdır. Bu kişi ailelerin görüşleri üzerine kendi düşüncelerini gruba bir rapor olarak verir. Bu kişi eğitim ve öğrenmenin kalite değerlendirmesinden sorumlu değildir. Denetim grupları da başöğretmenler veya müdür yardımcılarını değerlendirmeye yardımcı olarak alabilirler.

Her bir genel denetimden önce, raportör müfettiş , denetimin amacını açıklamak için ailelerle toplantı yapar ve okul hakkında ailelerin görüşlerini dinler. Okul teşkilat ve değerlendirme sonuçlarına göre bazı temel bilgileri sağlar. Okul denetiminde takip eden başlıkla ve özel göstergelerle gruplandırılır.

- Okul Etiği ;
- Öğretme ve Öğrenmenin Kalitesi;
- Yönetimin Kalitesi;

Öğretme ve öğrenmenin kalitesinin yansıması, denetim gruplarının okul muhtevasının muhasebesini, çalışmaların gelişim planındaki gerçek bilgilerdir (örneğin sınav performansı ve okula devam vb). Denetimin tamamlanmasından sonra, raportör müfettiş

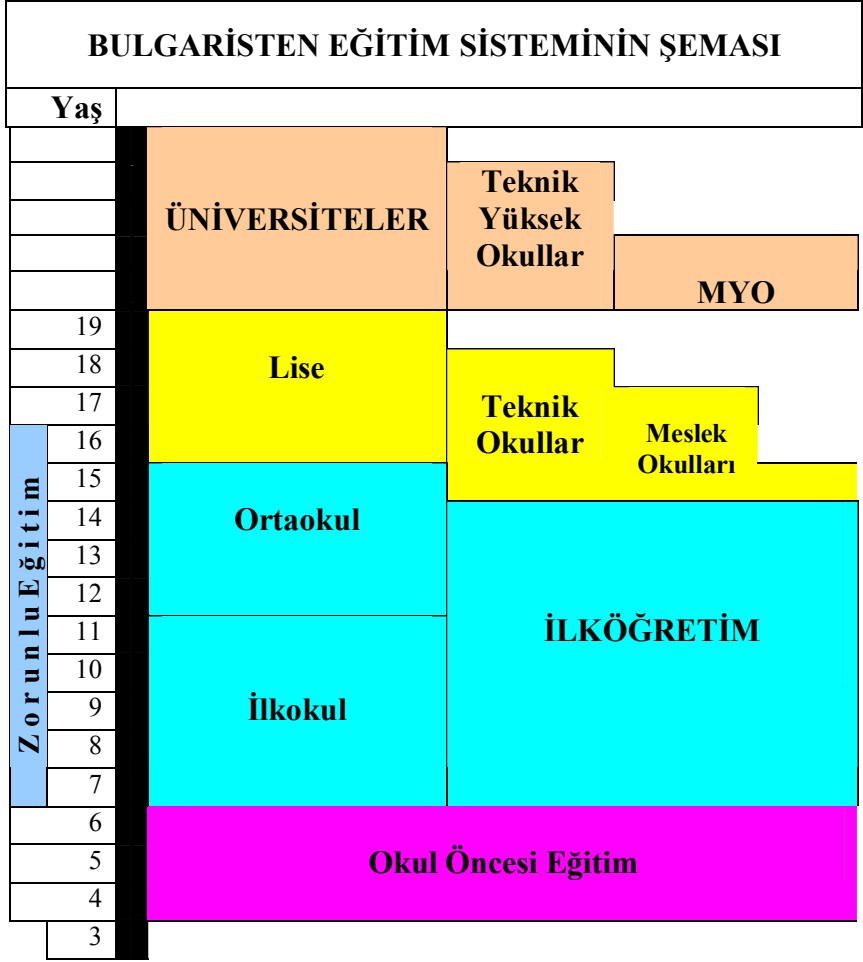
müdür ve resmi okul kurulu ile toplantı yapar. Raportör müfettiş doğal olarak belli bir iş akışı ile resmi kurulu bilgilendirir. Hükümet yetkilileri rapor üzerinden konuştuktan sonra, raportör müfettiş denetimin ana bulgularını bir özetini kapsayan yazılı raporunu hazırlar. Hükmet kurulu tarafından genel denetim raporunun üç ay içinde hazırlanması istenir, gerekirse raporun sonuçları Eğitim Bölümünce yayınlanır. Bir okulun genel denetim raporu yayımlandıktan bir yıl sonra raporda yayınlanmış belirli bazı konuların değerlendirilmesi için ETİ ile bağlantı kurulur.

Eğitim sistemi üzerine ETİ raporları, yayınlanmış okul denetim raporlarını kapsar Genel denetim için denetim raporları , odak denetim ve bölge denetim raporları Eğitim Bölümün Web sitesinde yayımlanır. (<http://www.deni.gov.uk>)

(Daha çok bilgi için (DENI. ETI, 1998; DENI. ETI, 1998) tarafından yayınlanmış okul denetim proseslerine bakınız).

 Bulgaristan	Yüzölçümü	110 971 km ²
	Nüfus (2005)	7.8 milyon
BG	Nüfus Yoğunluğu	70 kişi/km ²
	Zorunlu Öğretim	9 yıl (7-16)yaş

4. BULGARİSTANIN EĞİTİM DENETİMİ

Bulgaristan'ın yönetim şekli cumhuriyettir. Eğitimin sorumluluğu Eğitim Bilim ve Teknoloji Bakanlığına verilmiştir.

Bulgaristan'da zorunlu öğretim 7-16 yılları arasında (9) yıllık bir süreyi kapsar.

Öğretim sürecinin denetimi ve değerlendirilmesi, Eğitim Bilim ve Teknoloji Bakanlığı, Bölgesel Teftiş Kurulu, okul müdürleri ve müdür yardımcıları arasında paylaşılmıştır. Bakanlığın özel bir bölümünün adı “Genel Okul Teftiş Kurulu” yönetimi adını alır ve Bölgesel Teftiş kurulları ile okulların çalışmalarını denetler. Bakanlık müfettişleri (Bakanlık ekperleri) ulusal eğitim kademesindeki, genel eğitim, mesleki eğitim ve yüksek öğretimin farklı alanlardaki öğretimi, bireysel sınıfları vb bölümlerin denetimin yaparlar. Ülkenin değişik bölgelerinde (28) Okul Teftiş Ofisi oluşturulmuştur. Bunlar yetkilendirilmiş özel kurullardır. Bu kurullar planlama, organizasyon, koordinasyon ve her bir bölge içerisinde okul çalışmalarını kontrol ederler. Bölgesel Teftiş Kurulu personeli (müfettişleri) ortaöğretimin düzenlenmesi ve farklı okul disiplinlerinden (alanlarının) sorumlu eksperleridir.

Bakanlık Müfettişleri ve Bölge Müfettişleri okul müdürleri arasından yapılan yarışma sınavı sonunda Bakanlık tarafından atanırlar. Okul müdür yardımcıları, öğretmenler ve diğer personel okul müdürleri tarafından atanır.

Yerel kademedeki her bir belediye bünyesinde eğitimden sorumlu bir müfettiş görev yapar. Okul müdür ve müdür yardımcıları da öğretim süreci ve eğitim sonuçlarının değerlendirilmesinde güç sahibidir.

Denetim, yönetim kurullarının diğer çalışmalarından bağımsız değildir, bundan dolayı yönetimin bir parçasıdır.

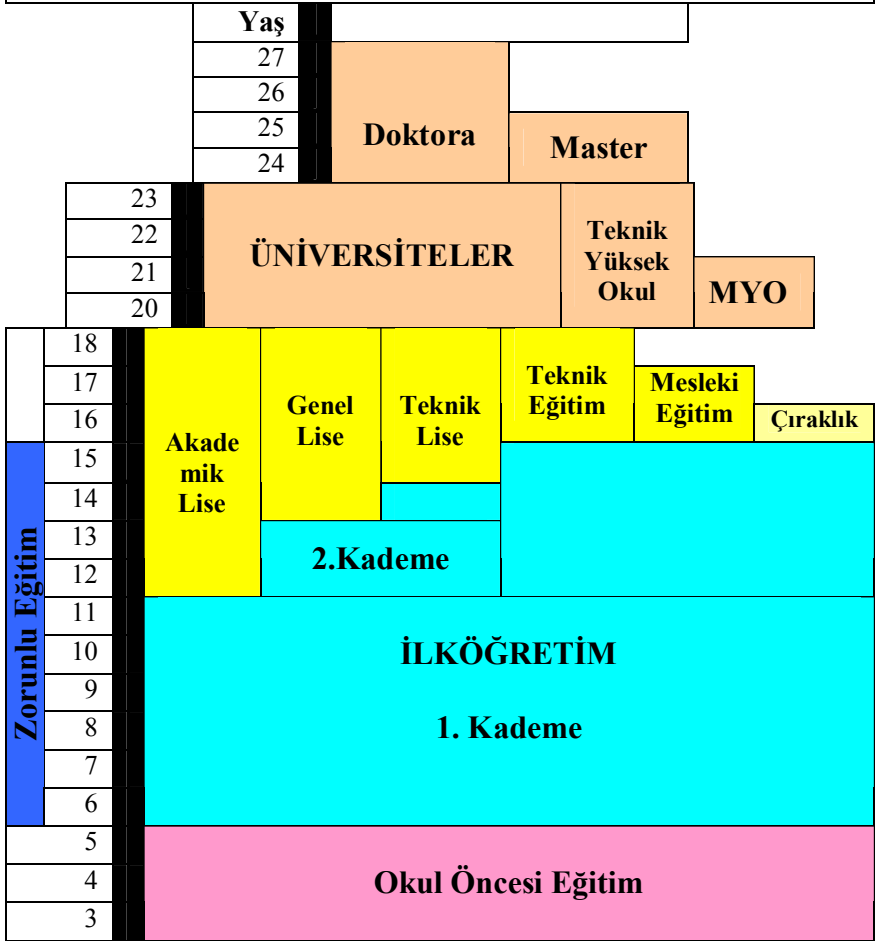
Son yıllarda, bir “Ulusal Test Merkezi” “Eğitim ve Bilim Enstitüsü”nün içinde kurulmuş, eğitim sisteminin çıktılarının değerlendirilmesinde ana araştırma fonksiyon görevini yapmaktadır.

Denetleme kurulları, okulların yasal gözetiminden, okul müfredatı ve öğretim metotlarının etkinliği ile kamu eğitiminde performans düzenlemelerinin yanı sıra sınavların organizasyonundan da sorumludur. Denetleme kurulları çalışmalarında, öğretmenleri değerlendirir ve eğitimde kaliteyi sağlarlar.

 Çek Cumhuriyeti CZ	Yüzölçümü	78 866 km ²
	Nüfus (2005)	10.2 milyon
	Nüfus yoğunluğu	130 kişi/ km ²
	Zorunlu Öğretim	9 yıl (6-15) yaş

ÇEK CUMHURİYETİ EĞİTİM SİSTEMİNİN ŞEMASI

5. ÇEK CUMHURİYETİNİN EĞİTİM DENETİMİ

Parlamente demokratik bir sistemle yönetilmektedir. Eğitim yetkisi Eğitim Bakanlığına verilmiştir. Zorunlu öğretim süresi 6-15 yaşları arasında (9) yıldır

Tarihsel Bakış

Başlangıçta, Avusturya (Avusturya'ya bağlı olduğu dönem) Eğitim Kanununda, okullar üzerine devlet gözetiminin yerini alan bir düzenli sistem olarak 1869 da okulların gözetim konseptinin Kliseler tarafından onanmış bir denetim kurulu olarak tanınmıştır. Mahalli okulların denetim fonksiyonlarını yerine getiren, anayasal ve girişim yetkilerine sahip kişiler müfettişlerdi. 1918 de Çekoslovakya bağımsızlığına kavuştu. Geleneksel değişim 1949 da, devlet yönetim kurullarının yetkili kuruluşlarından birisi de teftiş kurulları oldu. 1953 de Devlet Denetim ve Gözetim Organizasyonu oluşturulmuş, müfettişlerin çalışmaları, yönetim ve müfettişler arasındaki bağlantılar yayınlanmıştır.

“1989 dan sonra, okul yönetim konseptinde okulların özerkliğini kapsayan bir değişime ve yeni bir denetim konseptine yer verilmiştir. 1991 Eğitim Kanununda, Çek Teftiş Kurulunu kuruluşu sağlanmıştır. Müfettişlerin görevleri 1995 yılında yeniden belirlenmiştir. 1997 de Çek Teftiş Kurulunun organizasyondaki görevi belirlenmiştir.

Yönetim Gözetimi ve Denetimi

Yönetimin kontrolü ve profesyonel pedagojik denetim , 1991 Kanunıyla Eğitim Bakanlığı tarafından doğrudan yönetilen bir denetim kurulu (The *Ěeská 'kolní inspekce*) olarak kurulmuştur. Bu merkezi denetim kurulu, okul öncesi, ortaöğretim ve üniversite öncesi eğitim kurumlarının çalışmalarını, yerel yönetim kurullarının organize edilmiş ofislerini denetleyerek sağlamaktadır. Denetim Kurulunun, yeni kurulmuş okul yönetim sistemlerini de denetleme görevleri vardır.

Teftiş Kurulunun (The *Ěeská 'kolní inspekce*) denetimi, bölge yönetim merkezleri , bir bölge ile sınırlanmış okul teftiş kurulları (

şu anda 14 kurul vardır) ve bunların kırsal çalışma planları ile seçilmiş okulların performanslarının değerlendirilmesi ve bütün ülkedeki yerel eğitim kuruluşlarının çalışmalarını kapsamaktadır. Teftiş Kurulu, Eğitim Bakanlığı tarafından atanmış bir başkan tarafından yönetilir, diğer müfettişler merkezi müfettişlerin önerileri üzerine Bakanlık tarafından atanırlar. Müfettişlerin bireysel çalışmaları yerel teftiş kurulları ile bağlantılı olmayıp, müfettişler öğretim sınıflandırmasına veya okul çeşidine bağlı olarak denetim gruplarını kurarlar.

Yönetim Gözetimi , Okulların ve Eğitim Kuruluşlarının Denetimi

Teftiş Kurulu organize kurulları düşünmeksizin bütün eğitim kuruluşlarının denetimini yaparlar.

Denetimin ilgili alanları;

- Eğitim ve öğretimden elde edilen sonuçlarda, özellikle öğretim dokümanların muhtevasında uygunlukların,
- Personel, materyal ve eğitim için teknik yeterliklerin,
- Ekonomik yönetimin,
- Genellikle yasal düzenlemelerle ilgili çalışmaların gözlemlenmesidir.

Teftiş Kurulu da;

- Genellikle yasal düzenlemelerle ilgili olarak uygunluk denetimi,
- Bir özerk kuruluş olarak, özel konularda görüş bildirme,
- Okul müdürü tarafından hazırlanmış yıllık rapor üzerine görüş bildirme,
- Eğitim üzerine özet raporun hazırlanmasına, katılır.

Yüksek Öğretim Kurumları Yönetimin Denetimi

Yüksek Öğretim Kanunu, yüksek öğretimin denetiminde bir denetim kurulunun gözetiminde yapılmasını kapsamaz. Diğer yandan, Eğitim Bakanlığının yasal yetkisi dahilinde bir bütün olarak çalışmaların kontrol (çeklist) edilmesi belirtilmiştir. Bakanlık, yüksek öğretim kurumlarının yönetimini, mütevelli heyetinin yıllık raporlarına göre kaynakların kullanımı ve devlet bütçesinden yapılan mali yardımlar konusunda girişimlerde bulunulma yetkisi vardır. Temelde Kanun, diğer gözetim araçlarına da sahip olmalıdır. Örneğin, yüksek öğretim kurumlarının iç düzenlemelerinin yenileştirme süreci esnasında yasal düzenlemelere uygunluğu kontrol edilir. Yönetimin kalitesi, uzun dönemli planların yapılması, eğitimin kalitesi, öğretim programlarının akredidasyon süreçlerinin değerlendirilmesi ile sağlanmaktadır. Bilim ve kalite araştırması, gelişim, sanatsal ve yaratıcı aktiviteler ve profesörler ve doçentlerin atanması için doğrudan ilgili performans değerlendirme sürecinde göz önünde bulundurulmuş değerlerdir.

Eğitim Sisteminin Değerlendirilmesi

Bir okul denetimi ve yönetim kurulları geleneksel eğitim değerlendirmesidir. Eğitim Bakanlığı, eğitim sisteminin amaçlarını gerçekleştirmek için, gelişim sürecine karar verme, eğitim istatistikleri ve alanda pedagojik araştırmalar yapmayı hedefler. Yüksek Öğretim kurumları sahip oldukları özerklikle uzaktan araştırma yapmaya yetkili kılınmıştır

 Danimarka DK	Yüzölçümü	43094 km ²
	Nüfus (2005)	5.4 Milyon
	Nüfus Yoğunluğu	125 kişi/km ²
	Zorunlu Öğretim	9 Yıl(7-16)yaş

DANİMARKA EĞİTİM SİSTEMİNİN ŞEMASI									
Yaş									
25/26		Orta ve Uzun Süreli Yüksek Öğretim				Orta Süreli Yüksek Öğretim			Kısa Süreli Yüksek Öğretim
24/25									
23/24									
22/23									
21/22									
20/21									
19/20									
18-19		Lise	HHX	HTX	HF	Mesleki			
17-18		HF	(6)	(6)	Lise	Eğitim			
16-17		Kursu	Lise	Lise		Lise	Çıraklık		
17									Özel Eğitim
Zorunlu Eğitim	16	İLKÖĞRETİM							
	15								
	14								
	13								
	12								
	11								
	10								
	9								
8									
7									
6	Ana Sınıfı								
5	Ana Okulu								
4									
3	Gündüz Kreşleri								
2									
1									

6. DANİMARKANIN EĞİTİM DENETİMİ

Danimarka anayasal monarşi ile idare edilir. Yasal güç Kraliçe ve Danimarka Paramentosunun elindedir. Diğer Avrupa Ülkelerindeki yönetim gözetimi ve denetimi 1960 yıllarda lağvedilmiştir. Onun yerini ulusal rehberlik sistemi almıştır. Rehberlik görevini ise tam gün veya yarım gün çalışan öğretmenler yapmaktadır. Danimarka’da eğitim öğretimin sorumluluğu ve kontrolü; eğitim kademelerine göre merkezi otorite, kantonlar, belediyeler ve özel kuruluşlar tarafından paylaşılmıştır.

Sorumlulukların dağılımı eğitim kurumunun çeşidine ve eğitim kademelerine göre değişiklik gösterir. İlk ve alt ortaöğretim veren okullar belediyelerin, üst orta öğretim ve üniversiteye hazırlık kursları kantonların (ilçelerin) sorumluluğu altındadır.

Merkezi yönetim kanun yapma ve yönetim süreçlerinde çok önemli rol oynarlar. Yasa koyucu tarafından hazırlanan kanunlarda tüm amaçların belirlenmesinin yanı sıra eğitim kademeleri için ana çerçeveler belirler, muhtelif araçlar ve tedbirlerle de yönetim sürecini yönlendirir. Bunlar;

- Eğitim kurumlarının uymak zorunda olduğu resmi kararların, genelgelerin ve emirlerin yayınlanması,
- Direktiflerin ve tavsiye kararlarının duyurulması,
- Bitirme sınavlarının genel denetimlerinin yapılmasıdır.

Aslında, Danimarka’ da Teftiş Kurulu adında bir yapı oluşturulmamıştır. Eğitim Bakanlığı’nın eğitim- öğretim sistemi üzerindeki etkisi bazı vasıtalarla gerçekleştirilir. Genel denetmen tarafından belli bölgelerdeki müfredatların kabulü, genel sınavların kontrolü, memurların atanması ve bunların onay işlemlerini gerçekleştirir.

İlçe (kanton) ve belediye yetkilileri okullarının gözetiminden sorumludur. Her okul, aileler tarafından seçilmiş veya belediyeler tarafından görevlendirilmiş bir müfettişle bağlantı kurar.

Bazı belediyeler, kitap koleksiyonları, kurs faaliyetleri ve yerel danışmanları olan pedagojik ihtiyaç merkezlerine sahiptir. Buna benzer yapı kantonlarda da bulunmaktadır. Ortaöğretim ve ilköğretim okulları için alan/branş danışmanları vardır. Devlet bu danışmanlarla irtibat halindedir.

Mesleki eğitim-öğretim alanında da devlet danışmanları vardır. Üniversite de danışmanlık sistemi yoktur

Yüksek öğretim ve üniversitelerde kontrol özdeğerlendirme ve karşılıklı komite ziyaretleri ile yapılmaktadır.

Eğitim Gelişim Servisinin bir fonksiyonunun da (*Dienst voor Onderwijsontwikkeling – DVO*), Teftiş Kuruluna benzer bir bilimsel servis gibi düşünülmesi gerektiği ifade edilmektedir.

 Estonya	Yüzölçümü	45 227 km2
	Nüfus (2005)	1.3milyon
EE	Nüfus Yoğunluğu	29 kişi/km2
	Zorunlu Öğretim	9 yıl (7-16) yaş

ESTONYA EĞİTİM SİSTEMİNİN ŞEMASI				
Yaş				
		(Master ,Doktora) ÜNİVERSİTELER	Teknik Yüksek Okulu	
	19	Genel Orta Öğretim	Mesleki Teknik Orta Öğretim	
	18			
	17			
Zorunlu Eğitim	16			
	15	ORTAOKUL		
	14			
	13			
	12	İLKOKUL		
	11			
	10			
9				
8				
	7	OKUL ÖNCESİ EĞİTİM		
	6			
	5			
	4			

8. ESTONYANIN EĞİTİM DENETİMİ

Estonya demokratik parlamenter bir sistemle yönetilen bir cumhuriyettir. Eğitim yetkisi merkezi ve yerel yönetimler tarafından kullanılmaktadır. Zorunlu öğretim süresi 7-16 yılları arasında (9) yıldır.

Tarihi Bakış: Estonya Cumhuriyeti 1918-1940 tarihleri arasındaki iç savaş esnasında kasaba ve eyalet yetkililerince seçilmiş okul konseyleri tarafından denetlenmiş ve rehberlik yapılmıştır. Daha sonra bu görevler Eğitim Bakanlığı ve kantonlarda çalışan başmüfettişler ve müfettişlere devredildi. Okul konseyleri ve müfettişler bağımsız olarak karar verme yetkisine sahipti. Okul konseyleri ve müfettişlerin çalışmaları Eğitim ve Öğretim Denetim Kanununda (1931, 1938) yılında düzenlenmiştir.

Sonraki düzenlemelere göre de:

Yönetim ile İlköğretim ve Ortaöğretim Kademesinde Denetim:

Eğitim Bakanlığının Denetim Ofisleri ve Bölge Valiliklerinin (Devlet Gözetim Ofisi) okulları devletin gözetimindedir. Okullarda etkili değerlendirme için okul yönetimi ve okul eğitiminde değerlendirme kriterleri, Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen genel denetim esasları yayımlanmıştır. Resmi denetiminin genel konuları, eğitim kalitesinin ihtiyaçları ve okul eğitimlerinde yasalara uygunluk ile etkilerini sağlamaktır.

Devlet denetim ofislerinin temel fonksiyonları, devlet denetiminin özellik arz eden konuları aşağıdadır:

- Bir okulun eğitimi ve yönetimi ile okullarda etkili değerlendirmenin analizini yapmak, resmi müfredatının öğretim sonuçlarını öğretim kademesine göre değerlendirmek,
- Devlet bütçesinden okullara tahsis edilen fonların kullanımını ve eğitim alanında ortaya çıkan talepleri gözetlemek,

- Eğitimin finans yönetimi, eğitim ğretim yayınları üzerine okullara rehberlik etmek,

- İlköğretim ve genel orta öğretimde bölgesel ve ulusal konumda analiz yapmaktır.

Bir resmi denetim ofisinin sahip olduğu yetkiler:

- Öğretmenler konseyi, aile okul kurulları toplantılarına katılıma,

- Öğrencilerin yaşı durumuna göre müfredatların ve standart testlerin uygunluk değerlendirmesini yapma,

- Okulların eğitim ğretim ile ilgili yayınlanmış yayınları, okul çalışmalarını onaylama,

- Yasal yetkilerine uygun olarak okul kurulları veya başkanı tarafından teklif edilmiş yayınlara izin verme,

- Eğitim ğretim yetkisine sahip şehir kurulları ve kırsal belediyelerin disiplin konularını onaya sunmaktır

Teftiş Kurulunun, bir resmi denetim ofisinden tarafız değerlendirme talep etmek, temelde güvenilir bilgi üzerine karar vermek, okullarda eğitim-öğretimin bir genel değerlendirmesinin analizi yapıldığı zaman sonuçların muhasebesini yapmak ve yasal olarak standartlara ulaşmasının sağlamak da görevlerindendir. Resmi denetim sonuçları bir rapor haline getirilmektedir.

Bir zel okulun eğitim öğretiminin denetimi, devlet veya belediye okullarının çalışmaları ile ilgili yasa/emirlere göre yapılır. Eğer bir özel okulun eğitim ğretimi için resmi denetim sonuçları eğitim kademelerine uygun değilse, Devlet Denetim Kurulu tarafından kanunlara uygun olarak hataların düzeltilmesi istenir.

Kanuna uygun emirler bir resmi denetim ofisi tarafından yayımlandıktan sonra, emirlere uygun direktiflere uyma zorunluluğu vardır. Eğer okul müdürleri bir resmi denetim ofisi tarafından yayınlanmış bir emirle aynı görüşte değilse, Eğitimi Bakanlığının emirleri üzerine münakaşa hakkı vardır.

Okullarda tutulan mevcut dokümanlar arasında, mali dokümanlar, okul kurullarının kendi istatistik raporları, öğretmenler kurulu toplantı tutanaklarının bir öğretim yıllık özetleri vardır. Dokümanlar yazılı veya elektronik ortamda kaydedilir. Her yıl 31 ağustosta bir elektronik doküman çıktısı alınır. Çıktılar okul müdürleri tarafından imzaların ve geçerli hale getirilir.

Mesleki Teknik Ortaöğretim ve Meslek Yüksek Okulları Kademesinde Denetim:

Eğitim Bakanlığı ve eyalet valisi okulların eğitim çalışmaları için resmi denetim talebinde bulunurlar. Eğer bir okulun eğitim aktiviteleri, yasal olarak kuruluşlardan istenen bir hale gelmemişse, Eğitim Bakanlığı ve bölge valisi eğitim çalışmalarının noksanlıklarının giderilmesi için okul müdürüne bir yazılı emir gönderir. Eğer okul müdürü Bakanlık Emri veya eyalet valisi ile aynı görüşte değilse, durumun düzeltilmesi konusunda talepte bulunabilir.

Bir özel mesleki eğitim kurumunun denetimi Özel Okullar Kanununa göre düzenlenir ve mesleki eğitim kurumlarının denetiminde kendi denetim esasları uygulanır.

Yüksek Öğretim Kademesinde Denetim:

Eğitim Bakanlığı, diğer resmi kurumlar gibi yüksek öğretim kurumları üzerinde de kanunlarla verilmiş resmi denetim ve gözetim yetkisine sahiptir.

Eğitim Bakanlığı, rektör ve üniversite kurulunun yasal kanunlardan sapmasını tespit ettiği zaman, gerekli düzeltmenin yapılmasını sağlar. Temelde bir üniversite yasalara aykırı bir durum olduğunda onu rapor etmelidir. Bir üniversite mevcut kanunların ışığında bütçe harcama ve istatistiki raporları hazırlamakla görevlendirilmiştir..

 Federal Almanya	Yüzölçümü	356854 km ²
	Nüfus (2005)	82 Milyon
DE	Nüfus Yoğunluğu	230 kişi/km ²
	Zorunlu Öğretim	9/10 yıl (6-15/16) yaş

FEDERAL ALMANYA EĞİTİM SİSTEMİNİN ŞEMASI					
Yaş					
		Master / Doktora Üniversite			
	19				
	18	Akademik Lise	MYO	Mesleki Eğitim	
	17		Mesleki ve Teknik Eğitim		
	16		Genel Lise		
Zorunlu Eğitim	15				
	14				Temel Eğitim Okulu
	13				
	12				
	11	YÖNLENDİRME SINIFLARI			
	10				
	9	İLKÖĞRETİM			
	8				
	7				
	6				
	5	Ana Okulu			
	4				
	3				

8. FEDERAL ALMANYA’NIN EĞİTİM DENETİMİ

Federal Almanya Cumhuriyeti’nde eğitim politikasının ve eğitim planlamasının sorumluluğu devletin federal yapısına uygun olarak belirlenmiştir.

Federal Anayasa ve eyalet yasaları uyarınca genel eğitim sistemi devletin gözetimi altındadır. Federal Alman Anayasası, devletin yükümlülüklerini eyaletlere devretmiştir. Bu yüzden eğitim sisteminin yönetimi ve düzenlemesi eyaletlerin sorumluluğundadır. Esas itibariyle ilk ve ortaöğretim okulları yerel yönetimlere, yüksek okullar ise eyalet yönetimine bağlıdır.

Eyaletler okulların her türlü çalışmasından sorumludur. Devletin verdiği yetki ve ödevler yerine getirilirken anayasa korumasındaki temel haklar göz önünde bulundurulur.

Devletin gözetimi altında bulunan özel okulların diplomalarının tanınması, devletin belirlediği kurallara, öğretmenlerin niteliğine ve sınav yapma şekline bağlıdır.

Almanya’da federal düzeyde ve eyaletlerde “ Teftiş Kurulu” yapısına ilişkin bir yapılanma yoktur. Müfettiş veya bu sıfatı alan kişiler de yoktur. Ancak, okul öncesi eğitimde ve ilköğretim okulların gözetim ve gözetmeleriden bahsedilmektedir.

Anaokulu, 3-6 yaş arası çocukları kapsayan okul öncesi eğitimin geleneksel yapısıdır. Anaokullarına devam zorunlu değildir. Anaokullarının denetlenmesi veya gözetlenmesi ise gençlik dairesi veya sosyal daireler tarafından yapılmaktadır.

Eyalet Eğitim ve Kültür İşleri Bakanlığı genel ve mesleki eğitim kurumlarının yönetimi ve gözetiminden sorumludur.

Eyalet yetkilileri kursların içeriği, öğretim etkinlikleri, öğretmenlerin ve çalışan personelin performans gelişimlerinin gözetiminden sorumludurlar. Genellikle okulların yönetiminden sorumlu üç kademeli bir yapı gözlenmektedir. Eyalet yönetimleri üst kademeyi, okulun bulunduğu bölgenin eğitim ve kültürel işlerini düzenleyen bağımsız ofisler orta kademeyi, yerel okul ofisleri alt kademeyi oluştururlar.

Genellikle Liseler (Gymnasien), karma okullar (Berufliche Schulen), meslek okulları ve genel eğitim veren alt orta dereceli okullar olan “Realschulen” doğrudan eyaletin yönetiminde bulunmaktadır. İlkokullar ile “Hauptschulen” ve “Grundschulen” ler ise orta kademe ve okul yönetimlerinin gözetimi altında çalışmaktadır.

Mesleki eğitim okullarının sorumluluğu eyaletlerdedir. Ancak, şirketlerin yürüttüğü mesleki eğitimin sorumluluğu federal yönetimdedir. Şirketler ve meslek okullarının eğitimleri birbirlerinden ayrı düşünülemez. Mesleki eğitim ikili bir sistemin denetimi altındadır. Bu işbirliği, ilgi alandaki iş ve sanayi kuruluşunun işverenlerinin kamu kuruluşlarının mesleki eğitime katılması ile sağlanır. Bu bağlamda mesleki eğitim federal hükümet ile eyaletlerin gözetiminde yapılmaktadır. Yasal kurallar çerçevesinde kendi kurulları tarafından yönetilen yüksek öğretim kurumları, doğrudan federal hükümete karşı sorumludur.

Okullar, yasal gözetim (**Rechtsaufsicht**), akademik gözetim (**Fachaufsicht**) ve kamu okulları (**Dienstaufsicht**) gözetimi yönlerinden eyalet yönetiminin gözetimi altındadır. Yüksek okullarda gözetim yetkisi ise Eğitim ve Kültür İşleri Bakanlığı’ndadır.

Eğitim ve Kültür İşleri Bakanlığı, 1998 yılında yapılan Standartlar Konferansında, eyaletlere yardım etmek üzere kalite değerlendirme sürecini başlatmıştır. Eyaletlerdeki bu çalışmalarla, kalite sağlanmasına yönelik olarak okulların değerlendirilmesinde standart ölçütler belirlenmiştir. Bu değerlendirme süreci merkez ve merkez dışı eylem stratejilerini kapsamaktadır. Bu kapsamda:

- Eyalet kademesinde merkezi testler (örneğin, bir okuldaki sınıflar arasında başarı kıyaslaması yapmak);
- Karşılaştırma testleri (özellikle; matematik, Almanca ve birinci yabancı dilde);
- Sınav dışı ortalamalar veya sınav çalışmalarında dış kıyaslamaları (merkezi sınav sonuçlarının göz önünde bulundurulması);
- Bir noktaya odaklanmış değerlendirme süreci;

- İç ve dış değerlendirme (diğer eyaletlerin Abitur sınavlarına karşılıklı katılımı);
vb çalışmalar yapılmaktadır.

Her eyaletin kendi stratejileri içinde kalite değerlendirme ve kalite güvencesi sağlamak için; bazı ölçümleri, her bir okulun bağımsız düzenlemesini, okul programlarının gelişimini, okul içi ilişkileri, okulların gözetim yetkilerinin rehberlik fonksiyonlarını düzenlenmesini ve bazı değerlendirmeleri kapsar.

Eyalet eğitim ve kültür işleri bakanlarının, Ekim 1997 deki Standartlar Konferansı sonucu, Eyaletlerdeki okul sisteminin kalite yükseltilmesi sürecinde, Eyalet kademesinde bütün birimlerine yetkilerin dağıtılması kararlaştırıldı. Bunlar Federal Almanya için de başarımlı kıyaslamasını kapsamaktadır. Sonuçta bu durum aşağıdaki noktaları içine almaktadır.

- Farklı okul çeşitlerinin ve müfredatın farklılıklarının özellikli çerçeveye uygunluğu,
- Ana dil, diğer diller, matematik, teknoloji ve doğa bilimlerinde yeterlikleri,
- İç personelin sosyal becerilerin gelişimidir (personelin sınıflandırılması)

Başlangıçta, orta öğretim kademesinde ulusal kıyaslamasının araştırılması karara bağlanmıştır. Eğitim ve Kültür İşleri Bakanları Standart Konferansında akademik kurumlar hariç araştırmalarda, kıyaslama koşullarının ayrıntıları belirlenmiştir.

Federal Hükümet ve Eyalet Kalite Değerlendirme Kurulları arasında; okullar ve okul sisteminde kalite geliştirme için pilot programın uygulanması yönünde bir anlaşma imzalanmıştır. Merkezden seçilen pilot okullar için gerekli görülen bir genel performans kalite değerlendirme esasları yayımlanarak, her kademedeki eğitim performanslarının yükseltilmesi amaçlanmıştır.

 Finlandiya	Yüzölçümü	338145 km ²
	Nüfus (2005)	5.2 Milyon
	Nüfus Yoğunluğu	15 kişi/km ²
	Zorunlu Öğretim	9 yıl (7-16) yaş
FI		

FİNLANDİYA EĞİTİM SİSTEMİNİN ŞEMASI		
Yaş		
25/26	ÜNİVERSİTELER	
23/24		Teknik Yüksek Okullar
22/23		
21/22		
20/21		
18-19	Genel Lise	
17-18		
17	Ortak Sınıf	
Zorunlu Eğitim	16	İLKÖĞRETİM
	15	
	14	
	13	
	12	
	11	
	10	
	9	
8	Ana Sınıfı	
7		
6	Ana Okulu	
5		
4		
3		
2		
1		

9. FİNLANDİYANIN EĞİTİM DENETİMİ

Finlandiya'nın idare şekli cumhuriyettir. Finlandiya'da eğitim ve öğretimden en üst düzeyde Eğitim Bakanlığı sorumludur. Bütün kamu yardımlarının kontrolü, Bakanlığın gözetimi altındadır. Halkın %94 ünün Fince konuştuğu ülkede, geri kalan vatandaşları İsveççe konuşmaktadır.

Okulların denetiminden doğrudan sorumlu bir Teftiş Kurulu yoktur.

Eğitim ve öğretimin kamusal aktiviteleri, eğitim sektöründen hizmet alan vatandaşlar tarafından yapılır. Kamuda özellikli bir sonuç olarak, aileler ve diğer eğitim servisleri çalışmalarını eğitim kalitesi yeterliliği üzerine yapmaktadır. Bir kamu otoritesi olan Vilayet Kamu Ofisi çalışmalarını vatandaşların açıklamalarına uygun olarak reaksiyon göstermesi yasal dayanağıdır.

İlköğretimde okul çalışmaları ve öğretim belediye eğitim kurulunun kontrolündedir. Benzer olarak, kreş, okul öncesi eğitim kurumlarının kontrolü, Belediyelerin Sosyal Yardım Kurulundadır. İlköğretimde eğitim öğretim için yasal olarak genel toplantılar düzenlenmektedir.

Ulusal Eğitim Kurulu eğitimin değerlendirmesini geliştirmek ve sık sık dış değerlendirmenin koordinesi sağlamaktan sorumludur. Vilayet Kamu Ofisinin görevlerinden birisi de temsil ettikleri alanlarda eğitim denetimi ve rehberlik yapmaktır. Bu ofis Eğitim Bakanlığının bilgileri dahilinde eğitim denetimi ve değerlendirmesi için bilgi toplama hakkına da sahiptir.

Vilayetler ve belediyeler eğitimden sorumlu ana yerel birimlerdir. Belediye meclisleri tarafından atanan okul kurulları, o vilayet veya yöredeki bütün eğitim kurumlarından sorumludur.

 Fransa FR	Yüzölçümü	550000 km2
	Nüfus (2005)	60.6 Milyon
	Nüfus Yoğunluğu	110 kişi/km2
	Zorunlu Öğretim	10 yıl(6-16)yaş

FRANSA EĞİTİM SİSTEMİNİN ŞEMASI					
Yaş					
		Üniversite	Üniversite Dışı Yüksek Öğretim	Çıraklık Eğitimi	
19			Meslek Lisesi		
18	Genel ve/veya Teknik Lise				
17					
16					
Zorunlu Eğitim	15	ORTAOKUL			
	14				
	13				
	12				
	11	İLKOKUL			
	10				
	9				
	8				
7					
6	A n a S ı n ı f ı				
5	A n a O k u l u				
4					
3					
2	K r e ş				
1					

10. FRANSA’NIN EĞİTİM DENETİMİ

Fransa’nın 1958 tarihli Anayasası yürürlükte olup, idare şekli cumhuriyettir. Halk tarafından seçilen Cumhurbaşkanı önemli görevler üstlenmiştir. Başbakan Cumhurbaşkanı tarafından atanır. Başbakan Cumhurbaşkanı ve parlamentoya karşı sorumludur.

Metropol yerleşimin yoğun olduğu Fransa (22) bölgeye, her bölge kendi içerisinde (2-8) metropole ayrılmıştır. Fransız topraklarında (96) metropol, (5) denizaşırı yerleşim yeri bulunmaktadır.

Ülkenin ve eğitim sisteminin resmi dili Fransızcadır. Eğitim politikasından, Milli Eğitim Bakanlığı ile Yüksek Eğitim ve Araştırma Bakanlığı sorumludur. Diğer bakanlıkların da kendi sahalarında eğitimle ilgili sorumlulukları vardır.

Yönetimin Denetimi

Eğitim Yönetimi Genel Müfettişleri bir müfettişler topluluğudur. IGAEN seçkin bir denetim kurulu olarak yönetim görevleri değiştirilmiş olarak 1965 yılında Bakanlığı bağlı olarak kuruldu. IGAEN; genel müfettişler, genel müfettiş yardımcıları ve müfettişlerden meydana geliyordu, Ulusal eğitim bölümünün ortaöğretim bölümlerinden sorumlu olup, Müfettişler ve Müfettiş Yardımcıları Eğitim Bakanının teklifi üzerine, Bakanlar Kurulu tarafından atanıyorlardı. Genel denetim üyelerinin denetim görevleri, bir genel müfettişin başkanlığında yetkili gruplara fonksiyonel olarak paylaştırılıyordu. Bu görevler 1988 de yeniden tanımlandı., onlara personel denetimi, merkezi ve [académie](#) servileri ile kamu kurumlarının kontrolundan ayrı olarak, Eğitim Bakanlığının yönetim, finans, muhasebe ve ekonomik alanlarının kontrolunun sorumluluğu da verildi. IGAEN sınav işleri, okul organizasyonları, okul bilgi işlem ağlarının değerlendirilmesi, eğitim ihtiyaçlarının uygunluk ve planlamaları ile Bakanlığın parasal kaynakların yönetiminden de sorumlu tutuldu.

Ulusal ve Avrupa Birliği Kademesinde Değerlendirme

Fransa’ da bütün Merkezi Devlet yönetiminde olduğu gibi, Eğitim Bakanlığında da yönetim görevi ile donatılmış bir genel denetim topluluğu oluşturulmuştur. Diğer yandan eğitim misyonunun özel yapısı içerisinde oryantasyon edilmiş denetim topluluğu da vardır. Kurumsal olarak, genel müfettişler Bakanlığın genel rehberleri olarak okul programlarının hazırlanmasında büyük rol alırlar . 10/7/1989 tarihli Eğitim Kanununa uygun olarak denetim topluluklarında yeni görevler üstlenmişlerdir.

Eğitim Yönetimi Genel Müfettişleri (IGAEN)

IGAEN in statüsü 14 Nisan 1965 gün ve 65-299 sayılı Kararda belirtilmiştir. Genel Müfettişlerden birisi (5) yılda yenilenmek üzere Başmüfettiş olarak Eğitim Bakanlığı tarafından atanır. Başmüfettiş kurumun çalışmalarını, bütün merkezi raporların hazırlanmasını koordine eder ve topluluğun lideridir. Topluluğun görevleri, denetlemek, değerlendirme ve rehberlik yapmaktır. Yönetim Müfettişleri, yönetim, finans, muhasebe ve ekonomik işleri ile de ilgilenir. IGAEN personel, merkezi ve akademik bölümler, kamu kurumları ve Eğitim Bakanlığına bağlı bütün yüksek eğitim kurumlarıyla da ilgilenirler. Bakanlık tarafından her yıl bir yıllık plan hazırlanır. IGEAN öncelikli belirlenmiş ana ulusal konular üzerinde değerlendirme yapar. 10/7/1989 tarihli kanunun 25. Maddesine göre, IGAEN genel rapor üzerinden seçilmiş özellik arzeden konular üzerinde görüşme yapar, karara bağlar ve görüş bildirir. Bu rapor da kamu yararı gözetilir.

Eğitim Yönetimi Genel müfettişlerinin yanı sıra Kütüphaneler Genel müfettişleri Kültür Bakanlığına bağlı kuruluşlar, üniversite kütüphaneleri, halk kütüphaneleri, metropol ve belediye kütüphanelerinden sorumludurlar.

Eğitim Genel Müfettişler Kurulu (IGEN)

9/11/1989 tarih ve 89-833 sayılı Kararda IGEN in statüsü ve görevleri yeniden tarif edilmiştir. IGEN üyeleri bir Devlet doktora veya bir [agrégation](#) derecesine sahip çalışan öğretmenler arasından belirlenen üyelerdir. Onların isimleri; Genel Müfettişlerden (7) ahmetk@meh.gov.tr

üyelik bir komisyon, Eğitim Bakanlığı merkez Yönetiminden (7) genel müdür ve (7) Üniversite profesörü tarafından Eğitim Bakanlığına teklif edilir. Bu grubun beşte biri Bakanlar Kurulu tarafından atanabilir. Eğitim Genel Müfettişleri Kurulu doğrudan Bakana bağlı olarak çalışır.

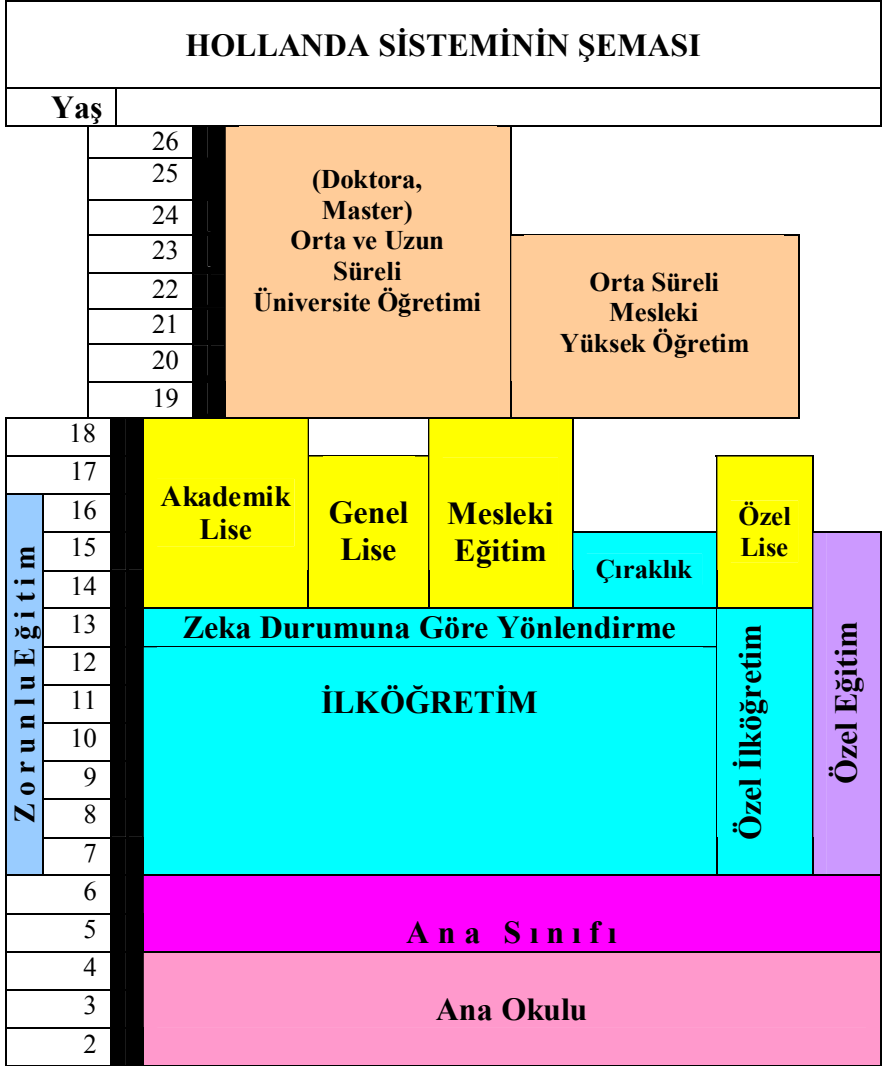
Genel Teftiş Kurulu Dekanı (Başkanı) çalışan müfettişler arasından Bakanın teklifi üzerine beş yıllık bir dönem içinde atamsı yapılır. Genel Müfettişler, iki yılda bir yenilenmek üzere özel gruplarda yer almak üzere Bakan tarafından atanır. bu grupların şu andaki sayısı (14) dür. Gruplardan (12) si: Biyoloji-Jeoloji, Ekonomi-Yönetim, Beden Eğitimi ve Spor, Sanat Eğitimi, Tarih-Coğrafya, Modern Diller, Humanizm, Matematik, Felsefe, Fizik ve Kimya, Sosyal Bilimler, Endüstri Bilimi ve Teknolojidir. Özel bir grup ilköğretim eğitimi, bir grupta diğer kuruluşlar içindir. IGEN' in görevleri arasında: yüksek öğretim kuruluşlarından üç alanı da kapsar. Bunlar: Denetim gözetmenliği, yönetim, öğretim, eğitim ve rehber personel eğitimine katılım ve onların eğitimi ile onlara iş verme vb görevlerdir. Değerlendirmeler, okullar, eğitim şekilleri, öğretimin içeriği, müfredat, öğretim metotları vb konulardır. Kurulun görevleri arasında değerlendirme metotlarını geliştirme, öğretmen oranlarını belirleme, eğitimle ilgili yıllık devlet raporunu hazırlama sorumluluğu da vardır.

Bölge Müfettişleri

Mintika veya yönetim birimi başkanı Akademie olarak adlandırılmaktadır. Akademieler müfettiş yetkisine sahip olup, genel müfettişlere bağlı olarak çalışan bölge müfettişleri ile birlikte ortaöğretim öğretmenlerinin disiplin ve sicillerinden sorumludur. İlköğretim okulları ve öğretmenleri bölge müfettişlerinin sorumluluğundadır.

 Hollanda	Yüzölçümü	41864 km2
	Nüfus (2005)	16,5 Milyon
	Nüfus Yoğunluğu	394 kişi/km2
	Zorunlu Öğretim	12 yıl(5-17)yaş

11. HOLLANDA’NIN EĞİTİM DENETİMİ

Hollanda parlamenter bir sisteme dayalı anayasal bir monarji ile yönetilmektedir. Eğitimden merkezi düzeyde Eğitim Kültür ve Bilim Bakanlığı sorumludur. Eğitimin sorumluluğu, merkezi hükümet, vilayetler ve belediyeler arasında paylaşılmıştır.

Anayasanın 23. maddesinde belirtildiğine göre hem kamu ve hem de özel öğretim sisteminin denetimi, Eğitim Teftiş Kurulu tarafından yapılacağı belirlenmiştir.

Teftiş Kurulunun çalışmaları eğitim kanununda belirtilmiştir. Eğitim Kültür ve Bilim Bakanlığı, Teftiş Kurulunun kamu görevlisi statüsündeki üyelerini atanmaları ile gerekli parasal kaynağı sağlamakla görevlidir. Bakanın, Parlamentoya ve ilgili kuruluşlara karşı Teftiş Kurulunun çalışmaları hakkında bilgi vermek, kurulunun yıllık çalışmalarını değerlendirme hakkı vardır.

Müfettişler Konseyi, teftiş kurulunun organizasyonu ve yönetimin görevlerinden sorumludur. Teftiş Kurulu Konseyi üyelerine Genel Müfettiş de dahildir. Ayrıca, bölge merkezlerinin Başkanları da bu konseye katılırlar.

Eğitim Teftiş Kurulu, eğitim denetiminden sorumludur. Anayasanın 23 Maddesinde ve buna bağlı düzenlenen eğitim kanunundaki ayrıntılarda müfettişlerin yetkileri de belirlenmiştir.

Teftiş Kurulu bağlı müfettişler , öz olarak Hollanda eğitim kuruluşları ile özel okulların eğitim kalitesini yükseltmeye çalışmaktadır. Bu amaçlarını okul ve kurumları düzenli ve sistemli ziyaretler gerçekleştirirler. Teftiş Kurulunun bulguları bir raporla okul / kurumlar ile Bakanlık ve Parlamentoya gönderilir.

Teftiş Kurulunun Görevleri,

- Kanuni düzenlemelere uygunluk sağlamak (kontrol)
- Kamu eğitiminde güncelliği sağlamak, (örneğin okul ziyaretleri sırasında) (değerlendirme)
- Anayasal özerklik yetkisiyle öğretmenler, bölgesel ve yerel yetkililerle eğitimin gelişmesini yükseltmek(ilerletme)
- Hem kişisel girişimleri, hem de teklifleriyle Bakanlığa rehberlik etmek ve rapor vermek (raporlama) tir.

Yüksek Öğretimde Teftiş Kurulunun ilave iki görevi vardır.

- Yeniden gözden geçirme çalışmalarını değerlendirme (yeniden değerlendirme),
- Yeniden gözden geçirme kurulunun elde ettiği bulgularının ilgili kuruluşlarda izledikleri yolun değerlendirilmesidir

Teftiş Kurulu; Genel Müfettiş, (4) Baş müfettiş ve Müfettişler kurulu tarafından yönetilir. Her bir baş müfettiş farklı sektörlerden sorumludur. Bunlar; ilköğretim, ortaöğretim, yetişkin ve mesleki eğitim ile yüksek öğretim Başmüfettişlikleridir.

Başmüfettişler; ilköğretim ve ortaöğretimde (12), yetişkin ve mesleki eğitim için (3) bölge merkezine sahiptir. Eğitim Kültür ve Bilim Bakanlığı tarafından 1993 de yapılan düzenlemeye göre, Eğitim Teftiş Kurulu, yarı özerk statüye kavuşturulmuştur. Teftiş Kurulunda yapılan bu düzenlemeler ile Bakanlığın etkisi altında kalmaksızın bağımsız değerlendirmeler yapması sağlanmıştır.

Tarım eğitim denetiminin sorumluluğu Tarım Doğa Yönetimi ve Balıkçılık Bakanlığına verilmiştir. Tarım eğitimi için (6) bölgede denetim merkezi vardır.

Yüksek öğretim kurumlarında denetim, ziyaret esasına dayalı komitelerle periyodik olarak dış ve iç kalite kontrolü yapılarak sağlanmaktadır.

Amsterdam Eğitim Müşavirliği görevini yürüten **Milli Eğitim Bakanlığı Müfettiş Yardımcısı Beytül Sinan ADA’ nın Hollanda’nın Eğitim Sisteminde Denetimle İlgili Tespitleri”** aşağıdaki şekilde açıklanmıştır.

Anayasa’nın 23. maddesine göre Teftiş Kurulu (The Education Inspectorate) eğitimin denetlenmesi ile görevlendirilmiştir. Görev ayrıntıları Teftiş Kurulu kanununda (The Education Inspection Act) ve Teftiş Kurulu yıllık çalışma planında bulunmaktadır. Bu bağlamda, tüm resmi ve özel okullar devlet denetimi altındadır. 2002 yılında yürürlüğe giren Teftiş Kurulu Yasası temel eğitim, ortaöğretim, mesleki ve yetişkin eğitimi sektörlerini kapsamaktadır. Teftiş kurulunun bir merkez ve 13 bölge örgütü vardır. Merkezi örgütün başında, Teftiş Kurulu Başkanının başkanlığında bir yönetim kurulu vardır. Bakana bağlı durumda yarı bağımsız bir yapıya sahiptir. Bağımsız duruma getirmek için yeni yasal düzenlemeler gerektiğinden bu yöndeki çalışmalar devam etmektedir. Eğitimin kalitesinden Eğitim Kültür ve Bilim Bakanı sorumludur. Denetimden ise Teftiş Kurulu sorumludur.

1980 yılından beri, Hollanda eğitim politikası kalitenin artırılması konusuna yönlendirilmiştir. Her eğitim kurumu eğitimde standartlarını kurmak ve yükseltmekle sorumludur. Eğitim sistemindeki standardın korunmasında gelişiminin izlenmesi ve denetlenmesi Teftiş kurulunun görevidir. Bu maksatla, düzenli ve sistematik okul ve kurum ziyaretleri yapılır. Denetim sonucu elde edilen bulgular rapor olarak düzenlenir. Bu rapor ilgili okul veya kuruma, Bakana, devlet sekreterliklerine ve parlamentoya gönderilir. Teftiş kurulu Eğitim, Kültür ve Bilim Bakanına karşı sorumludur. Teftiş kurulunda, 106 erkek 70 bayan olmak üzere toplam 176 müfettiş bulunmaktadır.(2004)

Denetimin kapsamı ve biçimi, eğitimle ilgili yasalarda açıkça belirlenmiştir. Bu yasalar kapsamında bakanlık, okul müfettişlerinin görevlerinin yürütmelerine ilişkin yönergeler hazırlama, denetimle ilgili tüm etkinlikler konusunda bilgi alma ve müfettişlerin yıllık etkinlik planlarını değerlendirme hakkına sahiptir. Teftiş kurulunun ahmetk@meb.gov.tr

görevleri, Teftiş Kurulu kanununda (The Education Inspection Act) şöyle belirtilmiştir.

- Eğitimin kalitesinin artırılmasına katkıda bulunmak. Okul yöneticileri, öğretmenler, bölgesel ve yerel yönetim birimleriyle görüşerek, eğitim sisteminin genel durumu ve gidişi konusunda bilgi edinmek, onlara danışmanlık yapmak ve eğitimin gelişmesini desteklemek.
- Eğitimin kalitesini değerlendirmek, eğitim kurumlarında yasal düzenlemelere uyulup uyulmadığını denetlemek, olağan okul ziyaretleri ile okulların düzenli işleyip işlemediğini yerinde görmek.
- Her öğretim yılında, okullarda yapılan denetim etkinliklerinin sonuçlarını ve eğitimdeki gelişim durumunu raporlaştırmak ve yayınlamak.
- Eğitim Bakanını bilgilendirmek ve ona danışmanlık yapmak.
- Kanun tarafından verilen diğer görev ve hedefleri gerçekleştirmek.

Teftiş Kurulu, kalitenin yükseltilmesi konusunda kurumların kendi üzerlerine düşen sorumlulukları yerine getirmeleri için destek olur. Eğer okul düzenli olarak öğretim standartlarını değerlendiriyorsa, Teftiş kurulu bu öz-değerlendirmeyi temel alarak teftişi minimuma indirebilir. Ancak, okul veya kurum öz-değerlendirmesinde tüm değerlendirmeleri karşılamalı, istenilen bilgi ve dokümanları sağlıklı ve güvenilirlik ölçüsünde sağlamakla mükelleftir. Yapılması gereken tüm raporlamalar, kurumlar tarafından elektronik ortamda sunulmaktadır.

Eğitimde denetim işlevi iç denetim ve dış denetim olarak iki kategoride oluşmaktadır. İç denetim, okul ve kurumların kendilerini bağımsızca değerlendirmeleridir. Dış denetim ise, ilk ve orta eğitim için Teftiş kurulu tarafından, yüksek öğretim için Netherlands-Flanders Accreditation Organization adı verilen bir kurum tarafından yapılan denetimi ifade etmektedir. Fakat, Teftiş kurulu eğitim sisteminden bütün olarak sorumludur.

Başmüfettişler müfettiş olması için aday gösterebilmekte ve atamayı Teftiş Kurulu Başkanı(The inspector-general) yapmaktadır. Müfettiş alımında uygulanan genel eğilim, öğretimin belirli kademelerinde (öğretmenlik, idarecilik vb.) çalışmış tecrübeli kişiler tercih edilmektedir. Yalnız, adayların analitik becerisinin olmasına dikkat edilmektedir. Başmüfettişler ise Teftiş Kurulu Başkanı tarafından aday gösterilmekte Eğitim Bakanınca atanmaktadır. Teftiş Kurulu Başkanı ise, Eğitim Bakanı tarafından aday gösterilmekte, Bakanlar Kurulunca atanmaktadır. Genel olarak, eğitim ve yönetim alanlarında yüksek öğrenim gören kişiler bu meslek için başvuruda bulunabilirler. Müfettiş alımı için verilen ilana başvuruda bulunan adayların öz geçmiş bilgilerinden ilk eleme gerçekleştirilir. Bu elemenden geçen adaylar bir mülakata alınırlar. Ayrıca, farklı branşlardan gelme görevlilerin müfettişliğin bünyesinde olmasına dikkat edilir. Müfettişler dönem dönem hizmet içi eğitim seminerlerine katılmaktadırlar.

Müfettişler, sorumlu oldukları eğitim alanlarında bilgilerini sürekli olarak yenileyip okullara rehberlik yapabilecek performans göstermekle yükümlüdürler. Davranışları ile tarafsız ve örnek davranış göstermek ve politikadan da uzak durmak zorundadırlar. Görevleri çerçevesindeki şahsi fikirlerini, Teftiş Kurulu Başkanı veya Bakanlığın izni olmadan, yalnızca raporlarla kendi üstlerine sunabilirler.

Temel Eğitim ve Ortaöğretimde İç Denetim

Okullarda standartları kurma ve denetlemenin çeşitli yolları vardır. Bunlar: Okul Planı, Okul Broşürü ve Resmi Şikayet Yoludur. 1998 yılından beri, bütün ilk ve ortaöğretim kurumlarında bunlar zorunludur. Çeşitli eğitim örgütleri ilk ve ortaöğretimde kalite güvence sistemini düzenlemek için kuvvetlerini birleştirmişlerdir. Temel Eğitim için, QPrimair isimli bir proje Okul Kurulları Örgütü, Yöneticiler ve Öğretmen birlikleri temsilcileri tarafından sunulmuştur. Q5 isimli proje ise ortaöğretim için, Okul Kurulları Örgütü tarafından sunulmuştur. Bu kalite çemberinde okul yönetim kurulları, okul yöneticileri, Ulusal Eğitim Danışma Merkezi, Ulusal Müfredat Geliştirme Enstitüsü (SLO), Ulusal Eğitimi Ölçme

Enstitüsü (CITO) ve Öğretmenlerin Mesleki Gelişimi Platformu bulunmaktadır.

Okul planı: her dört yılda bir güncellenmekte ve yenilenmektedir. Eğitimde kalitenin geliştirilmesi için atılacak adımları tanımlamaktadır. Her okul düzenli olarak kendi performansını değerlendirmek zorundadır. Bu bilgi okul planının temelini oluşturur. Bu plan okul yönetim kurulu tarafından onaylanmalıdır. Bu belge ile okul denetleme için, politikası hakkında bilgi sunmayı amaçlar.

Okul broşürü: veliler ve öğrenciler için bilgi içerir. Okul planı temelinde her yıl güncellenir. Okulda neler olup bittiğini, amaçlarını ve elde edilen sonuçları detaylarla anlatır. Bir anlamda, okul ile veliler arasında okul politikası hakkında görüş alışverişi için temel teşkil eder. Bu belgede, öğrenci ve velilerin hakları ve sorumlulukları bildirilir ve öğrencilerin karşılaşılabilecekleri davranış problemleri ve öğrenme güçlükleri konusunda yardımcı olur. Bu belgenin bir kopyası Teftiş Kuruluna gönderilir.

Resmi Şikayet İşlemleri: Bu yöntem ise velilere okul yönetimi ve karar-alma aşamasında katılımı öngörmektedir. Okul yönetim kurulu yasalara göre; bir şikayet komitesi oluşturmak zorundadır. Veliler bu komiteye, okul yönetimi ve diğer çalışanlar hakkında şikayette bulunabilirler.

Öğrenci Denetleme Sistemi

Hollanda’da öğrencilerin değerlendirildiği değişik sistemler mevcut olup, en başlıcaları CITO ve IPMON’ dur. Hollanda Ulusal Eğitimi Ölçme Enstitüsü tarafından geliştirilen CITO öğrencilere temel eğitim sonunda uygulanan bir dizi testten oluşan bir sistemdir. IPMON ise Temel Eğitimden ortaöğretime kadar her yıl için, her bir öğrenci için bir profil kartı oluşturmayı ve bu karta aldığı bütün test sonuçlarının işlenmesini; böylece öğrencinin gelişim seviyesini belirlemeyi amaçlamaktadır.

Temel eğitim okulları için Teftiş kurulu 2003 yılından beri, okul rapor kartı yayınlamaktadır. Okul rapor kartı: okulun durumu, elde edilen sonuçlar, ders kitapları, öğretme materyalleri, derslerin ahmetk@meb.gov.tr

kalitesi ve okulun çevre ve velilerle olan bağlantıları hakkında bilgi içermektedir.

Ortaöğretim okulları için ise, Teftiş kurulu 1998 yılından beri, okul rapor kartı yayınlamaktadır. Rapor kartında okulun özellikleri, okul bitirme sınavlarından elde edilen sonuçlar ve bir üst sınıfa geçen öğrenci başarı yüzdeleri bulunmaktadır.

Yetişkin ve mesleki eğitimde ise, başlıca amaç eğitimde kalitenin geliştirilmesi yönündedir. Kurumlar kalite teminat sistemini kurmak ve uygulamak, her iki yılda bir öğretimlerinin kalitesini raporlaştırmak zorundadır. Teftiş kurulu denetimlerinde bu kurumların öz-değerlendirmelerini temel almaktadır. Kursların sonunda öğrencinin gerekli beceri ve bilgiyi edinip edinmediğini saptamak için bir sınav uygulanmakta ve başarılı olanlar için bir sertifika veya diploma verilmektedir.

Teftiş Gruplarının Denetim Yöntemleri

Teftiş Kurulu beş değişik tipte denetlemelerini sürdürmektedir.

- Yıllık denetim: sadece okulun faaliyet alanı ile sınırlıdır. Bir günde denetim tamamlanmaktadır. Amaç, okulun performansını denetlemek, okul rapor kartının güncelleştirilmesi ve kalite güvence sisteminin geliştirilmesini tartışmak, okulun gelişimini tehdit edebilecek riskleri analiz etmektir. İki çeşit yıllık denetim yapılmaktadır. Ya okulda belgeler üzerine yapılmakta ya da okulda anket uygulanmak suretiyle sonuç alınmaktadır.

- Periyodik kalite denetimi, her dört yılda bir yapılır. Eğitimin kalitesi her yönüyle sorgulanmakta ve denetim grubu sonuçları kamuya sunmaktadır. İki yıl arayla uzaktan denetim yapılmakta, yani okulun hazırladığı rapor kartı üzerine değerlendirme yapılmaktadır.

- İleri denetim: Periyodik denetimden sonra, eğer kalite ciddi bir şekilde düşerse yeni bir ileri denetim daha yapılmaktadır. Denetimde gerekli bilgilere ve sonuçlara ulaşırsa denetim sona erdirilmektedir.

- Kalite geliştirme denetimi, ileri denetim sonucu kalitenin ciddi şekilde düştüğü saptanırsa bu denetim uygulanmaktadır.
- Olaya bağlı denetim: ebeveynlerden gelen şikayetler, medyada çıkan haberler ve toplumdaki eğilimlerden dolayı bu denetim yapılmaktadır. Eğitim bakanlığı, yapılan bir şikayet üzerine konunun soruşturması için müfettişleri görevlendirir.

Kalite denetimlerinde müfettişlerin gözlemledikleri temel kriterler şunlardır.

Ders Programları :

- Hollanda dil dersi, aritmetik ve matematik derslerinin müfredat programlarına göre öğretilmesi.
- Ders konularının yeterli sayıda öğrenciye öğretilmesi.
- Konuların diğer sınıfların konularıyla bağlantılı olması.
- Konuların öğrenci ihtiyaçlarını karşılaması.
- Okulda okutulan derslerin sosyal bütünleşmeyi ve vatandaşlık bilincini geliştirici özelliklerinin bulunması.

Zamanlama :

- Planlanan öğretim zamanının etkili kullanılması.
- Hollanda dil dersi, aritmetik ve matematik derslerinin öğretiminde yeterli zaman ayrılması.

Öğretmenlerin pedagojik performansları :

- Öğrencilerin birbirlerine karşı saygılı davranmaları konusunda öğretmenlerin tutumları.

Öğretmenlerin didaktik performansları :

- Öğretmenlerin hedefe yönelmiş çalışma ortamı oluşturmaları.
- Öğretmenlerin her şeyi açık bir şekilde anlatmaları.
- Öğrencilere düşünme ve öğrenme stratejilerini net bir şekilde öğretmeleri.

Öğrencilerin eğitim ihtiyaçları ile uyum :

- Öğrencilerin öğretmenler tarafından düzenli bir şekilde gelişimlerinin izlenmesi.

- Öğrencilerin gelişimleri arasındaki farkların değerlendirilmesi.

Öğrencilerin aktif ve bağımsız rolleri :

- Öğrencilerin öğrenme aktivitelerine aktif olarak katılmaları.
- Öğrencilerin öğrenme süreçlerinde kurum için sorumluluk almaları.

Okuldaki eğitim ortamı :

- Velilerin okuldaki aktivitelere katılımı ve yönetimin tutumu.
- Öğrencilerin ve çalışanların okulda kendilerini güvende hissetmeleri.

Rehberlik-destek ve ölçme araçları :

- Okulun öğrencileri gözlemleme ve gelişimleri için aldığı önlemler.
- Öğrencilerin özel ihtiyaçlarının saptanması.
- Okulun rehberlik ve destek hizmetlerinin düzenli sağlanması ve kontrolü.

Başarılar : Öğrenci sonuçları ve gelişimleri.

- Dönem sonundaki öğrenci başarıları.
- Öğrencilerin sosyal becerileri.
- Hollanda dil dersi, aritmetik ve matematik derslerinden öğrencilerin eğitim yılı boyunca aldıkları sonuçlar.
- Esas olarak, normal sürede okulu bitiren öğrenci sayısı.

Müfettişlerin başladıkları her denetimde rehberlik etme esası önde gelmektedir. Teftiş kurulu mümkün olduğunca kurumları denetimle karşı karşıya getirmek istememektedirler. Ne kadar az sayıda denetim olursa, okulun öz-değerlendirmesi o kadar iyi olur diye düşünülmektedir. Mümkün olduğu kadar okulun öz-değerlendirilmesi esas alınmaktadır. Eğitim sistemi çeşitli sistemler tarafından denetlendiğinden Teftiş kuruluna fazla bir görev düşmemektedir. Bir anlamda, Teftiş kurulu eğitim sisteminin sigortası durumundadır.

Yapılan her ziyaret, denetim sonucunda teftiş grubunca kurumun durumunu yansıtan bir rapor hazırlanmakta ve bu raporlar 2000 yılından beri internette yayınlanmaktadır. Teftiş grubunun kalite üzerine değerlendirme ve raporu okullar için de gereken yeniliklerin uygulanması için cesaret vermektedir. Bu ise Teftiş kurulunun danışman-rehber rolünü ortaya koymaktadır.

Eğitim Denetim Yasasına göre, kurumlar standartlarını geliştirebilmek için mali destek alabilmektedir. Bununla birlikte, kurum yönetime tavsiye ve yardımda bulunması için dışarıdan parasını kendi ödeyerek uzman çalıştırabilmektedir. Yasal düzenlemelere uyulmaması halinde devletten aldığı eğitim fonunun kesilmesi ve haklarının geri alınması cezaları gündeme gelmektedir. Eğer denetim grubunca hazırlanan raporda kurumda ciddi kusurlar ve kalite düşüklüğü tespit edilirse, Eğitim Bakanı ilgili kurumun fonunun kesilmesine, tüm haklarının geri alınmasına ve kapatılmasına karar verebilir.

Teftiş kurulunun en geniş ve en önemli yayını Eğitim raporu her yıl Mayıs ayında yayınlanır. Bakan rapordan sorumludur ve bu raporu parlamentoya sunar.

Temel Eğitim ve Özel Eğitimde Dış Denetim

Okulların tüm öğrencileri için en iyi sonuçları elde etmek için öğretimi düzenlediği beklenmektedir. Değerlendirme ve kontrol araçları ise eğitimin kalitesinin güvencesidir.

‘Ulaşılabilecek hedef’ adı verilen bir sistemde tüm öğrencilerin bilgi, kavrama ve beceri yollarını başarabilecekleri beklenmektedir. Temel eğitimi bitiren öğrencileri için Ulusal Eğitimi Ölçme Enstitüsü CITO tarafından bir test hazırlanarak uygulanmaktadır. Bu test 1970 yılından beri her yıl güncellenmektedir. Kısa ve geniş kapsamlı olan testte dört bölüm: Hollandaca, aritmetik, çalışma becerileri ve çevre çalışmaları bulunmaktadır. Testin uygulanması zorunlu değildir. Okulun isteğine bağlıdır. Hollanda’da temel eğitim okullarının %85’inde uygulanmaktadır. Test, özellikle ortaöğretime yönlendirilecek çocuğun velisine öneri için öğretmene yardımcı amaçlamaktadır. Test öğrencilerin bireysel değerlendirmesinin yanı

sıra, okulun da değerlendirmesini göstermektedir. CITO tarafından testin değerlendirilmesi sonucunda okula iki rapor gönderilir. Birisi okulun diğer sınavı uygulayan okullarla karşılaştırılması, diğeri de okuldaki ortalama öğrenci sonucunun belirtilmesidir. Diğer taraftan, bu test okulun uyguladığı müfredat programının ne kadar etkili olduğunu göstermektedir.

PRIMA Cohort incelemesi adı verilen sistemde temel eğitimin 2,4,6 ve 8. sınıflarında iki yılda bir uygulanan test dizisidir. Amaç, çocukların gelişiminin izlenmesidir. Çocukların sosyal gelişimleri ve okuldaki davranışları gözlemlenir. Okul yönetimine ve öğretmenlere çocuk hakkında sorular sorulur. Velilere ise, çocuklarına evde yardım ve destek yapıp yapmadıkları, evde konuşulan dil, eğitim seviyeleri gibi sorular sorulmaktadır. Bu veri birikimi, aynı zamanda özel eğitime ayrılacak çocukları belirlerken ve çeşitli kurumlar tarafından çeşitli amaç- proje üretiminde kullanılmaktadır.

Ortaöğretimde Dış Denetim

Temel ortaöğretimde eğitimin kalitesinin güvencesi olarak çeşitli değerlendirme ve kontrol çalışmaları yapılmaktadır. Bunlar ‘ulaşılacak hedefin tanımlanması’ ve sınav müfredat programı ve araştırma sisteminin kurulmasıdır. Ulaşılacak hedef beş yıllık oluşturulan müfredat dönemi için sade ve öz şekilde belirlenmiştir. ‘Ulaşılacak hedefler’ bilgi, kavrama ve beceriler konularında ümit edilen başarı seviyesini göstermektedir. Bunlar, okulların temel ortaöğretim dönemi sonunda başarmaları beklenen zorunlu minimum standartlardır.

Ortaöğretim için sınav müfredat programı Eğitim, Kültür ve Bilim Bakanlığı tarafından düzenlenmektedir. Sınav müfredat programı standartları gözleme ve oluşturmak için bir araçtır.

Yetişkin ve Mesleki Ortaöğretimde Dış Denetim

Yetişkin ve mesleki eğitim yasasına göre, kurumun yetkili birimi bir kalite güvence sistemi kurmakla sorumludur. Bunun sayesinde, kurum kendi performansını izleyebilecek ve nasıl geliştirebileceğini görecektir. Eğitim denetim yasasına göre, bu ahmetk@meb.gov.tr

kurumlar denetimlerde sunmak için her üç yılda bir öz-değerlendirme raporu da olarak bilinen kalite güvence ölçümlerini yapmak zorundadırlar.

Eğer öğretim kalitesi yetersiz seviyede bulunursa, yeni bir denetim yapmadan önce, kuruma durumu düzeltmek için bir olanak daha tanınmaktadır.

Yetişkin ve mesleki eğitim kurslarını bitirme nitelikleri, bilgi, beceri ve kavrama tanımları tamamen formüle edilmiş durumdadır. Bu nitelikler kısmen kurum tarafından kısmen de bakanlık tarafından saptanmaktadır. En önemli konu kalite ve yapılacak sınavların düzenlenmesidir. Sınavların sorumluluğu merkezi hükümet, belediyeler ve kurumlar tarafından paylaşılmaktadır.

Yetişkin ve mesleki eğitim kurumları bakanlığa düzenli olarak veri sağlamakla sorumludur. Kurslar, bitirme sınavların sonuçları ve bu kurslara devam eden ve ayrılan öğrenci sayıları bildirilmektedir. Bu bilgiler, hükümet politikasını değerlendirilmesi, kurumların desteklenmesi ve fon yönetimi konularında kullanılmaktadır.

Teftiş grubu, kendi değerlendirme raporu için öncelikle öz-değerlendirmedeki verileri rastlantısal bakış açısıyla kontrol etmektedir. Sonuçların ne kadar hedefe yaklaştığına bakılmaktadır. Eğer öz-değerlendirmedeki veriler yeterli seviyede güvenilir bilgi içeriyorsa, bunlar değerlendirme raporuna yansıtılmaktadır. Ne tür bir denetim yapılacağına, önceki denetim raporları ve Merkezi Fon Kurumundan alınan bilgilere göre karar verilmektedir. En yaygın şekilde uygulanan denetim şekli, üç yılda bir yapılan periyodik kalite denetimleridir.

Eğitim denetimi yasasına göre, teftiş kurulu her yıl her kurumda denetim yapmak zorundadır. Ancak, bu yıllık denetimler okulların faaliyet alanlarıyla ilgilidir ve sadece bir gün sürmektedir.

Yükseköğretimde Dış Denetim

Yükseköğretim ve araştırma yasasına göre, yükseköğretimi denetlemek görevi Eğitim, Kültür ve Bilim bakanlığı sorumluluğunda Teftiş kuruluna verilmiştir.

Eğitim ve araştırmadaki dış kalite güvencesi iç denetimi tamamlamak üzere, dış uzmanlar tarafından yapılmaktadır. Kalite güvence sisteminin amacı, kalitenin geliştirilmesi ve bilgi elde etmek ve sunmaktır. Altı ila sekiz üyeden oluşan Denetim Komiteleri oluşturulmaktadır. Üyeler, üniversite ve yüksekokullardan öğretim üyeleri, sanayi temsilcileri, yurtdışından uzmanlar ve iki öğrenciden oluşmaktadır. Bu komiteler bütün dersleri inceledikten sonra bir son rapor hazırlamaktadır. Denetim komiteleri bütün üniversitelerde ve altı-yedi yıllık meslek yüksekokullarındaki tüm dersleri periyodik olarak altı yılda bir denetlemektedir. Üniversite ve yüksekokulların uygulayacakları öz-değerlendirme hakkında komite tarafından bir protokol hazırlanmaktadır. Sonradan komitenin yaptığı iki günlük ziyaret sırasında, öğrencilerin de görüşleri alınarak değerlendirme yapılmakta ve sonuçları ve önerileri kapsayacak şekilde hazırlanan rapor kamuya sunulmaktadır.

Komitenin raporu tamamlamasının ardından Teftiş kurulu tarafından ilgili kuruma ziyaret yapılmakta, rapor çerçevesinde denetim yapılmaktadır. Bu rapor Bakana ve ilgili kuruma sunulmaktadır.

Yükseköğretim kurumları her bir ders için detaylı öğretim ve sınav tüzüğü hazırlamak zorundadır. Ders bitiminde öğrencilerin kazanacakları bilgi ve beceri seviyesi belirtilmelidir. Sınavlar standartların kurulması ve gözetilmesine hizmet etmektedir.

 İrlanda	Yüzölçümü	70000 km2
	Nüfus (2005)	4 milyon
IE	Nüfus Yoğunluğu	57 kişi/km2
	Zorunlu Öğretim	10 yıl(6-16)yaş

İRLANDA EĞİTİM SİSTEMİNİN ŞEMASI		
Yaş		
	Üniversiteler ve Yüksek Öğretim	
20		Meslek Yüksek Okulları
18-19	Lise Eğitimi	Mesleki Teknik Eğitim ve Meslek Kursları
17-18		
16-17		
	Lise Öncesi Hazırlık	
Zorunlu Öğretim	16	ORTAOKUL
	15	
	14	
	13	
	12	
	11	
	10	
	9	
Zorunlu Öğretim	8	İLKOKUL
	7	
	6	
	5	
4	Okul Öncesi Eğitim	

12. İRLANDA’NIN EĞİTİM DENETİMİ

İrlanda parlamenter bir demokrasi ile yönetilir. Ulusal Parlamento; Cumhurbaşkanı, Temsilciler Meclisi ve Senato’dan meydana gelmektedir. İrlanda Hükümetinin her üyesi tüm ülke ve parlamentoya karşı ülkenin eğitimden sorumludur.

İrlanda’da eğitimden, Eğitim ve Bilim Bakanlığı sorumludur. Teftiş Kurulu Bakanlığın bir bölümüdür ve Bir Başmüfettiş tarafından yönetilir. İki Başmüfettiş yardımcısı vardır. Birisi İlköğretimden, diğeri ortaöğretimden sorumludur.

Teftiş Kurulu, Başmüfettiş vasıtasıyla üç bağımsız bölümle birlikte Bakan ve Sekreterin yetkileriyle donatılmış olarak çalışır.

Bunlar; İlköğretim (1.kademe ve özel eğitim), ortaöğretim ve pedagoji servisiidir.

Müfettişler, Bakanlık ile okullar arasındaki yasal bağlantıyı sağlarlar. Müfettişlerin görevleri: öğretmenlerin değerlendirilmesi, danışmanlık, müfredatı ve sınavları planlama, hizmetiçi eğitim kurslarına katılma, eğitim kolejleri ile irtibat kurma, Eğitim Bölümünün ilgili sorumluları ile öğretmenleri görüştürmektir. Üst kademelerde müfettişler eğitim politikası oluşturmada tavsiye niteliğinde rehberlik görevlerine sahiptir.

Yönetim Gözetimi ve Denetimi

Okul öncesi eğitimin beyaz kitabında okul öncesi eğitimin gözetimi belirtilmiştir. Yönetim Sisteminin birinci kademesinde denetim ve gözetim vardır. İkinde kademedede denetimin yanı sıra çok az gözetim vardır. Üçüncü eğitim kademesinde gözetmenlik yoktur. Fakat, bütün okulların denetimi Eğitim ve Bilim Bölümü tarafından yapılmaktadır.

Eylül 1998 dan beri okulların yeni iç yönetim düzenlemeleri yapılmıştır. Buna göre Okulların yönetim kurulları ve okul yöneticileri okul yapılarından ve gelişimden sorumlu tutulmuştur. Eğitim ve Bilim Bölümü, Teftiş Kurulu tarafından bütün okulların değerlendirilmesi için pilot projeler hazırlamıştır. Bu projelerde

kalitenin temin edilmesi, okul sistemlerinin gözetlenmesi için bazı formların uygulanması düşünülmektedir.

Okulöncesi Eğitimde Denetim ve Gözetim

İrlanda da okul öncesinde ulusal bir denetim sistemi yoktur. Fakat Beyaz Kitapta (Aralık 1999) Okul öncesi eğitimde gelişme sağlamak için çalışmalar başlatılmıştır. İlkokul genel denetim planında okul öncesi denetiminin avantaj sağlamayan bölümlerine yer verilmiştir. Bu bakımdan yalnız, Eğitim ve Bilim Bölümü tarafından 4-6 yaş grubunun denetiminin ilkokullarla birlikte yapılması istenmiştir. (İrlanda da Okul Öncesi Eğitim 0-2; 2-4 ve 4-6 yaş gruplarını göre üç kategoride planlanmıştır.)

1998 Eğitim Kanunun da III. Bölümü 13. Maddesinde Teftiş Kurulunun görevleri ve fonksiyonları açıklanmıştır, Teftiş Kurulunun sorumluluk ve fonksiyonları arasında kalite temini ve eğitime etkileri göz önünde bulundurulmuştur.

İlköğretimde Denetim

Son denetim raporlarında genellikle öğretmenlerin çalışmalarından bazı tavsiyelerin yerine getirilmesi istenmektedir. 1990-1991 Öğretim yılında (515) Okulun çalışmasında İlköğretim okullarında bir yıllık çalışma planı hazırlanması tavsiye edilmiştir. Denetim vasıtasıyla İlköğretim müfettişlerinin okullardaki zamanlarının çoğunu okul fonksiyonlarının yerine getirilmesi yönünde tavsiyelerde bulunmaktadır. Müfettiş, bir öğretim yılı başlamadan önce dikkat etmesi gereken hususları belirler, bu durumda da öğretmenle görüşmenin öncelik arzettiği ortaya konulmuştur. Raporlar, tam gün ziyaretlerin sayılarına ve denetimde elde edilen bulgulara yer verilerek sonuçlandırılmaktadır. Müfettişler grubunun büyük okulları denetlemesi sağlanmaktadır. Öğretmenlerle bireysel görüşmeler, yazılı sınavların denetimi, öğretmen çalışmalarının gözlemlenmesi, müfettişlerin görevleri arasındadır. Eğitim ve Bilim Bölümüne okul raporu gönderilmeden önce, okul müdürünün başkanlığından öğretim personelinin görüşlerinin de alındığı olağan bir alt toplantı yapılır. Okul gözetimlerinde devam son zamanlarda bir gelişim göstergesidir. 1998 Eğitim Kanununda 16

yaş çocuklarının okula devamlarının sağlanması özellikle belirtilmiştir.

Ortaöğretimde Denetim.

Her bir konu veya konu alanının öğretim müfettişleri bir alan uzmanı müfettiş olarak atanırlar. Öğretimin genel değerlendirilmesinde, kursların planlanması, ders hazırlıkları, öğretmen/öğrenci oranları, değerlendirmeler denetimin birer kriteridir. Müfettişlerin her bir sınıf denetimindeki izlenimlerinde öğretmenlerle sözlü olarak iletişim kurmaları bilinen bir durumdur. Her bir okul denetim raporunda, Eğitim ve Bilim Bölümü tarafından okul yönetimine denetim raporu üzerine bir mütalaa mektubu gönderir. Rapor, konuların organizasyonu, ilgili konuda öğretimin zayıf yönleri üzerindeki gözlemleri kapsayan önerileri ihtiva etmektedir.

Eğitim Bölümü Teftiş Kurulu

Teftiş Kurulu müfredat pilot projelerin geliştirilmesinde önemli bir yere sahiptir. İki ana inceleme kurulu 1990 yılında kurulmuştur. Bunlar İlköğretim Müfredatı İnceleme Kurulu, diğeri İlköğretim Teftiş Kuruludur. Bu kurulların Eğitim ve Bilim Bölümünün Ulusal Müfredat Değerlendirme Konseyi (NCCA) ile birlikte çalışması belirtilmiştir. 1995 de Teftiş Kurulu örgün öğretim dışındaki öğrencilerin geçişlerini sağlamak için uygulanan programların denetimini yapmıştır. Teftiş Kurulu, kamu sınavlarında örgün öğretim dışındaki öğrencilerin performanslarını Ulusal Müfredat ve Değerlendirme Konseyi ile birlikte gözden geçirmektedir. 1997 ve 1998 de Teftiş Kurulu, Bitirme Sınavları konularından yirmisi üzerinde bir rapor yayınlamıştır. Teftiş Kurulunun çalışmalarında her konuda, kamu eğitim sınav sistemi, değerlendirilmesi, gözetimi ve organizasyonları göz önünde bulundurulmaktadır.

Teftiş Kurulu eğitimin her kademesinde sistemin değerlendirilmesine katkı sağlamaktadır. Teftiş Kurulunun üyeleri devlet okulları ve mesleki eğitim okullarının ortaöğretim kademesinden seçiminden oluşan karma bir gruptur.

Teftiş Kurulunun Yeniden Yapılandırılması

Bakanlığın diğer bۆlۆmlerinin yanı sıra Teftiş Kurulunda da son 5 yıl içinde yeniden yapılandırma çalışmaları yapılmıştır. Devlet Sınav Komisyonu, Ulusal Eğitim Refah kurulu gibi yeni organlar kurulmuştur. Bakanlığın taşra teşkilatı iletişim ağına bağlanmıştır. Okul gelişim planı ve okullar için mۆfredat desteğine yatırımlar devam etmektedir.

Devlet Sınav Komisyonunun Mart 2003'te oluşturulmasına kadar Teftiş Kurulu ortaۆđretim mۆfettiřleri hem sınav yۆneticisi hem de sınav değerlendiricisi olarak sorumlu bulunmaktaydılar. Bu konuda deneyimli bir grup mۆfettiř sınav ve değerlendirme yۆneticisi olarak bu komisyona atanmışlardır. Özel Eğitim Ulusal Konseyi ve ğretmen Konseyinin kurulmasıyla bu konularda Teftiş Kurulunun sorumluluk yۆkleri azalmıştır.

Yeniden Yapılandırmada Teftiş Kurulunun İdari Yapısı aşağıdaki şekildedir

Teftiş Kurulu Başkanı	
Bۆlgesel alt bۆlۆm Teftiş Kurulu Başkan Yrd	Politika destek alt bۆlۆmۆ Teftiş Kurulu Başkan Yrd
1- Kuzey ve Kuzey Dublin Bۆlgesi	6- Değerlendirme Destek ve Araştırma Ünitesi
2- Güney-Doğu ve Güney Dublin Bۆlgesi	7- ğretmen Eğitimi
3- Batı ve Orta-Batı Bۆlgesi	8- Yeterlik, Mۆfredat ve Değerlendirme
4- Güney Bۆlgesi	9- zel Eğitim ve Gۆmen Eğitimi
5- Orta Bۆlge ve Batı Dublin Bۆlgesi	10- Denetim Hizmetleri ve Uluslararası Bağlantılar

Bir başmüfettiş olan kurul başkanına bağlı olarak iki ana bölümde örgütlenmiştir. Teftiş Kurulunun yönetim yapısı; bir başmüfettiş başkanlığında iki başkan yardımcısı başmüfettiş ve on tane başmüfettiş yardımcısından oluşmaktadır.

Yönetim dışında birinci seviye eğitimin denetim ve değerlendirilmesi görevinde 68 müfettiş, ikinci seviye eğitimde ise 42 müfettiş bulunmaktadır. Bu durum; 3155 ilkokulda 26000 öğretmen, 759 ortaöğretim okulunda 25000 öğretmenin denetimini kapsamaktadır.

Denetim Türleri

Okullarda uygulanan denetim türleri şu şekildedir.

Birinci seviye eğitimde; stajyer öğretmen denetimi, tam okul denetimi ve içerik odaklı denetimdir.

İkinci seviyede ise ders denetimi, tam okul denetimi ve içerik odaklı denetimdir.

Tam okul denetimi modelinde okul bir bütün olarak ele alınmaktadır. Okul gelişimine destek sağlamak için önerilerde bulunulmakta ve okul ile birlikte mesleki dayanışma ruhu oluşturulmaya çalışılmaktadır. Okullar okul öz değerlendirmesi yapmak zorundadırlar ve bu değerlendirme kaliteyi geliştirmeye belirgin olarak yardımcı olmaktadır.

Tam Okul Denetim Raporu

TOD raporu direk olarak TOD değerlendirme çerçevesini yansıtır. Raporun metni her bir araştırma alanına dayanan belgelerle değerlendirme ifadeleri arasında bir belge içermektedir. TOD raporunda hiç bir kimsenin isminden bahsedilmez. Bu raporun esas amacı araştırma alanlarındaki durumun niteliğini değerlendirmektir.

TOD raporu yönetim kurulu başkanı ve okul müdürünün dikkatine sunulur. Mesleki eğitim komitesince yönetilen bir okul olma durumunda rapor resmi eğitim komitesine bağlı baş yetkilisinin dikkatine sunulur.

Değerlendirme raporunu almalarına müteakip yönetim kurulu başkanı veya kendisi tarafından yetkilendirilen birisi yönetim kurulunun rapordaki bulguları ve önerileri üzerine görüşmeleri

tavsiye edilir. Yönetim kurulundan raporun değerlendirme aşaması ile TOD raporunun yayımı arasında okuldan ayrılmış olan personel dâhil bütün personele de ulaştırması talep edilmektedir. Başkanın personelin diğer üyeleri için raporun bir örneğini elde etmesi serbesttir. Okul toplumunun üyeleri rapora dikkatlerini ve raporda tespit edilen güçlü yönleri ve geliştirilmesi tavsiye edilen alanları dikkate almalıdır. Bu öneriler okulun gelişimi için gelecekteki yönetimini formüle etmek için kullanılmalıdır. Sonrasında okul gelişim planı sürecine kaynak olmalı ve okul toplumunun bütün bireylerinin bu konuya yoğunlaşmasını sağlamalıdır.

Tam Okul Değerlendirme raporları teftiş kurulunun internet sayfasında yayınlanmaktadır.

Tam Okul Denetim Raporlarında ki Konu Başlıkları

1. Okul Yönetim Kalitesi

- 1.1. Okulun Özgün Durumu-Etkinlikler, İletişim ve İlgi
- 1.2. Okulun Mülkiyeti
- 1.3. Okul İçi Yönetim
- 1.4. Kaynak Yönetimi

2. Okul Gelişim Planı

3. Uygulanan Müfredat Kalitesi

- 3.1. Müfredat Planlama ve Organizasyon
- 3.2. Öğrencilerin Ders ve Program Seçme İşlemleri
- 3.3. Ders Dışı Uygulamalar

4. Derslerin Öğrenme ve Öğretme Kalitesi

- 4.1. Planlama ve Hazırlık
- 4.2. Öğrenme ve Öğretme
- 4.3. Değerlendirme ve Başarı

5. Öğrencilere Verilen Desteğin Kalitesi

- 5.1. Özel Eğitim Gereksinimi Olan Öğrenciler
- 5.2. Diğer destekler
- 5.3. Rehberlik
- 5.4. Ahlâk ve Maneviyat Eğitimi

6. Bulguların Özeti ve Daha İleri Gelişim İçin Tavsiyeler

7. Ders Denetim Raporları

ES	 İspanya	Yüzölçümü	504782 km2
		Nüfus (2005)	38 milyon
		Nüfus Yoğunluğu	75 kişi/km2
		Zorunlu Öğretim	10 yıl(6-16)yaş

İSPANYA EĞİTİM SİSTEMİNİN ŞEMASI				
Yaş				
	22	Üniversite	Üniversite Dışı Yüksek Öğretim	Mesleki Özel Yüksek Öğretim
	21			
	20			
	19			
	18	Akademik Lise		Mesleki Ortaöğretim
	17			
Zorunlu Eğitim	16	ORTAOKUL (2 şer yıllık 2 periyot halinde)		
	15			
	14			
	13			
	12			
	11	İLKOKUL (2 şer yıllık 3 periyot halinde)		
	10			
	9			
	8			
	7			
	6	Okul Öncesi Eğitim (3 ve 2 yıllık periyot halinde)		
	5			
	4			
	3			
	2			
	1			

13. İSPANYA’NIN EĞİTİM DENETİMİ

İspanyanın yönetim şekli parlamenter bir monarşidir. 1978 İspanyol Anayasasına göre ülkenin yönetimi; devlet, özerk bölgeler, vilayetler ve belediyelerin sorumluluğundadır. Devlet düzeyinde, eğitim denetim sistemi, Eğitim Kültür ve Spor Bakanlığına bağlı olarak teşkilâtlanmıştır.

Yönetim gözetimi ve denetimi üniversite dışı ve üniversite eğitiminden ayrı olarak tanımlanmıştır. İspanya’da eğitim denetimi iki kademeli oluşturulmuştur. Bunlar “ **Yüksek Denetim**” ve “ **Teknik Denetim**” dir.

1978 Anayasasında Eğitim sistemini denetleme kamu yetkililerinin sorumluluğundadır Bu görev Devletin Yüksek (*Senior*) Denetim Servisine verilmiştir.

Ülkeye ait devlet denetim servisleri, eğitim yetkisine sahip yedi özerk toplulukta kurulmuştur. Eğitim Sisteminin düzenlenmesi, eğitim standartlarının yükseltilmesi senior müfettişlerin sorumluluğundadır.

Her bir Özerk Topluluk kendi denetim servislerinin organizasyonundan ve çalışmalarından sorumludur.

a.Yüksek Denetim

Eğitim Kültür ve Spor Bakanlığının yükümlülüklerinden birisi de devletin eğitim kademesinde yer alan Senior Denetim Servisinin Performansını sağlamaktır. Bir teknik kurul olarak Yüksek Denetim Kurulunun görevleri:

Yüksek Denetimin çalışma alanı, plânların ve programların onaylanması, müfredat hazırlık çalışmaları, rehberlik hizmetleri, öğretim materyallerinin temin edilmesi, öğretim kademe ve servislerinin ders durumlarının belirlenmesi, diplomalar ve sertifikalar ile devlet kurslarının uygunluğunun kabulü, dil öğretimi ve öğrenme zorluğuna karşı haklarının korunması, öğretim güvencesinin sağlanması, yardımların temin edilmesi konularını kapsamaktadır.

Özerk toplulukların teknik olarak denetim fonksiyonlarını kurmak için eğitim denetim kurullarının oluşturmak, ek görevleri arasındadır. Diğer yandan hem kamu hem özel bütün kuruluşların eğitim programlarını ve çalışmalarını düzenlemektir.

Diğer yandan müfredatlara uygun test kitapları ve diğer öğretim materyallerini ile zorunlu konu materyellerini Devlet düzenine göre uygun müfredatla öğretilmesini sağlamak; eğitim kademelerinde eğitim sisteminin genel organizasyonunu kurmak vb birçok işin yapılmasına yardımcı olmak ve rehberlik yapmaktır. Özerk bölgeleri de kapsayan yıllık devlet raporunu hazırlamak Yüksek Denetim Kurulunun görevleri arasındadır.

b)Teknik Denetim

Teknik denetim Servisi iki amaca yönelmiştir. Bir yandan eğitim toplulukları ve yönetim kurullarının eğitim sisteminin kalitesini geliştirmek, öğretmenler için sürekli eğitim ve pedagojik destek sağlamak, diğer yandan eğitim sistemini değerlendirme ve kontrolü Teknik Müfettişlerin sorumluluğu altındadır.

Bölgelerde ve Vilayetlerde Değerlendirme

Üniversite dışı kuruluşların iç değerlendirmesi Teknik Teftiş Kurulu'nun bölgesel ve vilayet kademelerindeki servisleri tarafından eğitim denetimi ve iç değerlendirmelerine göre yapılır.

The LOPEG '(Eğitim Teftiş Kurulu) in devlet kademesindeki görevleri maddeler halinde sayılmıştır. Görevleri; gözetleme, denetleme, düzenleme, rehberlik, yönlendirme ve destek verme olarak belirtilmiştir. Bunlar: özel eğitim kuruluşları olarak kamu operasyonunda denetleme ve gözetim; okulların performansı ve öğretim kalitesindeki ilerlemede koordinasyonu sağlamak; eğitim reformu ve pedagojik gelişme olarak eğitim sisteminin değerlendirilmesine katılmaktır. Özellikle okulların yanı sıra, yönetim görevlerini belirlemek; yasal düzenleme çalışmaları yapmak ve eğitim sisteminde diğer öncelikleri temin etmektir.

Eğitim Teknik Mufettişler Kurulunu (*Cuerpo de Inspectores de educaci3n - CIE*) 3nce zikredilen g3revleri LOPEG' in kuruluşunda belirtilmiştir. Kurul 3yelerinin çalışmaları arasında 3zellikle okul ziyaretleri gelmektedir. Mufettişler, yoğun çalışmaları yanında her 3đretim yılı genel bir plân dahilinde koordinat3r oldukları okullarda çalışmalarını s3rd3rmektedir.

3zerk Toplulukların farklı kademelerdeki m3fredat 3zelliklerinin adaptasyonunu sağlamakta da Eğitim Teknik Denetim Servislerinin g3revleri arasındadır.

İsveç

SE

Yüzölçümü

450000 km²

Nüfus (2005)

9 Milyon

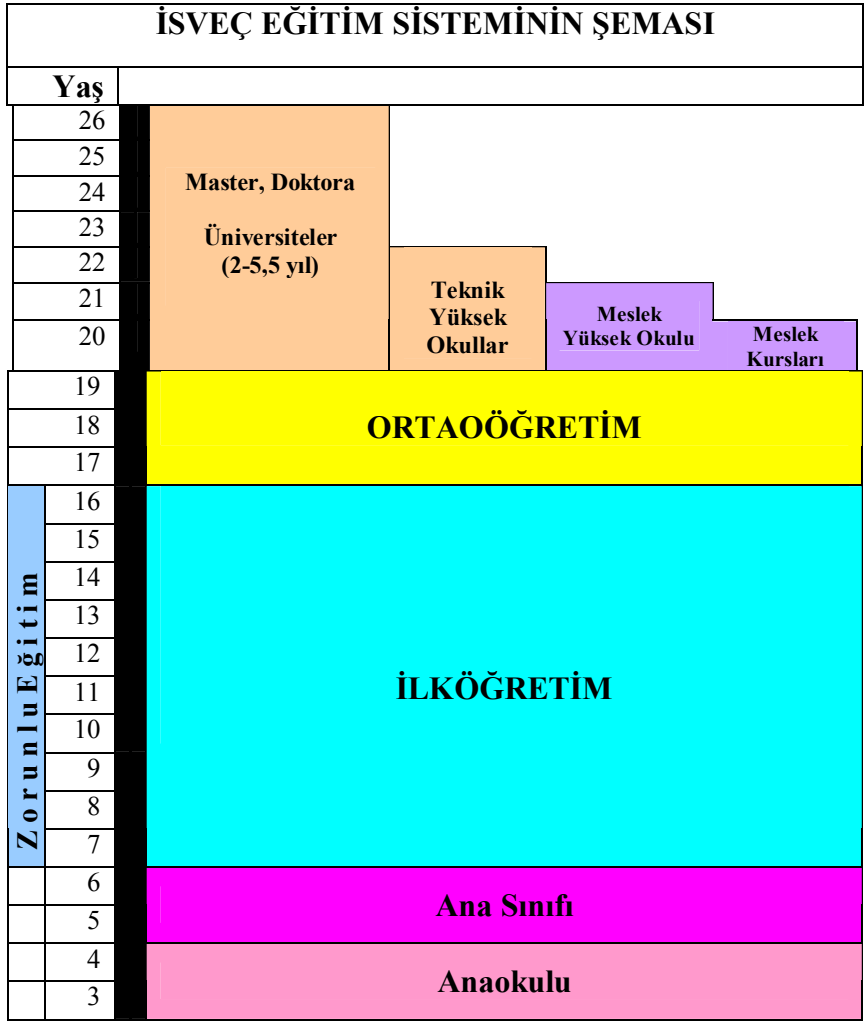
Nüfus Yoğunluğu

20 kişi/km²

Zorunlu Öğretim

9 yıl(7-16)Yaş

14. İSVEÇTE EĞİTİM DENETİMİ

İsveç anayasal bir monarşi olan Krallıkla idare edilir. İsveç Eğitim Kanununa göre eğitimden İsveç Parlamentosu ve Hükümet sorumludur. Bu sorumluluk Eğitim ve Bilim Bakanlığı, vilayetler ve belediyeler arasında paylaşılmıştır.

Ulusal Eğitim Ajansı ve Ulusal Yükseköğretim Ajansı; okul öncesi, okullar, kolejler ve üniversitelerin ulusal düzeyde eğitimin sorumluluğunu taşırlar.Yeni eğitim sistemi yalnız ulusal düzeyde değil, yerel kademedede de amaçlarını gerçekleştirmektedir. Zorunlu öğretim süresi 7-16 yaşları arasında (9) yıldır.

İsveç'te teftişle ilgili Bakanlıkta merkezi bir kurul yoktur. Eğitim sisteminin yönetimi, objektif değerlendirme sonuçlarına dayalı, devlet ve yerel yetkililerin, özel okul, ve yüksek öğretim kurumlarını da kapsayan sistemli gözetimi ile eğitim aktiviteleri değerlendirilir. Ulusal eğitim Ajansı ve Ulusal Yüksek öğretim ajansı ulusal kademedede sistemi gözetir ve değerlendirir. Bu ajanların öğretmenlerin hizmetiçi kurslarını düzenleme ve öğretmenlerle ilgili araştırma yapma yetkileri de vardır.

Okul öncesi personeli bir bütün olarak gruplardan ve bireylerin sürekli gözlemlenmesinden ve kontrolundan sorumludur. Planlama ve değerlendirme çalışmaları aktif gözlemler sonuçlarına göre oluşturulmaktadır.

Bazı belediyeler farklı okul öncesi okulları arasında kalite değerlendirmesi ve gözetim için ailelere anketler uygular. Son yıllarda , kalite göstergeleri arasında ayrıntılı değerlendirme kriterleri kullanılmaktadır. Yerel kademedede belediyeler okul öncesi okullarının gözetiminden sorumludur.

Bölgesel kademedede ilçe yönetim kurulları ve ulusal kademedede Ulusal Sağlık ve Sosyal Kurulu her biri okulöncesi gözetim sorumluluğu vardır. 1998 de Ulusal Eğitim Ajansı ulusal kademedede ve bölgesel kademedede sorumluluğu üzerine almıştır.

Ulusal Eğitim Ajansı bölge seviyesindeki okul ve kurumlarda ulusal eğitimin amaçlarını gerçekleştirmekle görevlidir. Ulusal Eğitim Ajansı, Bakanlığa yıllık rapor verir. Bu raporlar belediyelerle yapılan toplantılar, istatistiki temel bilgilere dayalıdır ki Ulusal Eğitim Ajansı bir denetim kurulu rolüne de sahiptir.

İsveçte'de diğer Avrupa Birliği Ülkelerinde olduğu gibi okullardaki kalite güvence sistemine bağlı olarak sorumlu ofisler aracılığı ile okul denetlemeleri yapılmaktadır.

Eğitim denetiminin ayrıntısı burada ele alınmamıştır.

Milli Eğitim Bakanlığı Müfettiş Yardımcısı Sezai GÜLER' in İsveç'in eğitim ofisleri ile ilgili tespiti aşağıdaki şekildedir.

İsveç 5 ayrı denetim bölgesine ayrılmış olup her bölgenin sorumlu olduğu alanlar bellidir. Genel amaç 6 yılda bir tüm İsveç'teki okulları denetimden geçirmektir. Son denetime 2003 yılı içerisinde başlamış ve hala belirlenen takvime göre devam etmektedir. Ülke çapında beş farklı yerde denetim ofisi açmıştır. Bunlar Göteborg, Linköping, Lund, Umea ve Stokholm şehirlerinde bulunmaktadır. Her bölge ofisi kendi bölgesindeki denetim işlerinden sorumlu tutulmuştur.

 İtalya IT	Yüzölçümü	301782 km2
	Nüfus (2005)	58,5 Milyon
	Nüfus Yoğunluğu	194 kişi/km2
	Zorunlu Öğretim	9 yıl (6-15) yaş

İTALYA EĞİTİM SİSTEMİNİN ŞEMASI													
Yaş													
	24	ÜNİVERSİTELER Yüksek Öğretim Kurumları				Güzel Sanatlar Akademisi		Meslek Yüksek Okulları					
	23												
	22												
	21												
	20												
	19												
	18	Genel ve Fen Liseleri	Teknik Okullar	Öğretmen Okulu	Güzel Sanatlar	Meslek Yüksek Okulları							
	17												
	16					Meslek Yüksek Okulları							
	15												
Zorunlu Eğitim	14	Ortaokul											
	13												
	12												
	11												
	10	İlkokul											
9													
8													
7													
	6	Okul Öncesi Eğitim											
	5												
	4												
	3												

12. İTALYANIN EĞİTİM DENETİMİ

İtalya'nın idare şekli cumhuriyettir. İtalyan Parlamentosu milletvekili ve senatörlerden oluşmaktadır. 1972 yılına kadar merkezi bir eğitim yapısına sahip olan İtalya'da , yönetimin eğitim üzerindeki yetkisi, bölgelere, vilâyetlere ve yerel yönetimlere devredilmiştir.

İtalya yirmi bölgeye ayrılmıştır. Her bölgede koordinatörlükler vardır. Koordinatör bölgenin eğitim sorumlusudur. Her vilâyetle de eğitim il müdürlükleri bulunmaktadır.

İtalya'da 1990 yılında çıkarılan bir kanunla, Üniversiteler Bilim Teknoloji ve Araştırma Bakanlığı kurulmuştur.

Teknik Eğitim Teftiş Kurulu bir bütün olarak eğitim sistemini gözetler ve Eğitim Bakanlığına teknik danışmanlık yapar. Müfettişler, Bakana karşı sorumlu olup, Merkezi veya Bölge Koordinatörlüklerine atanırlar.

Bazı müfettişler Merkezde (MPI) bazıları bölgesel kademedede çalışır, okul çeşitlerine ve konu alanlarına göre ulusal ve bölgesel konferanslar için belirlenmiş yıllık programlara göre ayrılırlar. Merkez Koordinatörü tarafından çalışmalarla ilgili yıllık rapor hasırlanır.

Müfettişlerin okullarla ilgili görevleri aşağıdaki konuları kapsar:

- Deneysel projelerin hazırlanmasına ,
 - Planlama, organizasyon ve araştırma aktiviteleri üzerine eğitimsel rehberlik konusunda,
 - Teknik programları ve sınavları yenileştirmek için amaçların tanımlanmasında işbirliklerine,
 - Bakanlık direktifleri, insan ve madde kaynaklarının kullanımı konusunda,
 - Öğretmenlerin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarını belirlemesinde;
- Yardım yapmaktır

Yönetim Denetimleri

Okul ve kurumların bütün kademelerinde yönetim denetimi ve kontrolünün iki şekli vardır. Bunlar teknik ve eğitim üzerine yapılan denetimlerdir.

Kontrol servislerinin birinci şekli öğretmenlerin performansı ve kalite yeterlilikleridir. Bunlar kabuledilebilir öğretim özgürlüğü altında Bakanın, **Sovrintendente veya Provveditore'nın** emri üzerine Başkan (the *Direttori didattici* and *Presidi*) tarafından yerine getirilir. Teknik Müfettişler bu fonksiyonlarına ilave olarak öğretim, araştırma ve koordinasyondan da sorumludurlar. Bir sınavın finansal durumu veya özellik arzeden yönetim ve muhasebe konuları, yönetim müfettişleri tarafından kontrol edilir. Müfettişlerin işleri arasında farklı okul kademelerinde, özellik arzeden konularda mesleki alandaki (fen, matematik, sanat, vb.) görevleri de belirtilmiştir. Bağımsız Okul kurulları kendi okullarının yönetimi üzerinde denetim ve kontrolunda radikal karar alabilecek yetkiye sahiptirler.

Kıbrıs	Yüzölçümü	9 251 km2
	Nüfus (2005)	0.926 milyon
CY	Nüfus Yoğunluğu	100 kişi/ km2
	Zorunlu Öğretim	9 /10yıl
	Yüzölçümü	3355 km2
	Nüfus (2005)	0.226 milyon
 K.K.T.C.	Nüfus Yoğunluğu	62 kişi/ km2
	Zorunlu Öğretim	10yıl(2yılı oö)
	Yüzölçümü	5896 km2
	Nüfus (2005)	0.7 milyon
 G.K.C.	Nüfus Yoğunluğu	119 kişi/ km2
	Zorunlu Öğretim	9 yıl (6-14) yaş

Güney Kıbrıs'ın Avrupa Birliği'ne tam üye olmasına rağmen, Kıbrıs adasındaki eğitim denetimindeki durum tarihi sürece göre ele alınmış, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin üye olmamasına rağmen Eğitim Denetimi de bu kapsamda değerlendirilmiştir.

KUZEY KIBRIS CUMHURİYETİ EĞİTİM SİSTEMİNİN ŞEMASI										
Yaş										
		26/27			Doktora					
		25/26								
		24/25			Yüksek Lisans					
		23/24								
22/23		Üniversite (Lisans)							Ön Lisans	
21/22										
20/21										
19/20										
18/19						Anadolul Lisesi		Teknik Lise	Otelcilik ve TML	
18	Lise	Lise Kolej	Meslek Lisesi/ PSO	Fen Lisesi						
17										
16					Hazırlık					
Zorunlu Öğretim	15									Özel Eğitim
	14									
	13	Ortaokul (Genel/ Kolej/Güzel Sanatlar)								
	12									
	11									
	10									
	9	İlkokul								
	8									
	7									
	6									
5	Ana Okulu									

16. KIBRISTA EĞİTİM DENETİMİ

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Güney Kıbrıs Rum Cumhuriyeti demokratik parlamenter bir sistemle yönetilmekte olup, yönetim şekilleri cumhuriyettir. Eğitim yetkisi merkezi ve yerel yönetimler tarafından kullanılmaktadır.

Ancak Türk ve Rum toplumları arasında bölünmüş olan adadaki ciddi siyasî sorunlar sadece Kıbrıs'ın adaylığı konusunda değil tüm genişleme sürecinin önünde de büyük bir engel oluşturmaktadır.

Uluslararası platformda tanınan Kıbrıs Rum yönetimi, Avrupa Birliği'ne üyelik başvurusunu 1993 yılında yapmıştır. Ancak Avrupa Komisyonu, öncelikle adadaki bölünmüşlüğün çözümlenmesi gerektiği yolunda görüş bildirmişti. Yunanistan'ın da baskısıyla iki taraf arasında görüşmeler başladı. Avrupa Birliği üyeliğinden ekonomik anlamda en fazla yararlanacak olan Türk kesimi yapılan görüşmeleri sonuçlandıramadı.

Türk ve Rum taraflar arasında Birleşmiş Milletler gözetimindeki görüşmeler devam ederken, Avrupa Birliği, 16 Nisan 2003 tarihli görüşmelerinde Kıbrıs'ın üyeliğinin onaylanması konusunda karar verdi.

Kıbrıs Türklerinin Eğitiminde Teftiş(*)

Kıbrıs Türklerinin Eğitimi'nde Teftiş'i, eğitimin gelişim ve incelenmesine paralel olarak inceleyebiliriz. Osmanlı Dönemi Maarifi ile ilgili bilgilerin yetersiz olması nedeni ile bu konu iki kısımda incelenmiştir:

1.İngiliz Dönemi Maarifi'nde Teftiş (1878 – 16.08.1960)

2.Kıbrıs Türk Eğitimi'nde Teftiş (16.08.1960'dan günümüze):

16 Ağustos 1960'da Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kurulması ile Kıbrıs Türklerinin eğitimi tamamen Türklere devredilmişti.

1. İngiliz Dönemi Maarifi'nde Teftiş

İngiliz Kolonisi Maarif Dairesinde pek fonksiyonu olmayan İngiliz Başmüfettiş (Chief Inspector) ile sadece ilkokulların idare, denetim ve teftişinden sorumlu biri Türk diğeri Rum iki İlkokul Başmüfettişi ve her birine bağlı İlkokul Müfettişleri ile Müzik, Resim, Ev İdaresi, Beden Eğitimi , Tarım Konularında “ Organizer” denilen uzman müfettişler bulunuyordu. Ortaöğretim için herhangi bir özel teftiş kadrosu yoktu.

1 Eylül 1954 de (1) Türk asıllı Fen Müfettişi * (Dr. Hüsnü Feridun) ve (2) Rum asıllı Ticaret-Ekonomi ve Tarih-Coğrafya dersleri için atanan (3) Ortaöğretim Müfettişi İngiliz asıllı Başmüfettişe bağlanarak Ortaöğretim Müfettişliği birimi oluşturulmuştur.

Bu oluşumda İngiliz Koloni İdaresi kurmakta olduğu karma ortaöğretim teftiş grubu ile ortaöğretim kurumlarını yakından denetim altına almayı amaçlamıştı. Bunun sonucu olarak bir Türk okulu Rum müfettiş veya bir Rum okulu Türk müfettiş tarafından denetlenecekti. Alınan tepkiler üzerine iki yıl aradan sonra Türk ve Rum Başmüfettişlikler olarak ikiye ayrılmıştır.

Kıbrıs İngiliz Milletler topluluğuna dahil olduğundan, Londra’ da Eğitim Bakanlığında Merkezi Otoriteye bağlı Kraliçenin Müfettişlerinden Mr. Tudhope 1955 Kıbrıs’a gelmesinden sonra hızlı bir şekilde, iki toplum için ayrı ayrı teftiş kadroları kurup, teftiş ve idare kadroları birbirinden ayrılmış, her iki toplumda da ilk ve orta öğretim müfettişliklerini kendi Başmüfettişlikleri altında birleşmişlerdir. Müfettişlerden uygun görülenler, teftiş işlerini geliştirmek amacıyla British Council aracılığı ile İngiltere’de zaman zaman gezi ve seminerlere gönderilmiştir.

Mr. Tudhope Kıbrıs’ ta sürdürdüğü (3) yıllık Maarif Müdürlüğü sırasında teftiş sistemine Major Inspection (Büyük Teftiş) adı verilen bir yenilik getirmiştir. Buna göre, her okul normal teftişler dışında en çok iki yılda bir “ Büyük Teftiş” e tabi tutulup, kapsamlı raporlar hazırlanıyordu. Başmüfettiş okulun (ilk, orta, lise) genel teftişinden sorumlu müfettiş ile birlikte, Büyük Teftişi

yapılacak okulun ön bilgilerini toplar, tüm müfettişlerin katıldığı bir toplantıda teftiş plânı hazırlanır, okul müdürlüğüne haber verilir ve belirlenen tarihte başmüfettişe haber verilir ve bu tarihte Başmüfettiş tüm müfettişlerle birlikte okula gider, ders müfettişleri bir hafta boyunca derslere girerken Başmüfettiş okulun genel ve idari teftişini yapar, gün sonunda teftiş sonu toplantısı yapılarak durum değerlendirilir, teftiş tamamlandıktan sonra da tüm çalışmalar derlenip okulla ilgili Genel Denetim Raporu teftiş sorumlusu müfettiş tarafından yazılır. Bu duruma benzer teftiş sistemi İngiltere’de halen kullanılmaktadır (Bakınız: İngiltere ve Galler)

2.Kıbrıs Türk Eğitiminde Teftiş

a. Kıbrıs Cumhuriyeti Dönemi

Kıbrıs Türk Eğitim Hizmetlerinin İngiliz Koloni İdaresi tarafından **“Türk Toplumu”**na Devri’ni içeren 1958-1959 Öğretim Yılına kapsayan Raporun’ da (Mayıs-1959) Teftişle ilgili hususları içeren bölümleri (Zamanın İngiliz Maarif Müdürü tarafından Hazırlanmıştır.)

“Okulların Teftişi : Okulların teftiş sistemi ve düzeninde değişiklik olmamıştır. İlkokullarda 15 Tam Teftiş gerçekleştirilmiş ve normal danışman ve uzman müfettişlerin okul ziyaretleri devam etmiştir.”

“Ortaöğretim Kurumlarının Teftişi: Kıbrıs Türk Tali Okulları yerleşim merkezlerinde olduğu ve seyahat zorlukları olmadığı için teftişleri ilköğretimindeki kadar aksamayıp fazla bir problem yaratmamıştır.

Kıbrıs Türk Eğitim Sistemi Merkezileştirilince, Okullar Başmüfettişi ile Ortaöğretim Müfettişlerine, normal teftiş görevleri yanında, Kaza Maarif sorumlularının yaptığı idari görevlerde verilmiştir.”

Yukarıdaki raporla İngiliz idaresi, 1958-1959 ders yılı sonunda veda ederken elini Türk Maarifinden çekmiştir.

1958-1959 Öğretim Yılında Fen Müfettişi Dr. Hüsni Feridun Tarafından Türk Federasyon Başkanlığına yazılan raporda ise;

“İlkokulların Teftişi: Teftiş kadrosu, daha az elemanla daha müessir hale getirilmelidir. İlkokullar için (1) Başmüfettiş, (6) Müfettiş, (2)’ şer Resim , Beden Eğitimi , (1)’er Müzik, Okul Bahçeleri, Ev İdaresi olmak üzere (7) özel müfettiş olmak üzere toplam (14) kişilik bir teftiş kadrosu mevcuttur. Bunlar esas itibariyle tavsiye, rehberlik yanında rapor yazmakla görevlendirilmişlerdir.

Tali Okulların Teftişi: Tali Okullar Müfettişliğinin (14) Türk Tali Okulu için Başmüfettiş (Türkçe ve Felsefe), Fen Dersleri Müfettişi, Tarih-Coğrafya Müfettişi ve Matematik Müfettişinden müteşekkil (5) kişilik bir kadrosu vardır. “

bilgisi verilmektedir.

1 Ocak 1961 tarihinde yürürlüğe girmiş olan **Türk Cemaat Meclisi Maarif Dairesi Teşkilât Kanunu’na** göre Kıbrıs Türk Cemaatinin eğitim işleri **Maarif Dairesi** tarafından yürütülmektedir. Bir Müdür ve Muavini tarafından yönetilen Daire üç şubeden oluşmaktadır:

İlköğretim Şubesi: Şube Amiri tarafından yönetilmekte olup bünyesinde bir İlköğretim Başmüfettişi ve (3) İlköğretim Müfettişi vardır.

Orta-Mesleki-Teknik Öğretim Şubesi: Şube Amiri tarafından yönetilmekte olup bünyesinde bir Ortaöğretim Başmüfettişi ve ders teftişi yapmak üzere (6) Özel Ders Müfettişi vardır.

Özel Eğitim Şubesi: Şube Amiri tarafından yönetilmekte olup halk eğitimi, öğrenci danışmanlığı ve eğitsel araçlarla ilgili konular ve diğer uygun görevleri yapar. Bu şubeye bağlı üç memur vardır.

Daire’nin kitabet kadrosunda bir Baş Kâtip, bir Baş Kâtip Muavini, bir Evrak Memuru, bir Levazım Memuru ve iki Kâtip-Daktilo vardır. İlâveten, üç odacı ile Daire’nin kadrosu tamamlanmaktadır.

Maarif Dairesinin siyasi başı **Türk Cemaat Meclisi** Üyeleri arasından oluşturulan **İcra Heyeti**'nin Eğitim İşleri ile ilgili üyesidir.

Görülebileceği gibi Maarif Dairesi örgütü ağırlıklı olarak Müfettiş ve Baş Müfettişler' den oluşmaktadır. Müfettişlere ilâveten Maarif Dairesi Müdür Muavini, İlköğretim Şube Amiri ve Orta-Mesleki-Teknik Öğretim Şube Amiri'nin teftiş yetkileri vardır.

İlköğretim Başmüfettişi: Maarif Dairesinin İlköğretim müesseselerinin Başmüfettişi olup bu müesseselerle ilgili teftiş işlerini ve onların ifasını temin eder ve bizzat teftiş de yapar. İlköğretim Başmüfettişi Müdür, Müdür Muavini ve İlköğretim Şube Amirine karşı sorumludur. İlköğretim Başmüfettişi ilkokul öğretmenliği vasfına haiz olan, pedagoji tahsili görmüş ve kendini bu makama ehil kılan bilgi ve tecrübe sahibi bir kişidir.

Görevi: İlkokulların genel teftişi ile İlköğretim Müfettişlerinin işlerini düzenler, takip ve kontrol eder; raporları değerlendirir; kendi bölgelerindeki okul ve öğretmenlerin teftişini yapar. Yönetim kurullarının üyesidir. İlköğretimle ilgili okul içi tahkikat işlerini deruhte eder; ilkokul müfredatının tatbikatından ve tedrisatta yapılacak denemeler, projeler ve araştırmalardan mesuldür. Öğretmenler için kurs, seminer veya konferanslar tertip eder ve yürütür.

İlköğretim Müfettişleri: İlköğretim Şubesinde İlköğretim Başmüfettişine bağlı olan üç müfettiş vardır. Bu müfettişler , ilköğretim müesseselerinin teftiş işlerini ve bu müesseselerle ilgili diğer işleri yaparlar. İlköğretim müfettişleri ilkokul öğretmenliği vasfına haiz olan ve kendini bu makama ehil kılan bilgi ve tecrübe sahibi bir şahıslar olur.

Görevleri: Kendilerine ayrılan teftiş bölgelerindeki okul ve öğretmenleri teftiş, öğretmenlere rehberlik, okul idarecileri ve okul komisyonlarına tavsiyeler ile yaz kursları, seminerler, konferanslar, denemeler, projeler v.s. hakkında verilen vazifeleri yaparlar.

Ortaöğretim Başmüfettişi: Orta-Mesleki-Teknik Öğretim Şubesinde Amire bağlı olan bir başmüfettiş vardır. Bu başmüfettiş, bu müesseselerin teftiş işlerini ve bu müesseselerle ilgili olarak kendisine verilen işleri yapar. Ortaöğretim Başmüfettişi , üniversite veya diğer bir yüksek okul mezunu, pedagoji tahsili görmüş ve eğitim-öğretim sahasında tecrübe sahibi bir şahıs olur.

Görevi: Ortaöğretim müesseselerinde, kendi ihtisas konusunda ders teftişi yanında bu müesseselerle ilgili genel teftiş ve idari işlerde Ortaöğretim Şube Amirine yardımcı ve ona karşı sorumludur. İhtiyaç duyulan zamanlarda yerine vekâlet eder.

Özel Ders Müfettişleri: Maarif Dairesinde İlk, Orta, Mesleki ve Teknik ve sair öğretim müesseseleri ile Halk Eğimi sahasında ders teftişi yapmak üzere (6) özel ders müfettişi vardır. Bu müfettişlere, belli öğretim ve eğitim müesseselerinde öğretmenlik görevi de verilebilir. Bunlar Müdür ve Müdür Muavinine karşı sorumludur. Bunlar kendi sahalarından tahsil ve tecrübe sahibi şahıslar olur.

Görevleri: İlk ve Ortaöğretim ile Özel eğitim Şubelerine ayrı ayrı bağlı olan bu müfettişler kendi branşları ile ilgili konuların öğretimini tanzim ve teftiş ederler e bunlarla ilgili diğer işleri yaparlar. Öğretmen yetiştiren müesseselerde öğretmenlikle görevlendirilirler. Yaz kursları, konferanslar, denemeler, projeler v.s. hakkında verilen vazifeleri yaparlar.

Maarif Dairesi Müdür Muavini: Müdüre, görevlerinin ifasında yardım ve gaybubetinde vekâlet eder ve teftiş de yapar. Üniversite veya diğer bir yüksek okul mezunu ve pedagoji tahsili görmüş ve eğitim-öğretim işlerinde bilgi ve tecrübe sahibi bir şahıstır.

İlköğretim Şube Amiri: Maarif Dairesi'nin İlköğretim Şubesinin idare amiridir ve bu müesseseler ile ilgili bütün idari işlerin ifasını temin eder, idari ve ders teftişi yapar ve Müdürle Müdür Muavinine karşı sorumludur. Üniversite veya diğer bir yüksek okul mezunu olup pedagoji tahsili görmüş ve kendini bu makama ehil kılan bilgi ve tecrübe sahibi bir şahıstır.

Ortaöğretim Şube Amiri: Maarif Dairesi'nin Orta-Mesleki-Teknik Öğretim Şubesi'nin idare amiri olup bu müesseselerle ilgili bütün işlerin ifasını temin eder ve ders teftişi yapar. Müdür ile Müdür Muavinine karşı sorumludur. Üniversite veya diğer bir yüksek okul mezunu ve Orta-Mesleki-Teknik Öğretim sahasında bilgi ve tecrübe sahibi bir şahıstır.

b Türk Toplumu Yönetimleri Dönemi

Kıbrıs Türk Eğitimini ve eğitimde teftişi, Kıbrıs Türk Cemaati'nin siyasi yaşamından ayrı tutmak mümkün değildir. Bu konular ancak, siyasi yaşamın oluşturduğu dönemlere paralel olarak incelenebilir. Kıbrıs Türkleri 21 Aralık 1963'te Kıbrıs Cumhuriyeti Yönetimi'nden dışlandıktan sonra, kendi yönetimlerini oluşturma durumunda kalmışlardır. Kıbrıs Türk Cemaat'ının günümüze kadar geçirdiği yönetim evreleri aşağıdaki gibidir:

- Genel Komite Dönemi (21.12.1963 – 28.12.1967)
- Kıbrıs Geçici Türk Yönetimi (28.12.1967 – 21.04.1971)
- Kıbrıs Türk Yönetimi (21.04.1971 – 01.10.1974)
- Otonom Kıbrıs Türk Yönetimi (01.10.1974 – 13.02.1975)
- Kıbrıs Türk Federe Devleti (13.02.1975 – 15.11.1983)
- Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (15.11.1983 – bugüne)

1 Ocak 1961 Kıbrıs Cumhuriyeti Döneminde yürürlüğe giren “Türk Cemaat Meclisi Maarif Dairesi Teşkilât Kanunu” ile oluşturulan eğitim sistemi ile ilgili yapı, 10 Nisan 1981 tarihinde yürürlüğe giren 16/1981 Sayılı **Genel Kadro Yasası** ile değiştirilmiştir. Bu yeni yapı ile “Daire” adı altında birimler oluşturulurken, denetim işleri de Müsteşar'a bağlı “**Teftiş Dairesi Müdürlüğüne**” verilmiştir. Yukarıdaki Yasa altında 16 Temmuz 1981 tarihinde çıkarılmış olan “**Teftiş Dairesi Kadrolarının Hizmet Şemaları Tüzüğü**” ile Daire fiilen çalışmaya başlamıştır. Daire'nin kadrosu bir (1) Müdür, iki (2) Başmüfettiş, yirmialtı (26) Müfettiş ve

üç (3) Danışman'dan oluşmaktadır. Bu kadrolar bugün için de geçerlidir.

Bunlar:

Teftiş Dairesi Müdürü; *Müdür kadrosunda*, hizmet sınıfı üst kademe yöneticisi.

Başmüfettiş; *Başmüfettiş kadrosunda* , eğitim öğretim hizmet sınıfında.

Müfettiş; *müdür kadrosunda*, eğitim öğretim sınıfında.

Danışman; *danışman kadrosunda*, eğitim öğretim sınıfında.

Müfettiş ve Danışmanlarda aşağıdaki nitelikler aranır:

• **1. a.** Uygun konularda bir üniversiteden veya herhangi bir yüksek okuldan mezun olmak ve pedagoji sertifikası veya öğretmen yetiştiren bir okuldan almış olmak; veya

b. Öğretmen yetiştiren bir yüksek okuldan diploma almış olmak;

• **2.** Bir alt derecede en az 3 yıl çalışmış olmak veya Temel Eğitim veya Ortaöğretim veya Mesleki ve Teknik Öğretim Kuruluşlarında en az on yıl başarılı öğretmenlik veya en az iki yıl okul idareciliği yapmış olmak.

• **3.** Kıbrıs'ta ve diğer yabancı ülkelerde eğitim ve öğretim problemleri ile temayülleri hakkında genel bilgi sahibi olmak.

• **4.** Sınav Tüzüğünde öngörülen sınavlarda başarılı olmak.

• **5.** Diğer niteliklerde eşitlik halinde bilimsel ehliyet bakımından daha üstün olan tercih edilir.

!1989 yılı ortalarından itibaren dairelerin kadrolarını da içeren “**Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları Yasaları**” çıkartılmaya ve oluşumları bu yasalara dayandırılmaya başlanmıştır. Eğitim Bakanlığı'nda Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları en son belirlenen Yasası, Teftiş Dairesi ile ilgili olmuştur

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin Tefti Dairesi; **Milli Eğitim Denetleme, Değerlendirme ve Yönlendirme Kurulu** (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) **Yasasına** göre şekillendirilmiştir. Bu kurulun yapılandırılmasında, Bakanlık, ilçe ve okullar seviyesinde görev paylaşımı yapılmıştır.

Teftiş Dairesine (1) Müdür, (2) Başmüfettiş (26) müfettiş ve (3) danışman kadrosu verilmiştir.

Şu anda Daire vekâleten yönetilmekte olup geçmişten beri eğilimlere uygun olarak yetenek gerektiren resim ve müzik gibi alanlarda danışman istihdam edilmektedir. Daire kadrolarının hizmet şemaları ve bu mevkilere atananlarda aranan niteliklerde yasada belirtilmiştir.

GÜNEY KIBRIS CUMHURİYETİ EĞİTİM SİSTEMİNİN ŞEMASI	
Yaş	

21	Üniversite	Mesleki Teknik Yüksek Öğretim			Özel Eğitim				
20									
19									
18									
17	Akademik Lise	Genel Lise	Teknik Lise	Meslek Lisesi					
16									
15									
14	İLKÖĞRETİM (Zorunlu Eğitim)								
13									
12									
11									
10									
9									
8									
7									
6	Okul Öncesi Eğitim								
5									
4									
3									

Kıbrıs Rumlarının Eğitiminde Teftiş

İngiliz Dönemi Maarifi'nde Teftiş (1878 – 16.08.1960) yukarıda” Kıbrıs Türklerinin Eğitiminde Teftiş “ bölümünde açıklanmıştır.

Eğitim yönetimi merkezidir. En yüksek düzeyde eğitim politikalarının geliştirilmesinden Bakanlar Kurulu sorumludur. Eğitim ve Kültür Bakanlığı eğitim yönetiminden sorumludur.

Teftiş Kurulu okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kademesinde okul gözetimlerinden sorumludur. Diğer yandan kamu eğitim politikaları ile müfredatın geliştirilmesinin yanı sıra öğretmen personelinin taltif edilmesinden de Teftiş Kurulu sorumludur.

Her öğretim kademesinin Teftiş Kurulu vardır. Okul öncesi ve ilköğretim kademesinde, müfettişlerin büyük bir çoğunluğu bütün derslerin denetiminden sorumludur. Fakat özel alanlarda, Beden Eğitimi, Sanat vb derslerde alan müfettişlerinin sorumluluğu vardır. Eğitim Kanununa göre ortaöğretim kademesindeki özellikli alanlarda (matematik, felsefe vb) görevli müfettişler; öğretmenlerin mesleki gelişimlerinden ve performansların geliştirmelerinde danışman ve rehberleridir. Bu pratik bilgilendirmeler yılda en az iki defa yapılan seminerlerle sağlanmaktadır.

İki ayrı cumhuriyet kurmuş olan “Türk Toplum”u ve “Rum Toplumu”nun şu andaki uygulamakta oldukları denetim sistemleri birbirlerine yakın benzerlik göstermektedir

“**”Eğitimle Bir Ömür Dr. Hüsnü FERİDUN, Boğazici Yayınları, İstanbul (Bu bölümün tamamlanmasında KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Teftiş Dairesi Müdürü Başmüfettiş Yusuf ÖZBİLGE den de e-mail yoluyla yardım alınmıştır)

 Letonya	Yüzölçümü	64 589 km2
	Nüfus (2005)	2.3 milyon
	Nüfus Yoğunluğu	35 kişi/r km2
	Zorunlu Öğretim	11 yıl(5-16)yaş
LV		

LETONYA EĞİTİM SİSTEMİNİN ŞEMASI				
Yaş				
	24	Master , Doktora		
	23			
	22	ÜNİVERSİTELER	Mesleki Teknik Yüksek Öğretim	
	21			
	20			
	19			
	18	Genel Orta Öğretim	Mesleki Teknik Ortaöğretim	Güzel Sanatlar
	17			
Zorunlu Eğitim	16	İLKÖĞRETİM	4 Kademe	
	15			
	14			
	13			
	12			
	11			
	10			
	9			
	8			
	7			
	6	Okul Öncesi Eğitim		
	5			
	4			

17. LETONYA’NIN EĞİTİM DENETİMİ

Yönetim şekli cumhuriyettir. Eğitim ve Bilim Bakanlığı eğitimi üst kademede yönetme yetkisine sahiptir. Bu yetki yerel seviyede de kullanılmaktadır. Zorunlu öğretim süresi 5-16 yılları arasında (11) yıldır.

İlköğretim Kademesinde Yönetim Gözetimi ve Kontrol

Eğitim ve Bilim Bakanlığı ilköğretim okullarında yönetim rehberlikleri kurmuştur. Ulusal Eğitim Teftiş Kurulu okulların gözetlenmesi ve diğer düzenlemelere karşı emin olmak için bu rehberlerle yakın ilişki içerisinde bulunur.

Bölgesel okul kurulları bölge temsilcilerinin yöntemleri ve eğitim kaynaklarının koordinasyonu ile , bu bölgelerdeki öğretmenler arasında fırsat eşitliğinin sağlanması için teklifte bulunurlar.

Her özel okul kurucusu, okulların günlük işlerinden ve bakımından doğrudan sorumludur.

Ortaöğretim Kademesinde Yönetim Gözetimi ve Kontrol

Denetim ve eğitim ihtiyaçlarının kontrolunda ;

- Yasal ve diğer düzenlemelerin bağlantısından emin olma,
- Eğitim süreçlerini değerlendirme,
- Eğitsel sonuçların kalitesinin yükseltilmesi amaçlanmıştır.

Ulusal Eğitim Teftiş Kurulu, okulların yakın ilişkileri ne olursa olsun bütün ortaöğretim kurumların düzenlenmesinde bütün yasal süreçleri uygular. Her bir eğitim kurumunun öğretim personeli, öğrencilerin mevcut eğitim sürecinde kalite kontrolundan sorumludur. Ulusal Eğitim Teftiş Kurulu, bağımsız yönetim veya destek kuruluşları ile okul kurullarıyla bağlantılı olarak okul denetimleri ve akreditasyonların kontrol sürecinde eğitim kalitesi güvence sisteminin sağlanmasına yardım eder.

Eğitimin içeriği ile ilgili olarak eğitim kademelerindeki zorluklar eğitimin kalite kontroluna göre sonuçlandırılır.

Eğitimin içeriği, Eğitim ve Bilim Bakanlığı ve Eğitim İşleri ve Sınav Merkezi tarafından tanımlanmış, ulusal sınavlar ve bu sınavların yapılışı, Merkez tarafından da ulusal eğitim standartlarında uygulanır. Bu işlemler eninde sonunda Ulusal Eğitim Teftiş Kurulu tarafından gözden geçirilir.

Üniversite Kademesinde Yönetim Gözetimi ve Kontrol

Üniversitelerin eğitim aktiviteleri ve kolejlerin (Türkiye'deki karşılığı Meslek Yüksek Okulları) gözetimine, Üniversite ve Kolej Kanunu, Eğitim Kanunu, Bilimsel Aktivitelerle İlgili Kanun ve diğer yasal durumlara göre Bakanlar Kurulu tarafından karar verilir. Kendi iç düzenlemelerinde de konularına göre bazı kurullar oluşturulmuştur.

 Litvanya	Yüzölçümü	65 300 km ²
	Nüfus (2005)	3.4 milyon
	Nüfus Yoğunluğu	52 kişi/ km ²
	Zorunlu Öğretim	10 yıl (6-16) yaş
LT		

LİTVANYA EĞİTİM SİSTEMİNİN ŞEMASI				
Yaş				
	26	(4 Yıllık Üniv. Üzerine, 2 Yıl Master, 3 veya 4 yıl Doktora)	Teknik Yüksek Öğretim	
	25			
	24			
	23			
	22			
	21			
	20	Mesleki ve Genel Orta Öğretim	Teknik Öğretim	
	19			
	18			
	17			Çıraklık
Zorunlu Eğitim	16	İLKÖĞRETİM (1. Kademe 4 yıl, 2. kademe 6 yıl)		
	15			
	14			
	13			
	12			
	11			
	10			
	9			
	8			
	7			
	6	Okul Öncesi Eğitim		
	5			
	4			
	3			
	2			
	1			

18. LİTVANYANIN EĞİTİM DENETİMİ

Litvanya'nın yönetim şekli cumhuriyettir. Eğitimin sorumluluğu Eğitim ve Bilim Bakanlığındadır. Zorunlu öğretim süresi 6-16 yaşları arasında (10) yıldır.

Yönetim Gözetimi ve Denetim

Eğitim kuruluşlarının kurucuları olarak bilinen belediyeler ve kurum kurucuları, kanunların verdiği yetkiye göre, ulusal, belediyeye bağlı ve hükümet dışı eğitim kuruluşlarının gözetiminden sorumludurlar (Yüksek öğretim kurumları hariç).

Bütün eğitim kurumları (yüksek öğretim kurumları hariç), Eğitim ve Bilim Bakanlığı tarafından hazırlanan düzenlemelere göre Devlet Eğitim Teftiş Kurulu Kanununa göre gözetlenir.

Eğitim ve Bilim Bakanlığınca, Ulusal Eğitim Teftiş Kurulunun oluşumu, genel eğitim kurumlarının gözetimi üzerine düzenlemeler, okul denetimleri, müfettişlerin sınıflandırılması ve müfettişlik etiği için gerekli olan Teftiş Kurulu Dokümanları 1995 yılında onaylanmıştır. Ulusal Eğitim Teftiş Kurulu; ulusal, belediyeler ve hükümet dışı eğitim kuruluşlarının kamu eğitim politikaları ile bir kuruluşun gözetimindeki pedagojik aktiviteleri hazırlamakla görevlendirilmiştir.

Teftiş Kurulu; sistematik analiz, kontrol ve eğitim bölgelerinin performans değerlendirmesinin yapar. Ulusal Eğitim Politikalarını tamamlanması için çocukların, genç insanların, mesleki ve yetişkin eğitim kurumlarının genel ve ilave müfredatlarını gözetir; Avrupa standartlarında eğitime uygunluk faktör analizleri yapar; Belediyelerin ulusal eğitim kuruluşlarıyla bölgesel eğitim yetkileri dahilinde sosyal alanda ve bütün Litvanya' da eğitimde kalitenin geliştirilmesi yönünde girişimlerde bulunur.

Ulusal Eğitim Teftiş Kurulu, Bölge Eğitim Müfettişleri ve Eğitim ve Bilim Bakanlığı Gözetmenleri Bölümlerinden oluşur.

Kamu eğitim kurulunun müfettişleri, kantonlar, belediyeye bağlı okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kuruluşlarını denetlerler. Okul ve kurum görevlilerinin yeterlikleri, bilgi ,beceri tutum ve davranışları göz önünde bulundurularak mevcut dokümanlara göre performansa göre değerlendirilerek ortaya konulur

Litvanya Cumhuriyeti kanunları ve iç tüzüğüne göre yüksek öğretimde kolej müdürü sorunların çözümünde yetkili kılınmıştır. Kolejlerin genel çalışma düzenleri Eğitim ve Bilim Bakanlığı tarafından yayınlanmıştır. Yüksek öğretimde kalite değerlendirme merkezi oluşturulmuştur. Üniversite rektörleri, yüksek öğretimde bilim araştırmaları ve sanat etkinlikleri yaparak kalitenin yükseltilmesini sağlamaktadır.

 Lüksemburg	Yüzölçümü	2586 km2
	Nüfus (2005)	0;5
	Nüfus Yoğunluğu	193 kişi/km2
	Zorunlu Öğretim	11 yıl (4-16)yaş
LU		

LÜKSEMBURG EĞİTİM SİSTEMİNİN ŞEMASI				
Yaş				
23		Üniversite Düzeyinde Olmayan Yüksek Öğretim		Mesleki Yüksek Okulu
22				
21				
20				
19		GENEL (Üst Dönem)	TEKNİK (Üst Dönem)	Teknik Eğitim ve Kursları
18				
17				
16				
Zorunlu Eğitimi	15	LİSE (Alt Dönem)	LİSE (Alt Dönem)	Meslek i Eğitim Öncesi Zorunlu Eğitim
	14			
	13			
	12			
	11	İLKOKUL		
	10			
	9			
	8			
7				
6	Okul Öncesi Eğitim			
5				
4				

19. LÜKSEMBURG'TA EĞİTİM DENETİMİ

Lüksemburg anayasal bir monarşi ile yönetilir. Bir dükâlıktır. Lüksemburg Anayasasının 23. maddesine göre, ilkokuldan üniversiteye kadar (okul öncesi ve üniversite dahil) eğitim-öğretim eğitimin bütün kademelerinde parasızdır.

Teftiş Kurulu, okul öncesi ve ilköğretimde ana konulardaki standartların belirlenmesinden hükümete karşı (Milli Eğitim, Mesleki Eğitim ve Spor Bakanlığına) doğrudan rapor vermekle sorumludur. Ülke genelinde görev yapan (16) Bakanlık Müfettişi çalışmaları ile ilgili olarak Genel Müfettişe rapor verirler, bu raporlar dönüşümlü olarak Bakana sunulur.

9 ağustos 1993 Tarihli Kanunda, Teftiş Kurulu Başkanı (Genel Müfettiş) kendisine bağlı olarak çalışan (16) müfettişin çalışmaları ile okulların yönetim ve denetiminin koordinasyonundan sorumludur. Genel Müfettiş ilköğretime ait yasal düzenlemelerin hazırlanmasından, Bakanlık Müfettişlerinin sigorta ettirilmesinden ve öğretim personelinden de sorumludur.

Bütün öğretim kademelerinde, denetim Bakanlığa ait müfettişler tarafından yapılır. İlköğretimden sonraki ortaöğretim ve özel öğretim kurumlarının müdürleri Bakanlık müfettişlerinin denetimine tabidir. Okul öncesinde ve ilköğretimde Başöğretmen yoktur, öğretmenler doğrudan müfettişlere karşı sorumludur. Özel öğretim kurumları da kamu denetimine tabidir.

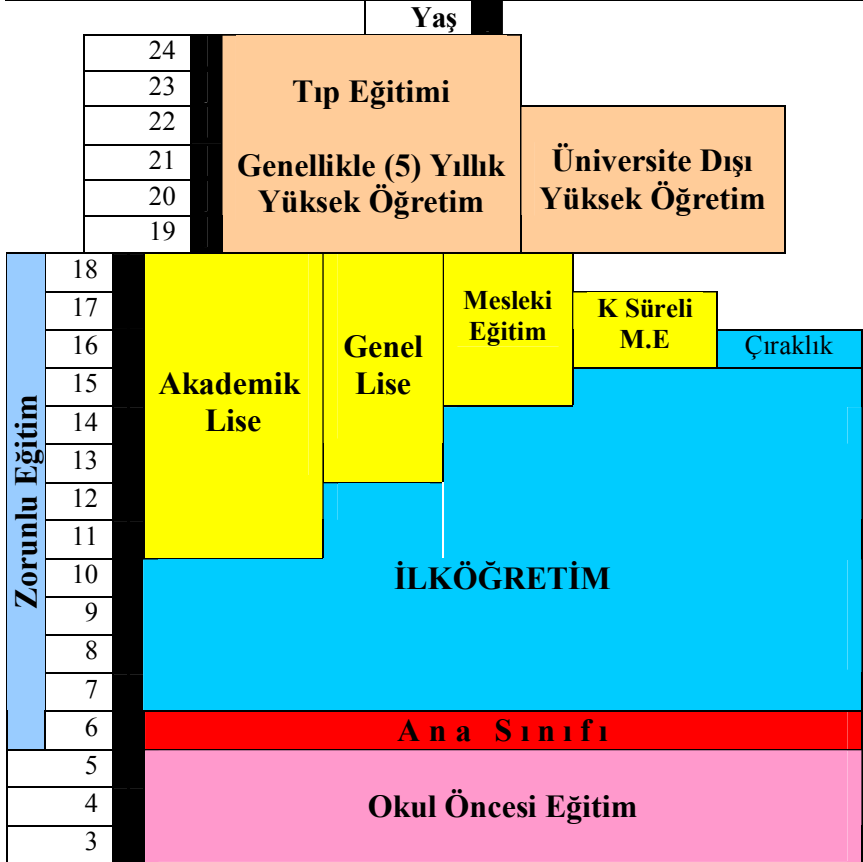
Ortaöğretimde denetim ve kontrol müdürün sorumluluğu altındadır. İlköğretimde müfettişlerin sahip olduğu yetkilere benzer öğretmen ve personeli ile ilgili görevleri vardır. Yani okul müdürleri müfettiş yetkisine sahiptir.

Bakanlık Müfettişlerinin görevleri arasında Bakanlıkça yürürlükten kaldırılan zamanı geçmiş müfredatların ve test kitaplarının gözetlenmesi ve okul öncesi ile ilköğretim iş ve işlemlerinin yürütülmesi de vardır.

 Macaristan HU	Yüzölçümü	93 030 km ²
	Nüfus (2005)	10.1 milyon
	Nüfus Yoğunluğu	118 kişi/ km ²
	Zorunlu Öğretim	13 yıl(5-18)Yaş

MACARİSTAN EĞİTİM SİSTEMİNİN ŞEMASI

20. MACARİSTA’NIN EĞİTİM DENETİMİ

Macaristan’ın yönetim şekli cumhuriyettir. Eğitim öğretim yetkisi Eğitim Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır. Zorunlu öğretim süresi 5-18 yaşları arasında (13) yıldır.

Kamu Eğitiminde Denetim

Kamu eğitiminde profesyonel denetim, iç ve dış denetim olmak üzere ikiye ayrılır. okul ve kurum müdürleri birinci derecede , okul sistemlerinin kalite değerlendirmesi, denetleme ve gözetim sistemi ile iç denetim sistemin kurulmasından sorumludur. Okul ve kurumlarda derslerin öğretimleri ile ilgili işlemlerinde iç denetim gerçekleştirilir.

Profesyonel dış denetim, eğitim politikalarını hazırlamak, dersleri bizzat gözetleyerek performans değerlendirmesi yapmak için bir kuruma verilen görev olarak bilinir. Profesyonel denetmenler, denetim yetkileri ile donatılmışlardır. Mesleki eğitim için kamu eğitiminde profesyonel denetmenler “Ulusal Ekperler (denetmen) Listesinde (*Országos Szakértői Jegyzék*) belirtilmişlerdir.

Ulusal Kademedeki Gözetim

Eğitim Bakanlığı tarafından atanan profesyonel denetmenler; Bakanlığın sorumluluğundaki ulusal, bölgesel, kırsal ve Budapeşte’de mesleki eğitim alanındaki okulların denetimi ile yeni ulusal eğitim politikalarını hazırlanması ve planlanan denetimi yapmakla görevlendirilmişlerdir. Profesyonel denetmenler ulusal ve azınlıklara ait kamu eğitiminden sorumlu tutulmuşlardır.

Bölgesel Kademedeki Denetim

Budapeşte hükümetinin emirleri üzerine, Profesyonel denetmenler; bölgesel kademe denetimi, il denetlikleri ve Budapeşte eğitim bölgesi kırsalının politik gelişim planları doğrultusunda performans değerlendirilmesi yapmakla da görevlendirilmişlerdir.

Yerel ve Kurumsal Denetim

Profesyonel denetime, köy, kasaba, şehir, şehir kırsalı ve Budapeşte kırsalının, mevcut işletme yönetimlerinin yerel eğitim

politikalarını tamamlamak ve hazırlanmasına yardım etmek görevi verilmiştir. Yerel hükümet denetlikleri, profesyonel denetimle girişimlerde bulunarak, ulusal ve azınlık okul öncesi ve okul denetlikleriyle bağlantı kurulmasını gerekli görülmüştür.

İşletmelerin ve özellikli arz eden kuruluşların eğitim kademelerinin performans değerlendirilme görevleri profesyonel denetmenlere verilmiştir.

Eğitim Bakanlığının, profesyonel denetimle olarak; merkezi bütçe borçları, , pedagojik ölçüm, gözetim veya eğitim kurumlarına bilgi sağlamak konusunda görevleri vardır. Kamu Eğitimi için Ulusal Değerlendirme ve Sınav Merkezi sorumluluğundaki zorunlu ihtiyaç listesi işletme tarafından gözden geçirilmektedir.

Kusurlu bulunan kamu eğitim kurumlarından veya ders verme izni olmayan işletmelere doğrudan yetki verilmez. Onların gayri meşru raporları vermeleri hali, Eğitim Bakanlığınca lisanslarına kaydedilir, sonra bölge yönetim yetkilileri ile belli prosedür dahilinde bağlantı kurularak gerekli girişimlerde bulunulur.

İşletmeler, kamu eğitim kurumlarının doğrudan yasal ve ekonomi işlerinin denetimi için izin almalıdır. Eğitim kurumları eğitim programlarının ve mesleki çalışmalarına yetkili görevlilerin değerlendirmesine göre müsaade etmelidir.

Mamafih, işletmelerin ekonomik konularda pratikte doğrudan yasal denetim hakları varken, mesleki eğitimin denetimini Ulusal Ekperler Listesindeki profesyonel denetmenlerle hazırlama zorunluluğu vardır. İşletmeler tarafından hazırlanan eğitim kurumlarının raporlarını pedagojik değerlendirme raporlarını profesyonel denetim temeli üzerine okul kurullarının da düşüncelerini yansıtarak hazırlamalıdır. (Okul öncesi kurul, öğrenci yurt kurulu vb.)

Kamu eğitim kurumlarının müdürleri, kurumun iş ve işlemlerinden, özdeğerlendirmelerini yapmaktan, eğitim çalışmalarının değerlendirilmesinden, dış ekperlerle verilecek hükümet yardımlarında profesyonel denetmenlerle işbirliği girişiminde bulunmaktan sorumludur.

Yüksek Öğretimde Denetim ve Gözetim

Yüksek öğretimin genel yasal denetimi Eğitim Bakanlığı tarafından performansa dayalı olarak yapılır. Bu denetim hem yasal hem de mesleki eğitim bakımından 1993 Yüksek Eğitim Kanunu ile değiştirilmiştir. Eğitim Bakanlığı yalnız kurumların denetim esaslarının yasal işlerinin düzenlenmesinden sorumludur. Özerk kurumların mesleki alanda hükümet denetimi yoktur. Macaristan Akredetasyon Komitesi tarafından özerk yüksek öğretim kurumlarının iş ve işlemleri, Bakanlıkça kabul edilen yayınların durumu, kalite toplantılarının düzenlenmesinin değerlendirilmesi yapılır.

Yüksek eğitim kurumlarının ekonomik aktivitelerinin yasalara uygunluğu Eğitim Bakanlığı tarafından; yüksek öğretim harcamaları bir bütün olarak Hükümet Mali Teftiş Kurulunca (the Governmental Audit Office) denetlenir

 Malta	Yüzölçümü	316 km2
	Nüfus (2005)	0.4
MT	Nüfus Yoğunluğu	1266 kişi/ km2
	Zorunlu Öğretim	11 yıl(5-16)yaş

MALTA EĞİTİM SİSTEMİNİN ŞEMASI					
Yaş					
	23	Üniversite			
	22				
	21				
	20		M Y O		
	19				
18	Zorunlu eğitim	Genel ve Fen Liseleri	Güzel Sanat Liseleri	Meslek Liseleri	
17					Çıraklık
16					
15		Ortaokul	Ortaokul	Ortaokul	
14					
13		İLKÖĞRETİM (3 Yıllık 2 Periyot halinde)			
12					
11					
10					
9					
8		Ana Okulu			
7					
6		Kreş			
5					
4					
3					
2					
1					

21. MALTADA(*)EĞİTİM DENETİMİ

Malta Cumhuriyeti Anayasası ve 1988 tarihli Eğitim Kanununda, eğitim sisteminin ana amaçları ve hedefleri belirlenmiştir.

Malta Cumhuriyeti, Akdeniz’de küçük bir ada devletidir (316 km2 alana, 370.000 kişilik nüfusa sahiptir)

Zorunlu öğretim , ilköğretim ve orta öğretimi kapsayan 5-16 yıllarında (11) yıllık bir süredir.

Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Malta Eğitiminin baş sorumlusudur. Eğitim Bölümü Genel Müdürü kamu eğitim sisteminin ana sorumlusu olup, öğretim mesleğine sahip kişiler arasından atanmıştır. Genel Müdür kendisine bağlı (4) bölgenin Genel Müdür Yardımcıları ile eğitim sisteminin yönetimini sağlar. Banklık yetkilerinin her bir bölümü bölge ve yerel yönetimlere yaymıştır.

Kamu okulları okul müdürleri ve yardımcıları tarafından yönetilir. Her bir okul bir “Okul Konseyi”ne sahiptir. Bu okul konseyi., Bakanlık tarafından atanmış bir başkan, öğretmenler arasından seçilmiş (3) üye, (16) ve (16) yaşın üzerinde öğrencisi olan veliler arasından seçilmiş (3) üye ile sekreteryasını Okul Müdürünün yaptığı üyelere oluşur.

Okul müdürleri, okulda bir profesyonel lider olarak önemli role sahiptir. İlkokullarda müdürler, müdür yardımcıları öğretmenlere rehberlik yaparlar, sınıflarını ziyaret ederler ve çalışmalarına destek olurlar.

Ortaöğretim kademesinde koordinatörler, okul müdürleri ile birlikte standartlara ulaşmak için kalite sağlamada kendi alanlarında destek verirler.

Öğretmenler ve eğiticiler, sertifika alırlarken, daha yüksek bir göreve atanmak için kariyer yükselmesi ve yüksek maaş almak istediklerinde bazı özel noktalarda değerlendirmeye tabi tutulurlar.

Eğitim ofisleri, ofis yöneticileri başta olmak üzere farklı bir role sahiptir. Eğitim ofislerinin özel alan uzmanları farklı alanlardaki öğretme ve öğrenme deneyimlerinde öğretmenlere destek verir ve rehber olurlar. Öğretmenlerin yanı sıra okul müdürleri ve yönetim birimlerine de rehberlik yaparlar.

Teftiş Kurulu, Eğitim Fakültesindeki eğiticileri değerlendirir ve Fakültenin dış sınavlarının kontrolunu yapar. Teftiş Kurulu Eğitim Bölümünün performansını değerlendirir.

1996 da kurulmuş olan **Eğitim Ulusal Komisyonu**’nın görevlerinden birisi de eğitim hizmetlerinin **mali denetimini** sağlamaktır.

 Polonya	Yüzölçümü	312 685 km ²
	Nüfus (2005)	38.2 milyon
PL	Nüfus Yoğunluğu	122 kişi/ km ²
	Zorunlu Öğretim	9 yıl (7-15) yaş

POLANYA EĞİTİM SİSTEMİNİN ŞEMASI			
Yaş			
25	Üniversiteler (5-6) yıl	Teknik Yüksek Okul (3-4 Yıl)	MYO (2-3 yıl)
24			
23			
22			
21			
20	LİSE	Teknik Eğitim	Mesleki Eğitim
19			
18			
17			
16			
Zorunlu eğitim	15	İLKÖĞRETİM	Ortaokul
	14		
	13		
	12		
	11		
	10		İlkokul
	9		
8			
7	Ana Sınıfı		
6			
5			
4			
3	Ana Okulu		

22. POLONYA'DA EĞİTİM DENETİMİ

Polonya parlamenter bir sistemle yönetilmekte olup, idare şekli cumhuriyettir. Merkezi ve yerel otoriteler tarafından eğitim yetkisi kullanılmaktadır. Zorunlu öğretim süresi 7-16 yaşları arasında (9) yıldır. Bu süre yarı zamanlı mesleki eğitimde (2) yıl daha uzatılabilir.

Polonya' da okul denetimi ve gözetimi ayrı kurumlar olarak kurulmamıştır. Pedagojik gözetleme, personel denetimi ve finansal kontrol eğitim ofislerinin hepsinde yer alır. Milli Eğitim Bakanlığı da okullar ve yönetim ofislerinde kontrol yapar.

Okullardaki pedagojik gözetim genel gözetmen olan yöneticiler tarafından yapılır. Organizasyon, yönetim ve mali kontrol daha çok topluluk (commune, powiat veya voivodship) kurullarınca yerine getirilir.

1991 Eğitim Kanununda açıklandığı üzere: “eğitimin başarısında disiplinler arası pedagojik gözetim” özellikle belirtilmiştir. Merkezi Sınav Komisyonu tarafından hazırlanmış okul performanslarının eğitimdeki başarısı önem arz etmektedir. Pedagojik denetimle çalışmaları daha çok ilerletmek ve (ilköğretim ve liseyi bitirmek için dış testler ve sınavları vb) ulusal standartları geliştirmek ve onları değerlendirmek görevleri vardır.

Yönetim ofislerinde çalışan personelin çoğunluğu, öğretmenler arasından seçilen gözetmenler, rehberler ve öğretim metotları konusunda özel alan uzmanlarıdır.

Okullara ve öğretmenlere dış destek Ulusal Öğretmen Hizmetiçi Eğitim Merkezi, bölgesel merkezler ve eğitim rehberleri tarafından sağlanmaktadır.

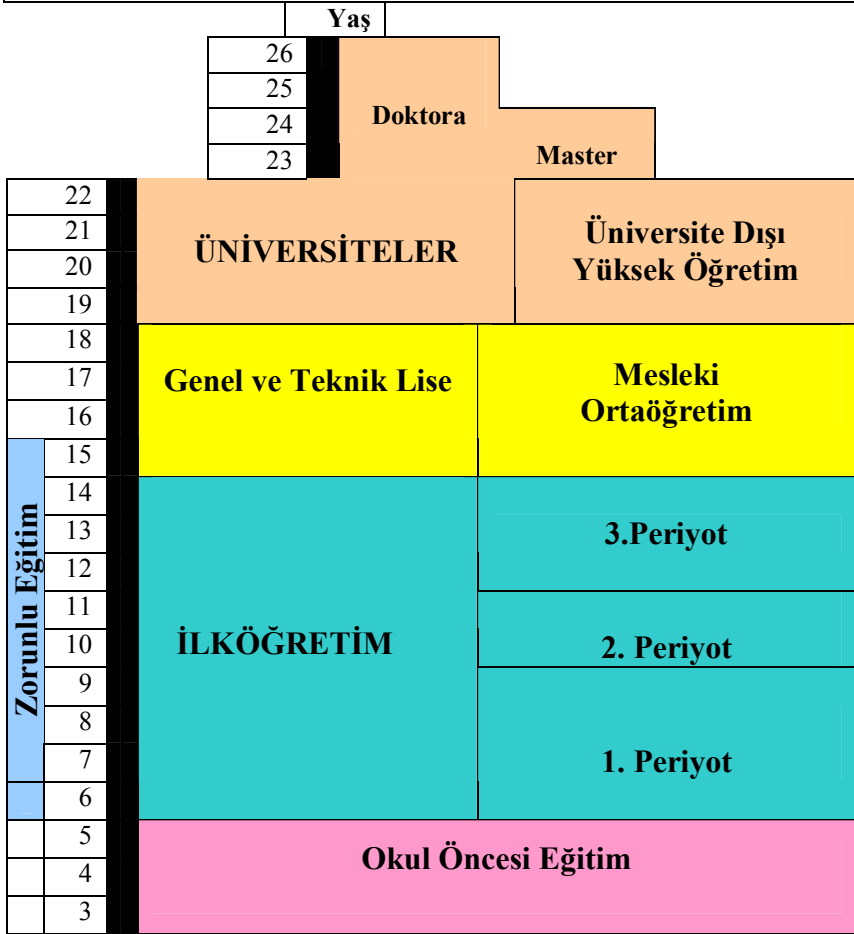
1980 yılların sonunda 545 olan rehberlik eğitim merkezinin sayısı son yıllarda daha azaltılmıştır. Bu merkezler daha çok ilköğretime yönelik hizmet vermektedir. Bu rehberler öğretmenler arasından seçilmektedir.

Yönetim bürolarındaki personel işleri çoğunlukla denetmenler, rehberler tarafından da aday öğretmenlere özel öğretim metotlarının öğretimi konusunda görev alırlar.

 Portekiz PT	Yüzölçümü	92072 km ²
	Nüfus (2005)	10.5 Milyon
	Nüfus Yoğunluğu	114 kişi/km ²
	Zorunlu Öğretim	9 yıl (6-15) yaş

PORTEKİZ EĞİTİM SİSTEMİNİN ŞEMASI

23. PORTEKİZDE EĞİTİM DENETİMİ

Portekiz'in idare şekli bir cumhuriyettir. Cumhurbaşkanı Devlet Başkanıdır. Eğitim ve sporla ilgili ulusal politikalarından Eğitim Bakanlığı sorumludur.

Eğitim Bakanlığı'nın sekiz ana biriminden birisi Eğitim Genel Teftiş Kuruludur (*Inspecção Geral da Educação – IGE*)

Teftiş Kurulu, bütün eğitim kurumlarının eğitimi, denetimi ve gözetiminden sorumludur. Öğrencilere yapılan yardımlar ile Yüksek okul öğrencilerinin parasal kaynaklarından da Teftiş Kurulu sorumludur.

Teftiş kurulu bir Genel Müfettiş tarafından yönetilir. İki Genel Müfettiş Yardımcısı vardır. Merkezi otorite yetkisine sahip olup, aşağıdaki beş alanla ilgili görevi vardır.

- Okul öncesi, temel ve ortaöğretimin teknik ve pedagojik denetimini;
- Eğitim yönetimi ve finansal denetimini;
- Yüksek öğretim kurumları dışında kalan özel mesleki okulların denetimini;
- Kamu, özel ve yüksek öğretim kurumlarının birlikte denetimini;
- Teknik ve yasal yardım , sağlamaktır;

Teftiş Kurulu, bölge temsilciklerine de sahiptir. Genel Müfettişe karşı hiyerarşik bir sorumluluk vardır. Bunlar beş bölgede Eğitim Müdürlükleri ile uyumlu servislerdir. Bölge temsilcisi müfettişler kendi aralarında eğitim sisteminin pedagojik, yönetim ve finansal denetiminden sorumludur.

Yönetim Gözetimi ve Kontrol

Eğitim Genel Teftiş Kurulu, Anayasaya göre; eğitim sistemindeki bütün okul öncesi ve eğitim kuruluşlarının çalışmaları, yönetimin, finansal kuruluşların gözetimi ve değerlendirilebilmesi için eğitimsel ve teknik denetimin servislerinden sorumludur. Genel ahmetk@meb.gov.tr

Teftiş Kurulunun görevleri, okul öncesi, temel, ortaöğretim ve yüksek öğretim kuruluşlarının öğretim ve öğretim dışı personelinin performans değerlendirilmesi süreci üzerine bilgi toplama ve rapor vermeyi de kapsar.

Kamu Eğitim Yönetimi Bölümü "Direcção-Geral da Administração Educativa", eğitim kuruluşlarının koordinasyonu, ulusal kademede, okul öncesi, ortaöğretim kuruluşlarında yönetimin gelişimi, bütün öğretim ve öğretim dışı personelin tamamlanmasından da sorumludur. Kamu Eğitim Yönetimi Bölümü, insan kaynakları, derslerin ve zorunlu yasal diplomaların hazırlanmasından sorumludur.

Temel Eğitim

Temel Eğitim Bölümü "Departamento da Educação Básica", yeni programları geliştirmek, revize etmek, Eğitimsel Yenilik Kuruluşlarıyla koordinasyon sağlamak ve denetim yetkisini yerine getirmekten sorumludur. Uzaktan bir görev olarak zorunlu eğitime uygunluk, eğitimsel destekler ve farklı eğitim kademelerindeki yenilikleri sağlamaktır.

Ortaöğretim

Ortaöğretim Bölümü, "Departamento do Ensino Secundário", “ensino secundario” kurslarının denetim koordinasyonu sağlanmasından sorumludur. Bölüm, okulların başarısı ve değerlendirmede fırsat eşitliği için ölçme ve değerlendirmelerin sonuçlandırılmasından ve diğer bölümlerle birlikte çalışmadan da sorumludur.

Yüksek Öğretim

Yüksek Öğretimde Kamu Bölümü, yüksek öğretim personelinin , organize kuruluşların yasal sürece katılımından, personel sisteminin iyileştirilmesinden sorumludur. Bu bölüm, Ayrıca, yüksek öğretim başarılı bir şekilde tamamlamış öğrenci kayıtlarının tutulmasından da sorumludur.

 Romanya	Yüzölçümü	238 391 km2
	Nüfus (2005)	21.7 milyon
	Nüfus Yoğunluğu	91 kişi/ km2
	Zorunlu Öğretim	10 yıl (6-16) yaş

ROMANYA EĞİTİM SİSTEMİNİN ŞEMASI			
Yaş			
	Üniversiteler	Yüksek Teknik Okullar	MYO
19			
18			
17	LİSE	Meslek Okulu	Çıraklık
16			
15	Ortaokul		
14			
13			
12			
11	İlkokul		
10			
9			
8			
7	Ana Sınıfı		
6			
5	Ana Okulu		
4			
3			

24. ROMANYA’DA EĞİTİM DENETİMİ

Romanya’nın yönetim şekli cumhuriyettir. Üniversite öncesi eğitim-öğretimin sorumluluğu Eğitim Bakanlığında olup, zorunlu öğretim süresi 6-16 yılları arasında (10) yıldır.

İdari Denetim

Eğitim Bakanlığında Üniversite öncesi eğitim kademesine özgü ulusal idari gözetim ve denetim sistemi vardır. Fakat yüksek öğretimde bir denetim sistemi veya ulusal bir denetim kurulu yoktur. Üniversite özerkliği altında, enstitü veya kurumları kendi kendilerinin gözetim ve denetim sistemlerini kurmuşlar, kalite değerlendirme sistemlerini oluşturmuşlardır. Ulusal Konsey tarafından Akademik Değerlendirme ve Akreditasyon için her beş yılda bir konu alanında akademik olarak performans değerlendirmesi yapılmaktadır. Aynı zamanda, bütün eğitim kademelerinde, bütün enstitülerin ve organizasyonların kamu maliyesinin harcanması konusunda finansal kontrol ve gözetim sistemleri oluşturulmuştur.

Üniversite Öncesi Denetim.

1984 ve 1995 Eğitim Kanununa (IV. Bölüm) göre, eğitim sisteminin değerlendirilmesi, ilköğretim ve ortaöğretim kademesinde Milli Eğitim Bakanlığı ile bağlantılı olarak “Kantonların Okul Teftiş Kurulları” tarafından yapılmaktadır.

Okul denetmelerinde aşağıdaki fonksiyonlar yerine getirilir:

- Genel okul denetimi, merkezi denetimi ve özel denetimi ile yardımcı aktivitelerin performans değerlendirmesini yapmak,
- Fiziki ve insan kaynaklarını için kıyaslama yapmak,
- Konu alanında, öğretimde ve ruh sağlığında hizmetiçi eğitimleri değerlendirmek,
- Okul birim başkanları tarafından imzalanan yönetim kontratlarının değerlendirmesini sağlamaktır.

Eğitim Bakanlığı tarafından bir plan dahilinde okul denetimleri üzerine düzenlenen denetim raporlarında; denetim ilişkin bulgular ve sonuçları yazılır. Herbir kanton “Okul Teftiş Kurulu” kendi denetim esaslarını ve kendi özdeğerlendirmesini temel olarak kabul etmiştir. Bilgilerin bir araya toplanabilmesi ve bir yandan denetimi yapabilmesi için: müfredatların ve resmi okul dokümanlarının analizi yapılırken; diğer yandan öğretmenlerin sınıf içi çalışmaları, yöneticiler ve zümre başkanları ile görüşmeler yapılır.

Denetim aktivitelerin eğitimle ilgili periyodik sonuçları derslerin durumlarına göre bilimsel tetkikten geçirilir Genel denetimlerin bütün okul çalışmaları için yapılması amaçlanmıştır (müfredat, insan ve mali kaynaklar vb.). Merkezi denetimde okul içi çalışmalarında kabul edilebilir özel alanların denetimi amaçlanmıştır. Örneğin: Öğrenci kayıtları, öğretmen yeterlilikleri, resmi müfredatın gözlenmesi (öğretim programları ve analitik müfredat vb.) dir.

Belirli bir öğretmen üzerindeki “ Özel Denetim” , öğretim derecelerinin geçerliliği için bir öncelikli yetki üzerine odaklanmıştır (Derce I ve Derece II ye kesin olarak atama için).

Her bir okul müfettişi, okul denetimlerine ilaveten belirlenmiş okul ünitelerini periyodik olarak gözetlemektedir. Okul kademelerine göre, öğretim yılı içerisinde belirlenmiş okul müdürleri, müdür yardımcıları ve zümre başkanlarının öğretim aktivitelerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Aynı zamanda her öğretim yılı, nitelik için her bir öğretmeni değerlendirmek esas olarak kabul edilmiştir. Okul Müdürleri bu değerlendirme prosedüründen sorumludur.

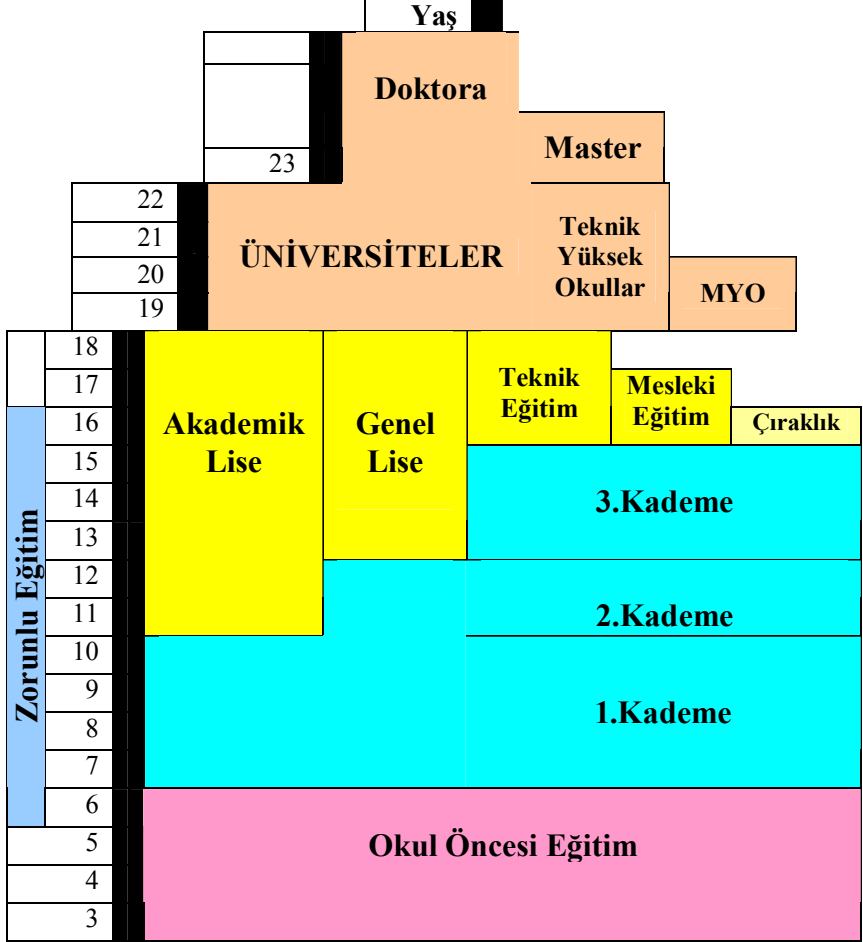
Okul müdürleri ve müfettişler eğitimin durumu üzerine yıllık bir rapor hazırlar. Bu rapor yerel yetkililer (Valilik ve Kanton Konseyleri) ve Milli Eğitim Bakanlığına sunulur.

Eğitim Bakanı, eğitim sistemi üzerindeki bu yıllık raporu Parlamente'ye sunar ve bu rapor daha sonra yayımlanır.

 Slovakya	Yüzölçümü	49 035 km2
	Nüfus (2005)	5.4 milyon
	Nüfus Yoğunluğu	109.7kişi/ km2
	Zorunlu Öğretim	10 yıl(6-16)yaş
SK		

**SLOVAK CUMHURİYETİ
EĞİTİM SİSTEMİNİN ŞEMASI**

25. SLOVAKYA’DA EĞİTİM DENETİMİ

Slovakya’nın yönetim şekli cumhuriyettir. Eğitim Bakanlığı eğitim-öğretimden sorumludur. Zorunlu öğretim 6-16 yaşları arasında (10) yıldır.

Eğitim Bakanlığının ilköğretim kuruluşlarının yönetiminin kalite değerlendirilmesi için gerekli bilgilerin toplanması amaçlanmaktadır. Bilgi toplamanın iki yolu okul denetimleri ve bilgi bankası kaynaklarıdır. Okul denetimlerinde, eğitim aktivitelerinin yeterliliği, yönetim kademeleri olarak bilinen eğitim kurullarının çalışmaları, organizasyonları, eğitimsel işlemlerin kontrolü amaçlanmaktadır.

Okul denetim çalışmalarında; okul ziyaretleri ile testler, pedagojik dokümanlar. vb. bilgiler kullanılır. Okul denetimi performansı geliştirme merkeziyle bağlantı çalışır. Çalışma sonuçları (denetim kayıtları) internet üzerinden yönetim kurullarının kullanımına açıktır. Slovak Cumhuriyeti Eğitim kuruluşlarının okullar üzerindeki raporların denetim sonuçları yıllık özet raporlarda açıklanır.

Yönetim denetiminin ikinci yolu okul istatistiklerinden elde edilir. Eğitimde Bilgi Kıyaslama Kurumu (The Institute of Information and Prognoses for Education /ÚIP© yerel ve bölgesel kurullardan ve okulların öğretim yılı başı bilgilerinden elde edilir.

Bütün bölgelere ait sonuçlarda, eğitim kademelerdeki müşterek kullanılan materyaller, okulların çeşitleri ve şekilleri, okul sayıları üzerine bilgiler, derslikler, özel kurumlardaki kursiyerler, okullardaki öğrenciler ve sahip oldukları dereceler, öğretmenlerin sayıları, sınıflandırma, yaş kıyaslamaları vb. işlemler bulunur.

Devlet ve eğitimin kendi kendini yönetiminde 1999 Tarih ve 301 Nolu Kanuna göre; okul denetimleri konusunda, Devlet Okul Denetim Kurulu yetkili kılınmıştır. Bu kanuna göre Devlet Denetim Kurulu eğitimde devletin bir yönetim kurulu olarak yeniden oluşturulmuştur. Kanunda okul denetiminin orijinal yapısında değişiklik yapılmamıştır.

Okul kademelerine göre eğitim öğretim başarıları, eğitim kuruluşlarında eğitim yönetimlerinin sahip oldukları teknik materyalin yeterliliği, kamu kontrol fonksiyonu olan okul denetim kurulu tarafından sağlanır. Okul denetiminin misyonu, yönetim kademesinin sahip olduğu bilgi birikimi, eğitim sürecinin kalitesi , Eğitim Bakanlığının ölçümlerindeki etkinliklerin planlamasını yapmaktır.

Okul Denetim Kurullarının Kontrol Alanları

- Okul yönetimlerinin öğretim kademelerine göre genel öğretimde ve ekstra müfredattaki konulara göre başarısı, Eğitim Bakanlığı tarafından kurulmuş eğitim öğretimden sorumlu merkezi kurulların çalışmaları, yasal kurallar çerçevesinde, eğitim normlarına ve dokümanlarına göre gözetimi;
- Eğitim kuruluşları ve yerel kurullarda; eğitim süreci sonuçları, okulların profesyonel yönetimi ve pedagojik etkinlik durumu;
- Eğitim sürecinde , eğitim teknolojisinde gerekli olan araç-gereç kullanımında etkinliği;
- İnsan kaynaklarının uygunluğu;
- Kamu yönetim kurullarında, eğitim kuruluşlarında, okul aktivitelerinden resim dil ve ana dil kullanımındaki hakları; sağlanmasıdır.

Okul denetim kurulu, okul müdürleri, eğitim kuruluşları ve okul yönetim kurullarından bağımsızdır. Okul denetimleri Eğitim Bakanlığı tarafından bölgesel veya yerel düzeyde yapılır. Okul teftiş kurulu çalışmalarını bağımsız yürütür.

Eğitim Bakanlığı organizasyonu gerekirse , kendi kumsal araştırmalarını , eğitim öğretim kademelerine göre değerlendirmesini ve gözetimini yapar.

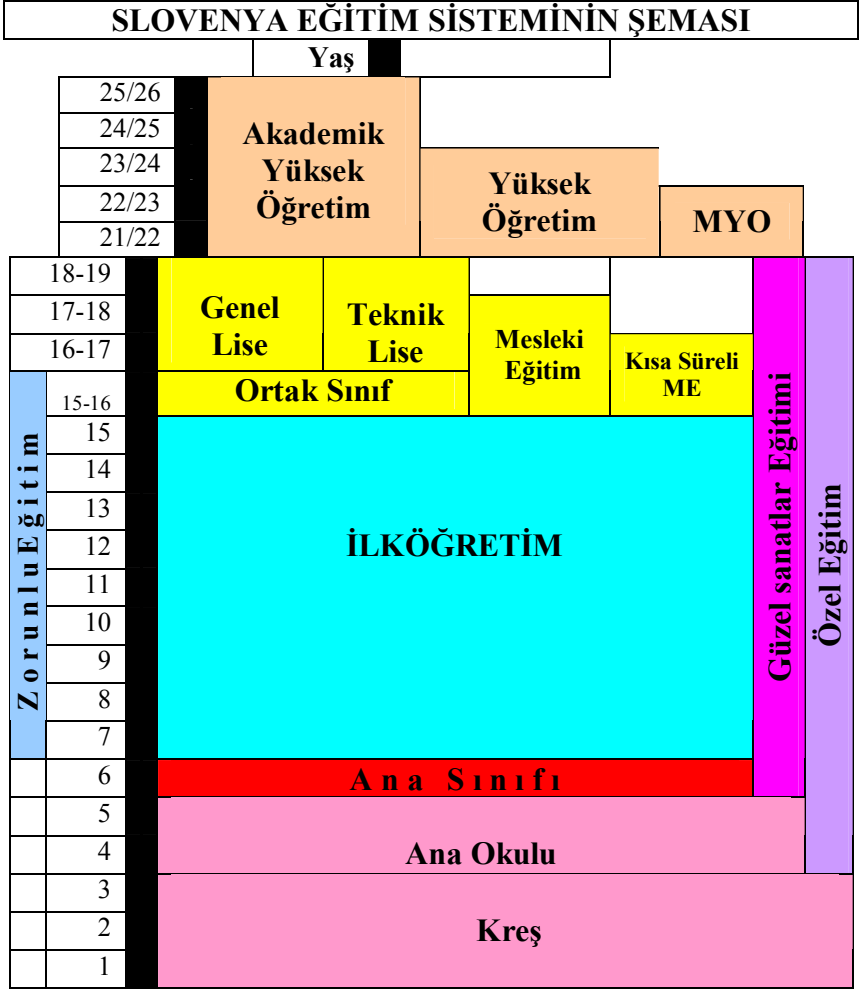
Yüksek öğretim kurumları ve üniversitede kendi iç değerlendirmelerini yaparlar. Dış değerlendirmeler ise Slovakya Hükümetinin Akreditasyon Komitesi tarafından eğitimsel ve bilimsel araştırmalarının değerlendirilmesi yapılır.

Slovenya

Yüzölçümü	20 273 km ²
Nüfus (2005)	2.0 milyon
Nüfus Yoğunluğu	98.3 kişi/ km ²
Zorunlu Öğretim	9 yıl(6-15)yaş

26. SLOVENYA’NIN EĞİTİM DENETİMİ

Slovenya, Yugoslavya'dan 1991'de bağımsızlığını kazanarak Parlamenter sistemle yönetilen bir Cumhuriyet olmuştur Eğitim-öğretim Eğitim Bakanlığının sorumluluğunda olup, zorunlu öğretim süresi 6/7 yaşlarında başlar ve (9) yıl devam eder.

Okul Teftiş Kurulu, eğitim organizasyonlarının kanunlarının düzenlenmesinin yanı sıra ihtiyaç duyulan diğer yasal kanunların hazırlanmasını, bütçe fonlarının kullanımı, devlet müfredatlarına okul öncesi eğitimde uygunluk durumunu denetler. Aynı Teftiş Kurulu, Ortaöğretim ve Üniversite öğrencilerinin öğrenci yurtlarına yerleştirilmelerini de denetler.

Teftiş Kurulu Eğitim Başmüfettişi tarafından yönetilir. Müfettişler denetimlerde performans değerlendirmesi de yaparlar. Onların kanuni özerklikleri azdır. Müfettişlerin okul müdürlerinden izinsiz sınıflara girmelerine müsaade edilmez .

Kuruluştaki gerekli görüldüğü zaman eğitim ekplerine değerlendirme için iş verilir. Denetmenler, eğitim kademelerindeki bilgi standartlarını artırmak, çocuklar ve öğrenenlerin muhtemel düşüncelerini almak üzere davet ederler ve yazılı düşüncelerine başvururular. Eğitimcilerin özerkliği kanunla sınırlanmış olup eğitim çalışmalarında çoğunlukla objektif olmak zorundadırlar. Baş Müfettişin emirleriyle görev verilen denetmenler eğitim çalışmaları esnasında sınıflardan izin almalıdır. Bireysel eğitim alanındaki eksperler (denetmenler) Eksperler Konseyi (Uzmanlar Konseyi) tarafından uygun bulunan eksperler listesinde yer alırlar.

Teftiş Kurulunun yıllık çalışma programında denetim çalışmaları plânlanmıştır. Ekstra denetim, çocuklar, diğer öğretiler, aileler, rehberler, aile konseyleri, ortaöğretim öğrenci kurulları, ticari birlik temsilcileri, okul öncesi kurumlar ve okulların girişimleri ile yapılır. Denetim tekrarı performans ölçümleri amacıyla periyodik olarak yapılır.

Devlet kurumlarının denetimler esnasında müfettişler aşağıdaki konuları incelerler:

• Eğitimciler tarafından eğitim aktiviteleri için yapılan toplantıları, çocuklara ve diğer öğretilere verilen görevler ve uygulamaları,

- Eğitimcilerin görevleri ve uygulamaları,
- Eğitim aktivitelerinin düzenlenmesi,
- Eğitim çalışmalarını kayıt altında tutulması,
- Yüksek öğretim kurumlarının ön kayıt ilanları ,
- Bütçe fonlarının kanunlara uygunluğu,
- Okul taksitlerinin belirlenmesi ve onların kullanımı,
- Öğretim materyalleri ve test kitaplarının uygun kullanımı,
- Devlete ait yarışmalarda eğitim öncelikleridir.

Özel eğitim kurumları denetimi kapsamlı yapılmaz. Müfettişler yalnız organizasyon, fonlar ve devlet müfredatı ile bağlantısını kontrol ederler.

Kuruluşlarda kanunsuzluk olduğu zaman, müfettişler gerekli girişimlerde bulunarak kanunsuzlukla ilgili olarak işlem yapmakla yetkili kılınmışlardır. Bunlar:

• bir disiplin işlemi amaçlanarak, bir işleme karşı okul müdürleri (ravnatelj), yöneticiler (direktorji), müdür yardımcıları ve zümre başkanları ile görüşme,

• Yeni bir bilgi değerlendirme programı, not verme ve yıllık yazılı notunu inceleme,

• okul öncesinde ve okullarda kanunlara uymayan iç tüzüklerdeki yıllık değişiklikleri teklif etme,

- Öğretmenleri, okul müdürlerini, kanton müdürlerini, müdür ve yönetici yardımcıları ve zümre başkanlarının geçici görevden alınmalarını teklif etme,

- Kanuna aykırı kurulmuş bir kuruluşun bulunması ve yanlış ölçümle karşılaşıldığında bilgi verme,

- Küçük kuruslarla karşılaşıldığında, hafif suçla yargılama işlemleri için girişimde bulunma,

- Kriminal suçları, ölçüm yanlışlıklarını, kanuna aykırı hususları yetkililere rapor etmektir.

Yüksek öğretimle ilgili olarak, Okul Teftiş Kurulunun, üniversitelerin okul öncesi eğitim kayıt ilanları ve çok az olarak da kanunlara uygun olarak belirlenen performansların incelemesini yapmakla görevlendirilmişlerdir.

Yönetim Gözetimi ve Okul ve Kurumların Denetimi

Okul Teftiş Kurulunun, kanunların hazırlanması, eğitim kuruluşlarının içtüzükleri, bütçe fonlarının kullanılışı, her kademedeki okul ve kurumunda gözetim ve denetim yetkisi vardır. Teftiş Kurulunun yıllık çalışma programında, her kademedeki okul ve kurumlarla ilgili olarak, ailelerin, rehberlerin, evlatlık alan ailelerin, aile konseylerinin, ticari birlik temsilcilerinin, okul ve kurum çalışanlarının görüşleri ile performans ölçme ve değerlendirme çalışma görevleri de vardır.

Yunanistan

EL

Yüzölçümü

131957 km2

Nüfus (2005)

11.1 Milyon

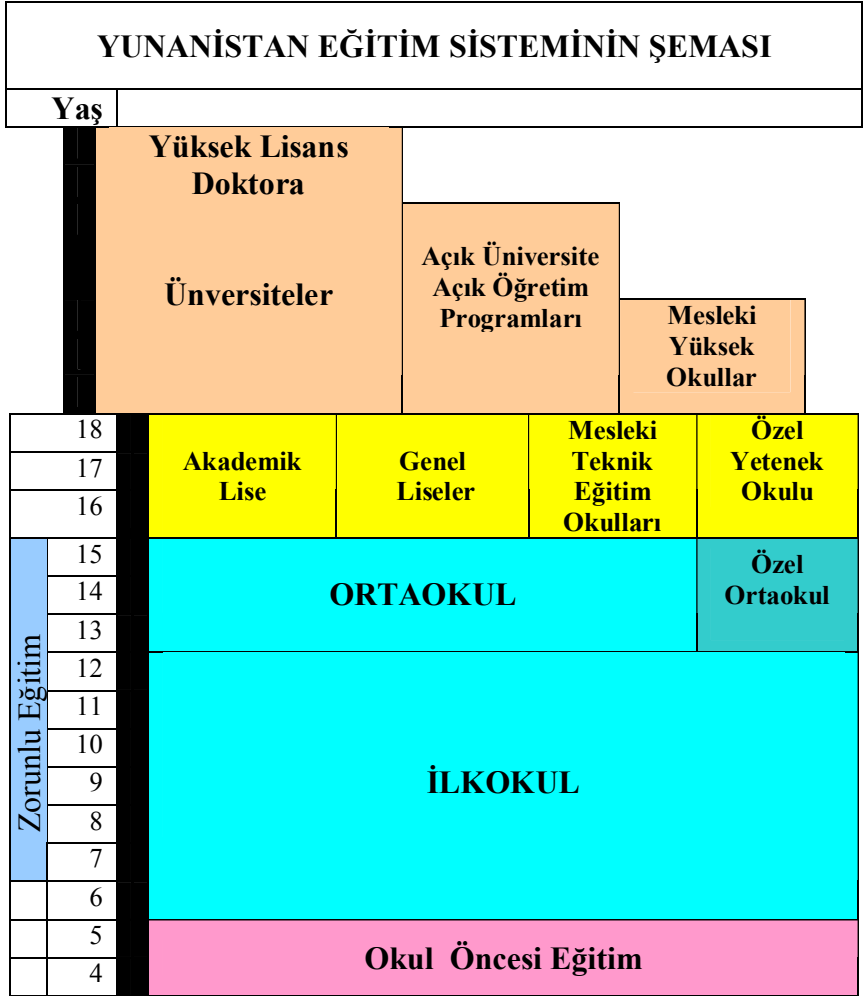
Nüfus Yoğunluğu

84 kişi/km2

Zorunlu Öğretim

9 yıl (7-15) yaş

27. YUNANİSTAN’DA EĞİTİM DENETİMİ

Yunanistan’ nın yönetim şekli bir cumhuriyettir. Devlet idaresinin sorumluluğu, Cumhurbaşkanı ve Parlamentonundur. Yunan eğitim sisteminin temelini, parlamentoda kabul edilmiş ulusal kanunları oluşturur.

Millî Eğitim ve Din İşleri Bakanlığı ülkenin eğitim sisteminden sorumludur. Bakanlığa doğrudan rapor veren il ve ortaöğretimin yönetiminden sorumlu (54) vilayette ilk ve orta öğretim müdürlükleri ayrı teşkilatlanmıştır.

İdari bölgelerdeki ilk ve ortaöğretim müdürlerinin; bölgelerindeki eğitim dairelerindeki okulların koordinasyonunu sağlama, okul binalarının bakımı ve denetlemesi, okul araç-gereçleri ile atölyelerinin geliştirilmesi, okullara öğretmen kadrosu temini, özel okulların denetlenmesi, bölgesindeki eğitim faaliyetlerinin geliştirilmesi için bölge valisi ve Eğitim Bakanlığı’na teklifte bulunma gibi görevleri vardır.

Doğrudan Bakanlığa rapor veren bazı kamu kuruluşları da vardır. İlk ve Ortaöğretim Müdürleri yönetim görevlerinin yanı sıra denetim ve danışmanlık görevini de yapmaktadır.

Pedagoji Enstitüsü:

Özerk bir kamu kuruluşur. Bakanlığın gözetimi altında çalışır. İlk ve ortaöğretim alanında da araştırma çalışmaları yapar ve ülkenin ekonomik, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarına uygun olarak, eğitimin hedef ve amaçlarının belirlenmesi, koordinasyonun sağlanması, eğitim teknolojisinin uygulanmasını ve programların geliştirilmesi için Eğitim Bakanlığına teklif sunar. Ayrıca, ilk ve ortaöğretim öğretmenleri için hizmetiçi eğitim faaliyetleri düzenler.

İlk ve Ortaöğretim Okul Danışmanları:

Bunlar, en az (15) yıl eğitim deneyimine ve en az master derecesine sahip yüksek öğrenim görmüş kişilerdir. Ortaöğretimde her okul danışmanı bir grup öğretmenin disiplininden veya aynı dersi okutan öğretmenlerden sorumludur. Örneğin fen bilgisi, yabancı dil

vb. derslerden sorumlu okul danışmanları vardır. Okul danışmanları öğretmenlerin hizmetiçi eğitim ve pedagojik ihtiyaçlarını karşılarlar.

Yunanistan’da “Teftiş Kurulu” diye bir oluşum yoktur. Ana denetim ve gözetim görevi Eğitim Daireleri ve Müdürlerinin sorumluluğu altındadır. Öğretmelere rehberlik de yukarıda bahsedildiği gibi okul danışmanları tarafından sağlanmaktadır.

Yunanistan’da okul müdürlerinin; yönetmeliklere uygun olarak okul etkinliklerinin koordinasyonu, okulun mali yönetimi ve öğretmenlerin sicillerinin tutulması yanında öğretim personelinin denetim görevi de vardır.

Okul Öncesi, İlköğretimde ve Ortaöğretimde Yönetim Gözetimi ve Kontrolü

Okul öncesi, ilköğretim ve Ortaöğretim okullarının yönetim gözetimi ve kontrolü Bölge Müdürlüklerinin Başkanlığında; Ortaöğretim ve İlköğretim Müdürlüklerinin sorumluluğu altındadır.

Yüksek Öğretimde Yönetim Gözetimi ve Kontrolü

Üniversiteler ve Teknolojik Eğitim Kurumlarının yasal denetimi Milli Eğitim ve Din İşleri Bakanlığının sorumluluğu altında, yasal kanunlar çerçevesinde kendilerini yönetirler. Pratikte bu denetim Bakanlık koordinesinde Teknik Eğitim Kurumları ve Üniversiteler için atanmış fakülte üyeleri için imtiyaz hakkı verilmiştir. Mahkemeler ve kamu yönetimi yetkisine sahip hakimler denetim yetkisine sahiptir. Eğitim Bakanı, Üniversite rektörleri ve Teknoloji Eğitim kurumlarının başkanlarıyla doğrudan görüşebilir.

İlköğretim ve Ortaöğretim Öğretmen Değerlendirilmesi

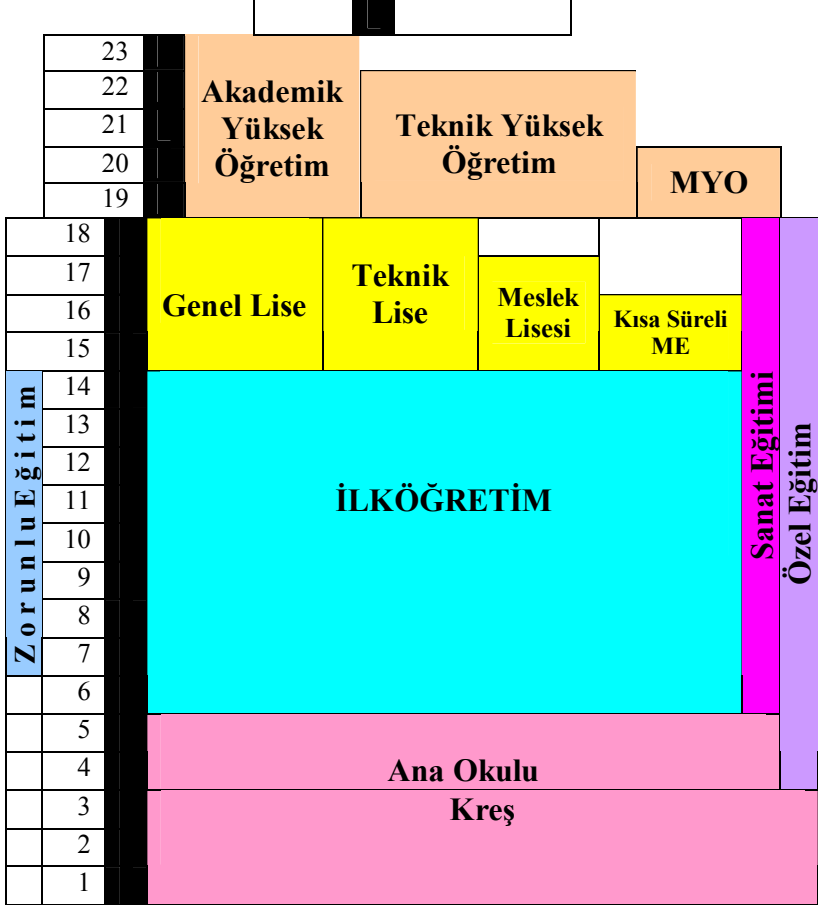
Öğretmenlerin değerlendirilmesinin amacı, kendi bilgilerini , pedagojik yönden öğretmen yeterliklerini eğitim kademelerine göre desteklemek için seçilmiş rehberlerle, gelecek eğitim ihtiyaçlarını karşılamaktır. Öğretmenlerin seçimini okul müdürleri ve okul danışmanları yapar. Eğitim Direktörü/ Eğitim Müdürü ve okul danışmanları, okul müdürü seçiminde görevlendirilmişlerdir. Eğitimin her kademesinde görev alacak kişilerin nasıl seçilecekleri ayrı ayrı belirlenmiştir.

B.ADAY ÜLKELER

 Hırvatistan	Yüzölçümü	57000 km2
	Nüfus (20041)	4.4 milyon
	Nüfus Yoğunluğu	77 kişi/km2
	Zorunlu Öğretim	8 yıl (7-14) yaş

HIRVATİSTAN EĞİTİM SİSTEMİNİN ŞEMASI

1. HIRVATİSTAN'DA EĞİTİM ve DENETİM

Hırvatistan, Yugoslavya'dan 1991'de bağımsızlığını kazanarak Parlamenter sistemle yönetilen bir Cumhuriyet olmuştur. Zagreb Hırvatistan'ın Başkentidir. Eğitimden Sorumlu Bakanlık; Eğitim Bilim ve Spor Bakanlığıdır.

Hırvatistan Cumhuriyetinde zorunlu eğitim 8 yıl olup öğrencilerin 7 ve 15 yaşları arasında ücretsiz okullara devam etmeleri sağlanmaktadır.

Okulöncesi eğitim 1997 de Hırvatistan Eğitimini bir alt sistemi olmuştur. Okul öncesi eğitimde çocukların %35 inin okula devam etmeleri sağlanmakta, bu çocukların bir kısmı 5 saat, bir kısmı 10 saatlik programlara devam etmektedir.

İlköğretim okulları üç kademeli olarak faaliyet göstermektedir. Bunlar, düzenli ilköğretim okulları, özel eğitim ilköğretim okulları, güzel sanat ilköğretim okullarıdır. İlköğretim okullarını bitirenler; kapasiteleri, bilgi ve becerilerine göre ortaöğretim kurumlarına devam edeler.

Ortaöğretim kurumlarının eğitim – öğretimleri, öğrencilerin bilgi ve beceri gelişimlerine göre yapılandırılmıştır. Ortaöğretim okulları; akademik eğitim veren liseler, mesleki ortaöğretim okulları ve güzel sanat liseleri şeklindedir

Hırvatistan Hükümeti yüksek öğretimdeki yapılanmada Bologna deklarasyonunu göz önünde bulundurarak şekillendirmektedir.

Teftiş Kurulu, bağımsız bir denetleme sevisidir. Bu Kurul, Eğitim Bilim ve Spor Bakanlığının eğitim alanındaki yasaları, yönetmelikleri yapmak ve uygulama sonuçlarını izlemek için kurulmuştur

Teftiş Kurulu tarafından okulların ve yönetimlerinin denetimleri için Zagreb-1, Zagreb-2, Split, Osijek ve Rijeka bölgelerinde denetim merkezleri oluşturulmuştur.

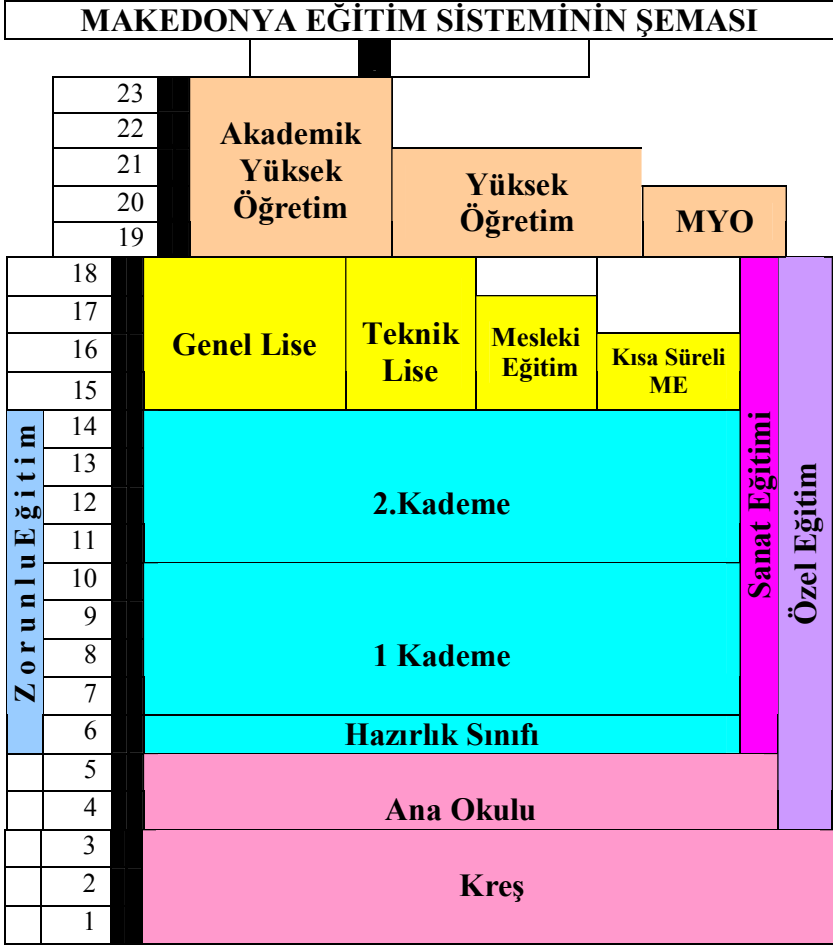
Denetim merkezleri, yasaların ve emirlerin anlaşılması için ilgili birimlere rehberlik yaparlar. Okul müfettişleri, okul öncesi, ilköğretim, orta öğretim ve diğer eğitim kurumlarının çalışmalarını yasalara ve emirlere uygun yapıp yapmadıklarını izlemektedir. Müfettişlerin okul ziyaretlerini bir plan dahilinde yapılmakta ve denetlemeler esnasında vatandaşların şikayetlerini de göz önünde bulundurulmaktadır.

Makedonya

Yüzölçümü	25713 km ²
Nüfus (2005)	2.05 milyon
Nüfus Yoğunluğu	80 kişi/km ²
Zorunlu Öğretim	9 yıl (6-15) yaş

1. MAKEDONYA'DA EĞİTİM ve DENETİM

Makedonya, Yugoslavya'dan 1991'de bağımsızlığını kazanarak Parlamenter sistemle yönetilen bir Cumhuriyet olmuştur. Üsküp Makedonya'nın başkentidir. Eğitimden Sorumlu Bakanlık; Eğitim ve Bilim Bakanlığıdır.

Makedonya'nın Başkenti Üsküp'de; okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim için öğretmenlerim yetiştirildiği bir Pedagoji Akademisi bulunmaktadır. Bu Akademide, Makedon, Arnavut ve Türk çocuklarının eğitim-öğretim görebileceği yeni bir karma çocuk yuvası hizmete sokulmuştur. Okul öncesi eğitimin yapıldığı söz konusu çocuk yuvası, başta çocuklar, aileler ve toplum açısından birçok fayda sağlayacağı düşünülmektedir. 3-6 yaş arası Makedon, Arnavut ve Türk çocuklarının bir arada eğitim göreceği karma çocuk yuvası, çocuklar arasında bireysel farklılıkları yanı sıra, dini farklılıkların da bir engel olmayıp, aralarında kaynaşmalarına, dostluk ve güvencenin sağlanmasına vesile olmasına iyi bir örnek teşkil ettiği düşünülmektedir. Çocukların yeteneklerini, fiziksel, duygusal, dil, sosyal ve zihinsel yönden gelişmelerini sağlayacak söz konusu çocuk yuvasında çalışma programı, Pedagoji Akademisi'nde Makedonca, Arnavutça ve Türkçe eğitime ait ders müfredatına uygun bir şekilde gerçekleştirilmektedir. Bir diğer amaç ise Pedagoji Akademisi'nde öğrenim gören, geleceğin eğitim görevlileri olacak öğretmen adaylarının derslerine ait uygulamaların yapıldığı yer haline getirebilmeleridir. Eğitimcilerin ve ebeveynlerin etkin olacağı kaliteli bir okulöncesi eğitim programına katılacak olan çocukların diğer çocuklara kıyasla gelecekte okul başarıları daha yüksek, sosyal ve duygusal, zihinsel ve fiziksel gelişim açısından daha yetkin olacaklarını bu yönde yapılan araştırmalar göstermiştir.

Makedon çocukları okula 7 yerine 6 yaşında başlıyorlar. Dokuz yıllık zorunlu öğretim süresi kademeli olarak başlatılmıştır. Makedonya'da 9 yıllık ilköğretim altı yaşına giren herkes için zorunlu hale getirilmiştir. Zorunlu öğretimin birinci yılı hazırlık sınıfı ve İngilizce birinci sınıftan itibaren okutulan derslerden birisi olmuştur. Birinci sınıfta, ders kitabı olmadan oyunlar ve çizimlerle ve resimler ve abaküsler gibi basit yardımcımlarla İngilizce öğretilmesi

planlanmıştır. Asıl İngilizce öğretimine 2. sınıftan itibaren başlanacaktır.

Eğitim diğer etnik grupların çoğunlukta olduğu yerlerde Makedonca'dan başka dillerde de yapılabilmektedir.

İlköğretimden sonraki üç/dört yıl isteğe bağlıdır. Ortaöğretimde; Akademik Liseler ve Güzel Sanat Liseleri 4 yıl, meslek liseleri (4/3) yıldır.

Devlet Eğitim Teftiş Kurulu (State Education Inspectorate) doğrudan Eğitim ve Bilim Bakanlığına bağlıdır. Teftiş Kurulu eğitim kurumlarının kalitesinin değerlendirilmesi çalışmalarını yapar. Diğer bir görevi, ortaöğretim ve ilköğretim okulları için yapılan düzenlemeler hakkında görüş bildirir.

Teftiş Kururlunun eğitimdeki temel görevi şunlardır: okullardaki her türlü çalışmanın takip edilmesi, öğretmenlerin pedagojik yönden ödüllendirmesi, kitapların kullanım esaslarının belirlenmesi, okul ve yönetimin denetiminin yapılması, ders planlarının ve programlarının kontrol edilmesi, okul dışı etkinliklerinin planlanmasına yardımcı olunması, belirlenen kriterlere göre giriş sınavlarının analiz edilmesi ve sonuçlarına göre pedagojik değerlendirmesini yapmaktır.

Teftiş Kurulundaki eğitim müfettişleri için; Başkent Üsküp ve diğer belediyelevelik yerlerdeki okullardan sorumlu tutulacak şekilde yeni bir düzenleme yapılmaktadır. Buna göre, bölge/belediyelevelik yerlerde görevlendirilen müfettişler: eğitimde kalite temini yanında, öğrenci kayıtlarının uygunluğu, okullara tahsis edilen araç-gereçlerin kullanımı, öğrencilerin okullara dağılımı, öğrencilerin okullara ulaşımı, ihtiyaç halinde öğrencilere yatacak ve yiyecek temini ile eğitimde belirlenen usul ve esaslara uyulup uyulmadığı yönünde denetimle görevlendirilmişlerdir. (Korisnički Vodič **Obrazovanje i decentralizacija**: Skoplje, 2006; Tercüme: Recep YUSUF, Radoviš Makedonya)

 Türkiye	Yüzölçümü	769 604 km ²
	Nüfus (2005)	71.6 milyon
TR	Nüfus Yoğunluğu	93 kişi/km ²
	Zorunlu Öğretim	8 yıl(7-12)Yaş

TÜRK MİLLİ EĞİTİM SİSTEMİNİN ŞEMASI

Yaş								
28/29								
27/28								
26/27	Doktora	Tıpta Uzman						Yaygın eğitim
25/26								
23/24	Master	Tıp Lisans						
22/23								
21/22	Lisans	Dış Hekimliği		MYO Ön Lisans		Açık Öğretim		
20/21								
19/20								
18/19								
18		Mesleki ve Teknik Lise	Anadolu Liseleri		Anadolu Mesleki /Teknik L		Çıraklık Eğitimi	
17	Lise							
16			Hazırlık					
15								
Zorunlu Eğitim	14	İLKÖĞRETİM						
	13							
	12							
	11							
	10							
	9							
8								
7								
6	Ana Sınıfı							
5	Okul Öncesi Eğitim (Ana Okulu)							
4								
3								

3. TÜRKİYE’DE EĞİTİM DENETİM

Cumhuriyet Öncesi Teftiş (*)

Teftiş kavramı, rüştiye mekteplerinin açılmasına bağlı olarak 1838 yılında çıkarılan bir Layihada “ bu okullarda öğretmenlerin mesleki yeteneklerini tespit etmek, öğretimi geliştirmek ve öğrencilerin daha iyi yetişmelerini sağlamak üzere, görevlendirilecek memurlar tarafından teftiş edilmeleri öngörülmüştür” şeklinde yer almış, 1846 yılında yayımlanan bir yönetmelikte, “ mektepleri teftiş etmek, hocalara yol göstermek üzere **muin** adı verilen elemanlar ...” görevlendirilmiştir denilmektedir.

1862 yılında Rüştiye ve Sibyan okullarının denetlemek üzere görevlendirilen memurlara ilk defa **müfettiş** denilmiştir.

1869 Yılında çıkarılan maarifi umumi nizamnamesinde **muhakkik** ve **müfettiş** terimleri yer almış ancak, bunlar Vilâyet Maarif Meclislerinde görevlendirilmiştir.

1875 yılında hazırlanan bir nizamname ile rehberlik esası ön plâna çıkarılmış, kurumlarda Teftiş Defteri bulundurulması, tespit, gözlem ve önerilerin buraya yazılarak saklanması öngörülmüştür.

1879 yılında kabul edilen Rumeli Şarki Vilâyetinin Tedrisi Hakkında kanunda Kaza Mektepleri Müfettişlerinin görevleri adı altında sıralanan etkinlikler bugünkü yönetmelikle büyük bir örtüşme içindedir.

1902 senesi Devlet Salnamesinde Bakanlık Müfettişleri “ Memurin-i Teftişiye” başlığı altında öğretim daireleri dışında gösterilmiştir.

İkinci Meşrutiyetin ilân edildiği 1908’ den itibaren bütün teftiş hizmetlerinin “Memurin-i Teftişiye Dairesi” bir bütünlüğe kavuşturulma çalışmalarının başladığı görülmektedir.

1911 yılında yürürlüğe giren Maarifi Umumiye Nezareti Merkez Teşkilâtı Hakkındaki Nizamname ile merkez hizmetleri

idare ve teftiş olmak üzere ikiye ayrılmış, müfettişlerin orta ve yüksek okul öğretmenleri arasından seçilmesi esası getirilmiştir.

1912 yılında hazırlanan yeni bir tüzükte **müfettiş-i umumilik** ibaresi yer almakta olup, bunların, ” ... ülkede bulunan kız ve erkek okulları ile Bakanlığa bağlı diğer kuruluşların öğretim, yönetim işlerini ve onların her birine ait kanunu tüzük, yönetmelik ve karar hükümlerinin tamamıyla uygulanıp uygulanmadığını sürekli olarak ve bu husustaki izlenimlerini, edinecekleri bilgileri, düşünceleri ile birlikte Bakanlığa bildirmek, sonuçları alıncaya kadar kovuşturmak görevi ile yükümlü...” oldukları ifade edilmektedir. Bu tüüğe göre çıkarılan yönetmelik münhasıran, Milli Eğitim Bakanlığı genel teftişine ilk yönetmeliktir.(Su. 1974 Sa.:13).

1914 yılında yapılan ek bir düzenleme ile de Ortaöğretim ve Bakanlığa bağlı diğer kurumların teftişinde gözetilecek esaslar belirlenmiştir.

18 Mayıs 1914 tarihli Memalik-i Ecnebiyeye Gönderilecek Talebe Hakkındaki Nizamname hazırlanmış, buna göre yurt dışındaki öğrencilerin gözetim altında bulundurulması gündeme gelmiştir.

TBMM Hükümeti ve Cumhuriyet Döneminde Teftiş (*)

1923 yılında **Maarif Müfettişleri Talimatnamesi** yayımlanmış ve burada müfettişlik müessesesinin, kuruluş, görev ve yetkileri ile teftişin esasları açıklanmış, bir müdür ve (10) müfettişten oluşan **Teftiş Heyeti** ibaresi ilk defa kullanılmıştır.

3 Mart 1924 tarihli **Tevhid-i Tedrisat Kanunu** ile tüm okul ve medreselerin Maarif Vekaletine bağlanması üzerine konu yeniden gündeme getirilmiş ve 1925 yılında hazırlanan “**Maarif Müfettişlerinin Hukuk, Selahiyet ve Vazifelerine Dair Talimat**”a uygun olarak denetlemek üzere görevli **müfettiş-i umumilerin** yanına **muavinlerinin** atanması hükme bağlanmıştır.

1926 yılında 789 Sayılı **Maarif Teşkilât Kanununun** yürürlüğe girmesiyle, müfettişlerin hak, yetki ve görevlerine ilişkin bir yönetmelik hazırlanmış, burada Müfettiş-i Umumi yerine **vekâlet müfettişi** unvanı kullanılmış, muavinlik kaldırılmıştır. Bu arada

Maarif Eminliklerinin kurulmasıyla , merkez ve mıntika müfettişleri diye ikiye ayrılan vekâlet müfettişleri 1931 yılında tekrar birleştirilmiştir.

1933 yılında 2287 sayılı Kanun ile Milli Eğitim Bakanlığı örgütü genişletilmiş, bu kanunun 10. Maddesinde Teftiş Kurulunun oluşturulması ve görevleri yeniden düzenlenmiştir.

(*) Teftiş Kurulu Tarihçesi, MEB Teftiş Kurulu Başkanlığı, Milli eğitim Basımevi 1995

1926-1931 Yılları arasında Maarif Eminlikleri görevlerine atanan vekâlet müfettişleri önemli görevler üstlendiği göz önünde bulundurulduğunda, Maarif Eminliklerinin genel durumunu bilmekte yarar vardır.

Şu anda Avrupa Birliğinde öne çıkan **“Ombudsman / Kamu Denetçisi”** kurumlarını oluşturma çabaları, Türkiye Cumhuriyetinde Tevhidi Tedrisat Kanununun amacı olarak, Türk Eğitim Sisteminin merkezileştirilmesinin Maarif Eminleri tarafından sağlandığının göz ardı edilmemesi gerekmektedir.

Maarif Eminlikleri ()**

Cumhuriyetin ilk yıllarında, her alanda olduğu gibi, eğitim ve öğretimde büyük atılımlar başlatılmış; eğitim teşkilâtında yeni düzenlemelere gidilmişti. **Tevhid-i Tedrisat Kanunu**yla eğitimin birleştirilmesi yolunda ilk adım atılmakla birlikte, Maarif Vekâletinin henüz merkezi teşkilâtı tam anlamıyla oluşturulmamıştı. Maarif Vekili Mustafa Necati, görevde bulunduğu (20 Aralık 1925 - 1 Ocak 1929) tarihlerde, Bakanlığın taşraya hakim olabilmesi ve eğitimi merkezileştirmek için Maarif Eminlikleri Teşkilâtını kurdu. Beş yıl kadar yürürlükte kalan Maarif Eminliği, Milli Eğitim Bakanlığının taşra teşkilâtının en yüksek düzeydeki bir makamı durumundaydı.

Maarif Eminlikleri, 22 Mart 1926 tarihli Maarif Teşkilatı ile oluşturuldu. Ancak, Türkiye’yi birtakım Maarif mıntıklarına ayırma düşüncesi 1923 yılından itibaren tartışılmaya ve mıntıklar belirlenmeye başlamıştı. Maarif mıntıkları görüşü ilk defa, 1924 yılı kanun tasarısında yer aldı. Tasarıda, Türkiye maarif mıntıklarına

ayrıldığı takdirde, mıntıkaların eğitimi açısından, gelişme, teftiş ve denetimi açısından daha kolay yapılacağı ileri sürülüyordu, bu konudaki düşünceler Maarif Vekili Mustafa Necati tarafından uygulamaya konuldu.

O yıllarda vekaletin en önemli görevleri arasında bulunan İlk öğretimin yaygınlaştırılması işi Valilerin yetkisine bırakılmıştı. Maarif Vekili Mustafa Necati Bakan olduktan sonra Vekâletin bütün birimlerine hakim olması gerektiğini yaptığı incelemelerde görmüştü bunun için birden çok Vilayeti birleştirerek bir Maarif mıntıkası yaptırarak ve o mıntikanın eğitim öğretim işlerine doğrudan Maarif Vekaletine bağlı bir Maarif emininin idaresine vermeyi tasarladı.

Bu düşünce çok geçmeden 22 Mart 1926 tarihli Maarif Teşkilatı Kanunu ile yürürlüğe konuldu. Türkiye, eğitim teşkilatı açısından bir veya birkaç Vilayetten oluşan ve **Maarif Emin**lerince idare edilecek olan mıntikalara ayrıldı. Her Vilayetçe bir Maarif Müdürü ve daha küçük idari bölümlerde bir maarif memuru eğitim işlerine bakacaktı. ***İlk, Orta ve Sanat okulları tamamıyla Maarif eminlerinin kontrol ve teftişlerine bırakılıyordu.***

Böylece Maarif vekaleti eğitimi merkezileştirme yolunda en önemli adımı atmış oluyordu. Başlangıçta (13) olan Maarif Eminlik sayısı daha sonra 12'ye indirildi. Bu eminlikler Ankara, İstanbul, İzmir, Edirne, Konya, Antalya, Adana, Trabzon, Kastamonu, Diyarbakır ve Erzurum'dur.

İlk Maarif Eminleri toplantısı Bakan, Müsteşar ve Bakanlık üst düzey yöneticilerinin katılımıyla 2.8.1927 tarihleri arasında yapılmış olup, Bu toplantıda alınan bazı kararlar doğrultusunda Maarif Eminlikleri Yönetmeliği 29 Haziran 1927 tarihinde Bakanlar Kurulunca kabul edilmiştir.

Maarif Eminleri yetkisi dahilindeki bölgenin eğitim alanında en büyük amiri durumunda idi. Bölgedeki gündüz ve yatılı şehir ve köy ilkokulları müdür, başöğretmen ve öğretmenleri ile İlköğretim Maarif ve Sıhhiye Müfettişlerini, Eminlik mahiyetindeki memurları, Vilayetlerin Maarif Başkatip ve Katiplerini yabancı ve azınlık okullarının Türkçe, Türk Tarihi ve Türkiye Coğrafyası

Öğretmenlerine, Müze ve Kütüphane memurlarını doğrudan doğruya veya Maarif Müdürünün tavsiyesiyle tayin ederlerdi.

Maarif eminleri teftiş ve incelemelerde genel Müfettiş (Müfettiş-i Umumi) yetkisine sahiptir. Maarif Müdürleri işlemleri açısından Maarif Eminlerine bağlı idi.

Maarif Eminlikleri Teşkilatı, 29 Haziran 1931 tarihinde kaldırıldı bu uygulamayla birbirine yakın illerdeki eğitim işleri bir araya toplanmış çoğu kez ikinci derecedeki işlerin çözümü Eminliklere bırakılarak Bakanlığın iş yoğunluğu azaltılmıştır. Ancak bir süre sonra eğitim Teşkilat ve hedeflerinin büyük ölçüde gerçekleşmesi, Vilayet nüfusunda artışla birlikte bazı karışıklıkların ortaya çıkması ve eminliklerin eski işlevlerini yitirmesi sebebiyle bu teşkilata son verilmiştir.

Türk Eğitim Tarihinde beş yıllık bir süreyi kapsayan Maarif Eminlikleri Teşkilatı Cumhuriyetin ilk yıllarında hedeflenen eğitim amaçlarının gerçekleşmesinde Maarif Vekâletinin taşradaki en yüksek birimini oluşturmuştu. Ülkeyi eğitim açısından bölgelere ayırmak ilk bakışta tezat gibi görünse de aslında bu teşkilatın gayesi eğitimin gelişmesine merkeziyetçi bir yapı içersinde gerçekleştirmek ve Tevhidi Tedrisat Kanununun uygulanmasını sağlamaktı.

(**) *(M.E.B. Cumhuriyet Döneminde Eğitim II.,Maarif Eminlikleri Teşkilatının Türk Eğitimindeki yeri, Mesut ÇAPA, K.T.Ü. Fatih Eğitim Fakültesi, Ankara-1999)*

Bir yandan Türk Eğitim Sisteminde birlik sağlanırken, diğer yandan yurt dışındaki öğrencilerin gözetimi ve kontrolünü sağlamak açısından Teftiş birimine bağlı “ÖĞRENCİ MÜFETTİŞLİĞİ” kurum oluşturulmuştur.

Öğrenci Müfettişliği (*)**

Osmanlı İmparatorluğu zamanında, askeri gücü artırmak amacıyla Avrupa'dan uzman davet edilirken, bu alanda eleman yetiştirmek üzere Avrupa'ya öğrenci gönderilmesine de başlanmış, 18.yy.dan itibaren eğitim-öğretimle ilgili ilişkiler giderek artmış, Türk öğrencilerinin Avrupa'da çoğalması, bunların eğitim ve

davranışlarının denetim altında bulundurulması hususunda devletçe bazı tedbirler alınması gereğini ortaya koymuştur.

Milli Eğitim Bakanlığının ilk yurtdışı temsilciliği, 18 Mayıs 1914 tarihli Memalik-i Ecnebiye' ye Gönderilecek Talebe Hakkındaki Nizamname adlı Tüzüğe dayalı olarak 17.10.1926 tarih ve 4400 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla, yurtdışındaki öğrencilerin davranış, çalışma ve geçim durumlarının kontrolü amacıyla, Avrupa Talebe Müfettişliği adı altında Berlin'de kurulmuş, bu ilk temsilcilik 2.Dünya Savaşından sonra Bonn'a nakledilmiştir.

Daha sonra, yine 1926 yılında Bakanlar Kurulu Kararıyla Paris'te ikinci bir Avrupa Talebe Müfettişliği kurulması gerçekleştirilmiştir. 1924 yılında hazırlanan Maarif Vekaleti hesabına Memalik-i Ecnebiye' ye Gönderilecek Talebeye ait Talimatnamede, 1927 yılında yapılan bir değişiklikle; yabancı memleketlerde öğrenim gören öğrencilerin çalışmalarını yakından kontrol etmek ve gerektiğinde yol göstermek üzere Bakanlıkça, üniversite veya yüksekokul öğretim üyelerinden, öğrencilerin çalıştığı dalda ihtisası olan birinin Muhabir Müderris olarak görevlendirilmesi hükme bağlanmış; öğrenciler altı ayda bir Öğrenci Müfettişliği aracılığıyla Muhabir Müderrise bir rapor göndererek takip ettiği dersler, yaptığı ödevler, katıldığı uygulamalar hakkında bilgi vermek ve Müderrisin vereceği talimata göre hareket etmekle yükümlü kılınmışlardır.

Bu uygulamadan da beklenen verimin alınamadığı anlaşılnca, 16.4.1929 tarihinde Ecnebi Memleketlere Gönderilecek Talebe Hakkında Kanun yürürlüğe konmuş, böylece resmi ve özel her kurum ve kuruluşun kendisinin yürütmeye çalıştığı yabancı memleketlere öğrenci gönderme işi, Milli Eğitim Bakanlığına görev olarak verilmiş; bu konudaki iş ve işlemler tek elde toplanırken dört Bakanlık Müfettişinin, Öğrenci Müfettişi olarak yurtdışında görevlendirilebileceği hükme bağlanmıştır.

Ancak, 1416 sayılı kanuna rağmen gerekli kadro sağlanamamış; 1939 yılında yürürlüğe giren 3556 sayılı kanunla yurtdışı Öğrenci Müfettişi kadro sayısı 3'e çıkarılmış, buna dayanılarak Londra'da 3. bir büro kurulabilmektedir.

1945 yılına kadar Milli Eğitim Bakanlığının yurtdışı temsilcileri olarak görev yapan Bakanlık Müfettişleri, 4737 sayılı kanunun yayımlanmasından sonra, bulundukları ülkelerde Misyon Temsilcilikleri Kurullarına katılarak Öğrenci Müfettişi ve Kültür Ataşesi unvanını almış, böylece diplomatik bir statüye kavuşturularak görevlerinin sınırı ve kapsamı genişletilip daha açık bir hale getirilmiştir.

Bu değişikliği takiben Bern’de (İsviçre’de) bir müfettişlik daha kurularak, 1416 sayılı kanunun öngördüğü gibi öğrenci müfettişliği ve Kültür Ataşeliği sayısı (4)’e tamamlanmıştır.

Zaman içerisinde, sayıları artan ve devam ettikleri kurum ve kuruluşlar itibarıyla çok dağınık bulunan öğrencilerin teftiş ve kontrollerine, öğretim ve stajlarıyla ilgili işlerin zamanında takip ve sonuçlandırılmasına mevcut temsilciliklerin yetişememeleri nedeniyle 2287 sayılı kanunun Bakanlık Müfettişleriyle ilgili 26. maddesi 6389 sayılı kanunla değiştirilirken Öğrenci Müfettişliklerinde görevlendirilecek müfettiş sayısı da (7)’e çıkarılmış ve işlerin yoğun olduğu ülkelerde, gerektiğinde iki Öğrenci Müfettişliği kurulmasına da imkan sağlanmıştır. Buna dayanılarak Almanya’da ikinci bir Öğrenci Müfettişliği ve Bağdat’ta da bir Kültür Ataşeliği kurulmuş; ayrıca, bir Türk mühendisi tarafından fahri olarak yürütülen öğrenci işleri için de New York’ta bir müfettişlik bürosu oluşturulmuştur.

Özetlenecek olursa; 1960’lı yıllara kadar,

- a) 1416 sayılı kanun çerçevesinde yurtdışına gönderilen resmi öğrencilerin,
- b) 6660 sayılı kanunla, öğrenim için yurtdışına giden olağanüstü yeteneklere sahip çocukların,
- c) kendi hesaplarına yurtdışında öğrenimlerini sürdüren dövizli veya dövizsiz öğrencilerin,
- d) 4936 sayılı üniversiteler kanunun 62. maddesine göre yurtdışına gönderilecek öğretim elemanlarının

- e) bilgi, görgü ve ihtisaslarını artırmak amacıyla yurtdışına gönderilen kamu kurum ve kuruluşlarıyla, belediye ve özel idare memurlarının,

yurtdışında bulundukları sürece öğrenimleri veya ihtisas çalışmaları ile ilgili her türlü iş ve işlemler, Milli Eğitim Bakanlığı ile o ülke arasındaki eğitim, öğretim ve kültür alışverişine ilişkin hizmetler, zaman içerisinde sayıları 6'a yükselen;

- 1) Merkezi, önceleri Berlin, 2.Dünya Savaşından sonra da Bonn olmak üzere, Almanya;
- 2) Merkezi New York'ta olmak üzere, Kanada, Kore, Almanya, Brezilya, Meksika ve Uruguay'dan oluşan Amerika;
- 3) Merkezi Paris olmak üzere, Belçika, Hollanda, İspanya, Portekiz, Lüksemburg' tan oluşan Fransa;
- 4) Merkezi Londra olmak üzere, İsveç, Norveç, Finlandiya, İrlanda ve İzlanda'dan oluşan İngiltere;
- 5) Merkezi Bern'de olmak üzere, Avusturya, İtalya ve Malta'dan oluşan İsviçre;
- 6) Merkezi Bağdat olmak üzere, Ortadoğu ülkelerinden oluşan Irak Bölgesi Öğrenci Müfettişliği ve Kültür Ataşeliği bürolarınca yürütülmüştür.

Bu bürolarda, Kültür Ataşesi ve Öğrenci Müfettişi dışında, iş hacmine göre Başkatip, Katip ve Mahalli Katip kadrolarıyla yardımcı elemanlar da görev almışlardır.

1976 yılında Yurtdışı İşçi Çocukları Eğitim ve Öğretimi Genel Müdürlüğünün kurulmasından sonra Öğrenci Müfettişlerine, bulundukları ülkedeki Türk İşçi çocuklarının eğitim-öğretim işleriyle meşgul olma görevi de verilirken, Öğrenci Müfettişlerinin bulunmadığı ve işçi çocuklarının yoğun olduğu ülkelerde sadece bu çocukların eğitim-öğretim hizmetleriyle ilgili iş ve işlemleri yürütmek,sorunlarına çözüm getirmek amacıyla, eğitim müşavirlikleri oluşturulmuştur.

Öte yandan; yurtdışındaki vatandaşlarımızın kültürel bağlarının korunması, güçlendirilmesi, yayılması ve tanıtılması amacıyla, zaman zaman bazı ülkelerde Kültür Merkezleri kurulduğunu, ikili anlaşmalar doğrultusunda, karşı üniversitelerin Türkoloji Kursülerinde veya ilgili enstitülerinde uzman elemanlar görevlendirildiğini, bunların da yurtdışında hizmet veren kurumlar olduğunu belirtmek gerekir.

Yurtdışı teşkilatının yapısında, 13.12.1983 tarih ve 189 sayılı **(Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurt Dışında Sürekli Görevlendirileceği Personel Hakkında Yönetmelik)** K.H.K. ile yeniden düzenlemelere gidilerek **Öğrenci Müfettişlikleri** kaldırılmış, unvan birliği sağlanması düşüncesiyle Büyükelçilikler nezdinde (13) Eğitim Müşavirliği ile Başkonsolosluklar nezdinde de (16) Eğitim Ataşeliği kurulmuş, yurtdışında görevlendirilecek bu elemanlardan bazılarının ***Teftiş Kurulu kadrolarını kullanmaları ve bunun için de önce Bakanlık Müfettişliğine atanmaları zorunluluğu sona erdirilmiştir***

(***) Bahir SORGUÇ, MEV Dergisi, Sayı:17 .

Maarif Eminlikleri ve Öğrenci Müfettişliklerinin önemi açısından Maarif Vekillerinden Hasan Ali YÜCEL (1938-1946)'in bu görevlerle ilgili aşağıdaki durumunu değerlendirmek gerekir (**)**

Mart 1924'te yürürlüğe giren Öğretim Birliği (Tevhid-i Tedrisat) yasasının sonucu olarak, öğretim kurumlarının hepsi Maarif Vekaleti'ne bağlanmış, bu çerçevede, Mustafa Necati döneminde (1926'da) Maarif Emirlikleri kurulmuş ve ülke Mıntikalara ayrılmıştır. 1927 başında, Hasan-Âli, Reşat Şemsettin (Sirer) ile birlikte "Mıntika Müfettişleri" unvanıyla İstanbul Maarif Eminliğinde görevlendirilmişlerdir.

Müfettişlik döneminde, Hasan-Âli, öncelikle "yazı ve dil sorunları" üzerine yoğunlaşır. Tevfik Fikret'in batılılaşma (modernleşme) doğrultusundaki düşüncelerine ilgi duyar. O'nun "Tarihi Kadim-Doksan Beşe Doğru" adlı şiir kitabını Lâtin

harfleriyle yayınlamasının altında bu ilgi (ve hayranlık) yatmaktadır (Bu kitap Latin harfleriyle basılan ilk eserdir).

Hasan-Âli, 1929 sonunda İkinci Sınıf Maarif Müfettiş Umumiliğine yükselir. Maarif Emirlikleri kaldırılınca Maarif Vekaleti Teftiş Kurulu Üyesi olur. 1930'da Maarif Vekili Cemal Hüsnü (Toray), kendisini araştırma ve inceleme göreviyle Paris'e gönderir.

Bu dönem, Hasan-Âli'nin "batı uygarlığıyla ilk kez karşılaşması" açısından önemlidir. Bu süre içerisinde, öğretim kurumlarını inceler ve Fransız kültürü üzerine araştırmalar yapar. Oradaki Türk öğrencilerin denetimiyle görevli müfettiş Salih Zeki ile beraber Londra'ya iki haftalık bir teftiş gezisinde bulunur. Salih Zeki geri çağrılınca müfettişlik görevi Hasan-Âli'ye verilir. Bu arada Fransızca'sını geliştirmeye çalışır, opera ve tiyatro sanatlarıyla ilgilenir. 1930'un sonunda, geniş bir inceleme ve araştırma dosyasıyla Türkiye'ye döner. 1936'da bu incelemesini "Fransa'da Kültür İşleri" adıyla yayınlar

(****)(www.meb.gov.tr den *Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Kurul Uzmanı S. ELİBOL ve Figen EKEŞ tarafından öncelikle M. Çıkar 'ın Türkiye İş Bankası Yayınları arasında yer alan çalışması*)

Zaman içinde, Milli Eğitim Bakanlığının kuruluş kanununda çeşitli tarihlerde değişiklikler yapılmışsa da teftişin yapısı genel hatları ile korunmuştur.

Ülkemizde Cumhuriyetin ilanından sonra eğitim öğretimde birliğin sağlanması ve okullaşma sürecinin hızlandırılmasında teftiş ciddi ve önemli roller üstlenmiş, değişim ve gelişim merkezi olarak icranın yanında ve önünde yer almış, **Atatürk ilke ve devrimlerinin benimsenip** yaşama geçirilmesinde belirleyici olmuş, olmaya da devam etmiştir.

Anayasamızın 42. maddesi “ **Kimse eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir.**”

Eğitim ve öğretim Atatürk İlkeleri ve İnkılâpları doğrultusunda; çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre ***Devletin gözetim ve denetimi altında yapılır*** ” hükmüyle denetimi Anayasal bir görev olarak belirlemiştir. Yürütme birimleri elbette denetim işlevini yerine getirirler. Ancak, yalnızca bu işten sorumlu ve görevli olan birim hiç şüphe yok ki Milli Eğitim Bakanlığı ***Teftiş Kuruludur***

3046 sayılı Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında Kanun’un 23. maddesi, 3797 sayılı Bakanlığımız Teşkilat Kanunu’nun 27. maddesi;

“ Teftiş Kurulu Başkanlığı, Bakan’dan alacağı emir ve onay üzerine, Bakan adına:

- a) Bakanlık teşkilatı ile Bakanlığa bağlı ve ilgili kuruluşların her türlü faaliyet ve işlemleriyle ilgili olarak teftiş, inceleme ve soruşturma işlerini yürütür.
- b) Bakanlığın amaçlarını daha iyi gerçekleştirmek, mevzuat, plan ve programa uygun çalışmasını temin etmek amacıyla gerekli teklifleri hazırlar ve bakana sunar.
- c) Özel kanunlarla verilen diğer görevleri yapar.

Hükümleriyle görev, yetki ve sorumlulukları açıkça belirlenmiştir.

1739 sayılı Milli Eğitim temel Kanunu’nun 56 ve 58. maddelerinde, Anayasal olan gözetim ve denetim görevinin yürütülmesi ***Devlet adına Milli Eğitim Bakanlığına verilmiş olup*** bu işlerin eksiksiz olarak yerine getirilmesinde ***Teftiş Kurulu birinci derecede sorumlu*** kılınmıştır.

Teftiş Kurulu Başkanlığı, diğer bakanlıklar gibi Başbakanlık Teftiş Kurulu Çerçeve Yönetmeliği’ne göre Tüzük ve Yönetmeliği ile görev, yetki ve sorumlulukları, çalışma esasları ve ilkeleri belirlenmiş etkinliklerini bu temel dayanaklarla yerine getirmektedir.

(Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Tüzüğü ;RG:19.02.1993/21501; Milli Eğitim Bakanlığı Teftiş Kurulu Yönetmeliği ;RG:03.10.1993/21717 ,Değişiklik 12.09.1998/23461)

Ayrıca, 1702, 4357, 222, 4306, 4359, 3308, 4702, 625 sayılı özel ve diğer genel yasalarımız, kalkınma planları, hükümet programları, şura kararları ile Teftiş Kurulu'na verilen görevlerini de yapmak durumundadır.

Buna göre;

Teftiş Kurulu'nun görev merkezi Ankara'dır. İstanbul ve İzmir de çalışma merkezi bulunmaktadır.

Başkanlığın; Başkan, başmüfettiş, müfettiş ve müfettiş yardımcısı olarak Ekim 2007 tarihi itibarıyla kadrosunda (284) müfettiş bulunmaktadır. Bunların (148) müfettiş yardımcısı, (27) müfettiş ve (109) başmüfettiştir. Bunların (238)'ü Ankara, (16)'sı İstanbul ve (30) sı de İzmir merkezinde ikâmet etmektedir. Bayan başmüfettiş / müfettişlerin toplam sayısı (24) olup, bunların (10) i “ Kız Teknik Branşı”ndandır.

Merkezde, (4) Başkan Yardımcısı ve inceleme kurulunda da (6) başmüfettiş; İstanbul ve İzmir (1) er koordinatör ve İzmir'de (2), İstanbul'da (1) koordinatör yardımcısı görev yapmaktadır.

Cumhuriyetle yaşıt, geniş deneyimlere dayanan Teftiş Kurulu; kurum kültürünü oluşturmuş, misyonunu, vizyonunu ve temel değerlerini belirleyerek hayata geçirmiştir.

Başkanlığımız; çağın getirdiği değişim ve gelişmeleri doğru algılayıp değerlendirmeyi; çalışanların sürekli eğitimi ile niteliklerini yükseltmeyi; eğitim hizmetinden yararlananların memnuniyetini sağlamayı; problemlerin çözümünde ve eğitim yönetiminde karar alma süreçlerinde ilgililerin tam katılımını gerçekleştirmeyi; karar almada veri kullanmayı yaygın hale getirerek **verilerle yönetim** anlayışını hakim kılmayı; İnsanlık onurunu her şeyin üstünde tutmayı ve yüceltmeyi hedefleyen **Toplam Kalite Yönetimi felsefesini kurumda** yerleştirmeyi amaç edinmiştir.

Bu amaca ulaşmak için Teftiş Kurulunun ilkeleri: Toplam Kalite Yönetimi uygulamalarının bir plân dahilinde yürütülmesi; müfettişlerin, karar süreçlerine gönül, el ve beyin gücüyle katılımlarının sağlanması; ekip çalışmasının ön plânda tutulması; öz değerlendirme yönteminin uygulanması; kurumsal ve bireysel amaçlar arasında denge sağlanarak çalışanların iş doyumunun göz önünde bulundurulması; çalışanlara, problemin bir parçası olmak yerine, ***çözümün bir parçası olma anlayışının benimsetilmesi***; öğrenen birey , öğrenen organizasyon anlayışının plânlı bir şekilde kurumsallaştırılması; ***“Ben”*** yerine ***“Biz”*** anlayışının hakim kılınması için gerekli eğitim çalışmalarının yapılması esas alınmıştır.

Bu çalışmalarla: hizmetten yararlananların memnuniyetinin sağlanabileceği; hizmet üretim süreçlerinin sürekli gözden geçirilerek hataların önceden tespit edilip önlem alınmak suretiyle en aza indirilebileceği; böylece kaynakların amaçlara yönelik kullanılabilmesi; uygun bir kurum kültürü oluşumunun sağlanabileceği; en az maliyetle en iyi sonucun alınabileceği; müfettiş sorunlarının, ***Kalite Yöntem ve Teknikleriyle*** yerinde çözebileceği; iş doyumunun, karar verme, yetki ve sorumluluk almanın özendirilmesi; çalışanların niteliklerinin sürekli geliştirilmesi ve buna özendirilmesi ve iç talep bilincinin geliştirilmesi; müfettişler arasında, iş birliğine ve güvene dayalı bir anlayışın oluşturulması; ***ben kusur/suç merkezli*** yerine ***biz ödül merkezli*** bir anlayışın egemen kılınması çağdaşlaşmanın temel öngörüleridir.

Teftiş Kurulu üyeleri , ***Atatürk’ün şu özdeyişini ana ilke edinmişlerdir.***

“Yaptıkları işin doğruluğuna inanan insanlar çalışmalarının denetlenmesinden karşı fikirler ortaya atılmasından ve tercihleri üzerinde münakaşa yapmaktan zevk alırlar”

İç Denetçiler:

Bu birim, Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşarına doğrudan bağlı Maliye Bakanlığı İç Denetim Koordinasyon Kuruluna karşı sorumlu, bir koordinatörün başkanlığında (12) iç denetçiden oluşmuştur.

İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları :

İllerde teşkilatlanmış olup, illerdeki İlköğretim kurumlarının denetimlerini bünyelerinde bulunan İlköğretim Müfettişleri vasıtasıyla yerine getirirler. İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Yönetmeliği 2505 Sayılı Tebliğler Dergisinde yayımlanmıştır. İlköğretim Müfettişleri İllerdeki görevlerini yerine getirirken Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Müfettişleri Başkanlıkları Rehberlik ve Teftiş Yönergesindeki (2508 Sayılı Tebliğler Dergisi) görevlerinin yanı sıra; Bakanlık, Merkez Teşkilatı Teftiş Kurulundan ayrı olarak yönetmelik ve emirler doğrultusunda Vali'nin veya Milli Eğitim Müdürü'nün vereceği muhakkiklik görevini de yerine getirirler.

İllerde görev yapan İlköğretim Müfettişi sayısı 2802 dir. Bunların(81) sı İlköğretim Müfettiş Yardımcısıdır. Toplam Bayan ilk öğretim müfettişi/müfettiş yardımcısı sayısı (127)dır. Ayrıca, (319) İlköğretim Müfettiş Yardımcısı alınmış, atamaları devam etmektedir. İlköğretimde öğretmen denetimi yapan eğitim müfettişlerinin yanı sıra görevli branş müfettişleri de bulunmaktadır.

Bakanlıkta, İlköğretim Müfettişlikleri Başkanlıklarının yerini alacak olan Eğitim Müfettişliği Yasası için çalışmalar sürdürülmektedir.

Yüksek Öğretimde Denetim

Yüksek Öğretim Kurulu Kanunun (2547 Sayılı Kanun) 9. Maddesinde(Değişik :17.8.1983 gün ve 2880/5 Maddesi)

Yükseköğretim Denetleme Kurulunun görevleri;

- a) Yükseköğretim kurumlarında eğitim-öğretim ve diğer faaliyetlerin bu kanunda belirtilen amaca ve ana ilkelere uygunluğunu Yükseköğretim Kurulunca hazırlanacak esaslara göre ve onun adına denetlemek,

- b) Yüksek Öğretim Kurulu Başkanı tarafından bu Kanunun 53 ncü maddesine göre istenen soruşturmaları yapmak,
 - c) Yüksek öğretim Kurulu tarafından bu kanuna göre verilecek diğer görevleri yapmak,
- şeklinde belirtilmiştir.

Şu anda Yüksek Öğretim Denetleme Kurulunda (1) Başkan, (7) üye görev yapmaktadır.

124 Sayılı KHK' nin (7.10.1983) Dördüncü Bölümünde; Yükseköğretim Denetleme Kurulu İdari Teşkilatı ve Görevleri

Yüksek Öğretim Denetleme Kurulu başlığı altında 14 ncü Maddesinde belirtilmiştir. **Bunlar;**

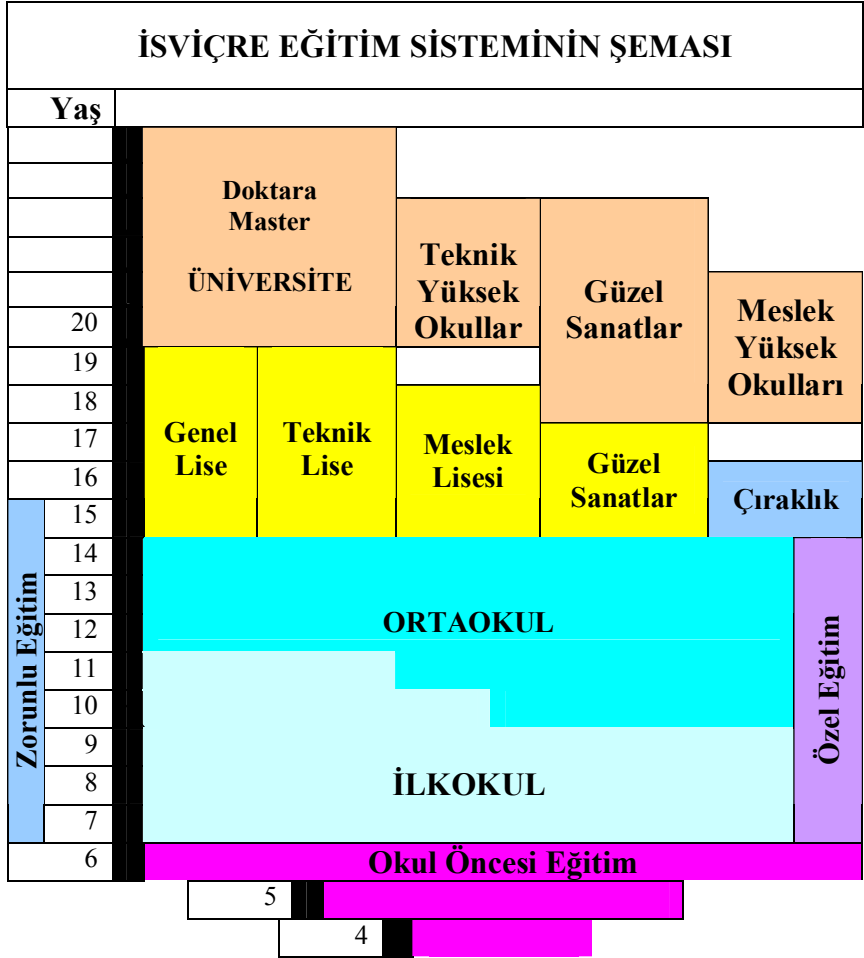
1. Yüksek Öğretim Denetleme Kurulu İdari Teşkilatı ve Sekreterin Yönetiminde Kurul Sekreterliği bürosundan oluşur.
 2. Kurul Sekreterliği bürosu, Kurul Başkanınca verilecek yazışma evrakı ve benzeri görevleri yapar.
- ifadelerine yer verilmiştir.

Yükseköğretim Denetleme Kurulu Teşkilat, Görev ve Çalışma Usulleri Yönetmeliği 3.8.1982 gün ve 17771 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

C. EFTA / EEA ÜLKELERİ

 İsviçre	Yüzölçümü	41284 km2
	Nüfus (2005)	7.3 Milyon
SW	Nüfus Yoğunluğu	177 kişi/km2
	Zorunlu Öğretim	9 yıl

1. İSVİÇRE’DE EĞİTİM DENETİMİ

İsviçre, (26) kantondan meydana gelmiş federe bir devlettir. Devlet Başkanı ve Başbakan yoktur. **Federal Konsey**’e her yıl bir topluluk başkanı başkanlık yapar. Bundan dolayı bir merkezi Eğitim Bakanlığı yoktur. Kantonlar eğitim ve kültür yönünden özerk kuruluşlardır. Kantonlar kendi özelliklerine göre farklı okul sistemlerine sahiptir. Her kanton kendi okul sistemi ile öğünmektedir.

Resim dil olarak Almanca, Fransızca, İtalyanca ile Romanşça denilen mahalli dil kullanılmaktadır.

Kantonların çoğunluğunda okulların sürekli gözetim ve denetimini yapan eğitimciler **okul müfettişleridir**. Tek istisnası, belli bir uzmanlık alanına sahip olmayan **genel müfettişlerdir** ve bunların belli bir coğrafi bölgede sorumlulukları vardır. Belli kantonlarda eğitim alanındaki müfettişler bölge müfettişlerine belli zamanlarda yardımcı olmaktadırlar. Zürih ve St.Gall kantonları farklı bir rejim öngörmektedirler; orada müfettişler dar anlamda yalnızca sınırlı görevlerle, özellikle yönetsel alanlarla ya da bölgesel okul komisyonları tarafından oluşturulan seküler kurumlara bırakılmış bulunan okulların genel denetimiyle görevlidirler.

Okul yönetimi de bir bölgeden diğerine önemli farklılıklar göstermektedir. Okul yönetimi yalnızca sınıf sayısı belli büyüklüğe ulaşmış okullarda vardır. Genel olarak şu söylenebilir; İsviçre’nin Almanik (Alemanique) kısmında zorunlu eğitim kapsamındaki okullarda, açıkça bir okul müdüründen bahsetme olanağı yoktur. Burada okul yönetiminin fonksiyonu; görevlerin dağıtılması ve koordinasyonu ile sınırlıdır. Kurumsal yönetimin (gözetim görevi ve pedagojik uygulamalar) oldukça önemli olduğu İsviçre’nin Roman (Romande) kısmında ise durum biraz daha farklıdır; ortaöğretimde (secondaire II) okul yönetimi İsviçre’nin tamamında önemlidir, bu yüzden zorunlu eğitim dönemi sonrası verilen ortaöğretimde okul idareleri üzerinde teftiş yoktur; İsviçre Ortaöğretim Kurumları Komisyonu sertifikaların geçerliliği için gerekli şartların sağlanıp sağlanmadığını inceler. Kantonlar kendi gözetim organlarını oluştururlar ve okul yönetimi de pedagojik açıdan kontrol yetkisine sahiptir.

Geçmişte müfettişlerden ve okul yöneticilerinden öncelikle beklenen denetim işlevi (ders planları, müfredat, pedagojik yöntemler, değerlendirme, öğrencilerin ödüllendirilmesi, vb.) ve beraberinde gelen eğitim alanındaki yeniliklerin kanton genelinde kabul edilen normlara uygunluğunun denetimi idi. Bu görevler tamamen ortadan kalkmadıysa, teftişin rolü diğer uzmanların da işbirliğiyle pedagojik uygulamalara ve rehberliğe dönüşmüştür.

Bern Kantonunun Okul Denetimi aşağıdadır.*

Ortaöğretime bağlı okullarda bazı hususlar branş müfettişlerince, ilköğretim okullarının denetimleri ilköğretim müfettişlerince yürütülmektedir. Geniş yetkilerle donatılmış müfettişlerin denetleme, idari ve pedagojik yardımda bulunma görevleri vardır.

Yerel okul yetkilileri ve öğretmenlerin çalışmalarını yerine getirip getirmediikleri; eğitim kurumlarını yeterli araç-gereçle donatıp donatmadıkları; eğitim ortamlarının sağlıklı olup olmadığı; öğretmen açığının giderilmesi için tedbir alınmasına nezaret etmek ve şikayetlere bağlı kurum incelemelerini yapmak ve gerekli belgeleri toplamak, müfettişlerin görevleri arasındadır.

Müfettişlerin pedagojik yardım görevleri; okulun eğitim-öğretim alanındaki çalışmalarını kontrol etmek, zaman zaman öğretim kurumlarını ziyaret ederek çalışmalarını yerinde izlemek; eğitim araç-gereçleri ile kütüphanelerin öğretimi geliştirici yönde kullanılmasını sağlamak; okullarda eğitime uygun ortam oluşturmalarına yardım etmek; sınav sonuçlarına göre yönlendirmenin doğru yapılmasına öncülük etmek; öğretmenlerin çalışma ilkesi serbestliği ilkesine uygun olarak, okulun öğretiminin geliştirilmesi yönünde rehberlik yapmaktır.

Müfettişler Konferansı

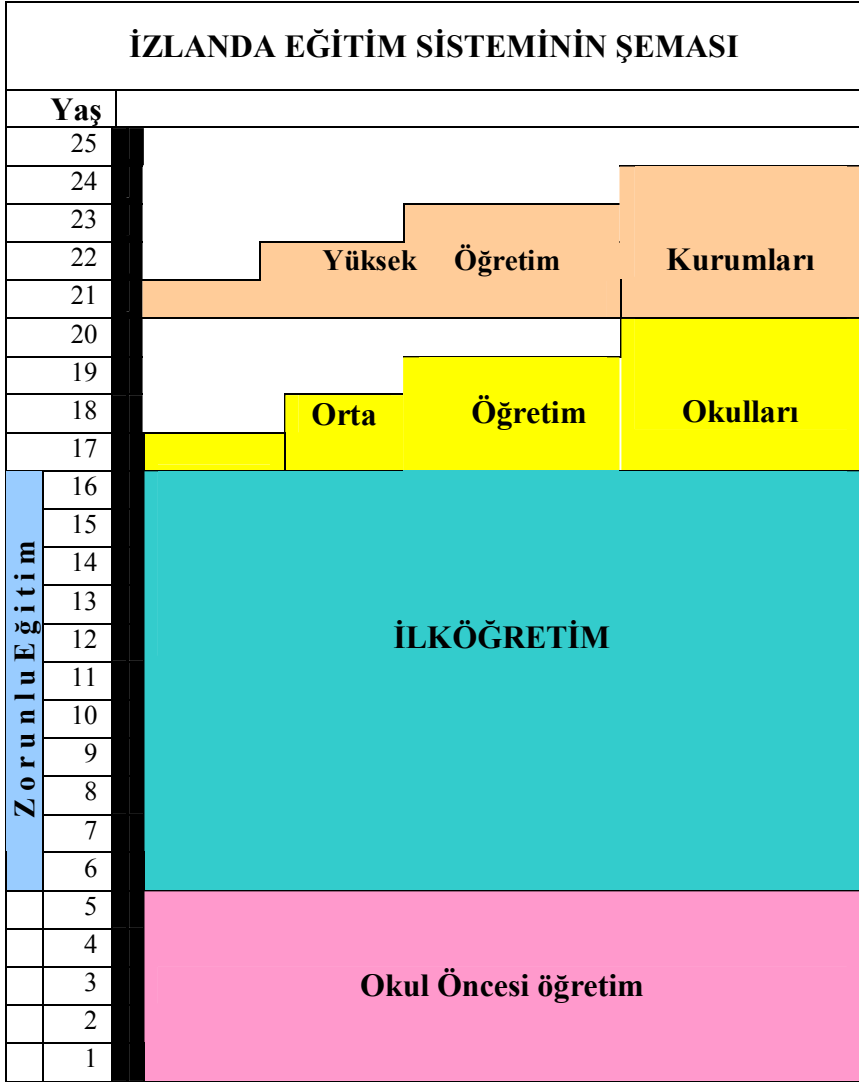
Müfettişler Konferansı, Eğitim Müdürünün davetiyle sık sık toplanır. Eğitim Müdürü tarafından incelenmek ve görüş bildirmek üzere müfettişlere verilen işler, Müfettişler Konferansında ele alınır. Bunlar; yasal uygulamalar, emirler, kararlar, genel eğitim çalışmaları, yayınlar, resmi istatistikler ve iş bölümü konularını kapsar.

Ortaöğretim müfettişleri ve ilköğretim müfettişleri konferansa birlikte katılırlar. Konferans’a Eğitim Müdürü başkanlık eder veya müfettişlerden birisini başkanlık etmek üzere görevlendirir. Toplantıya katılanlara toplantı katılım ücreti ödenir.

(* BOZKURT Nejat, Bern Kantonu’nun Okul Teftişi Notları)

 İzlanda	Yüzölçümü	102819 km2
	Nüfus (2005)	283361
	Nüfus Yoğunluğu	2.8 kişi/km2
	Zorunlu Öğretim	10 yıl(6-15)yaş
IS		

2. İZLANDANIN EĞİTİM DENETİMİ

İzlanda'nın yönetim şekli cumhuriyettir. Eğitim ve öğretimin sorumluluğu merkezi ve yerel otoriteler tarafından kullanılmaktadır. Eğitim Bilim ve Kültür Bakanlığı; okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise ile yetişkinlerin eğitim öğretiminden sorumludur. Zorunlu öğretim süresi 6-16 yaşları arasında (10) yıldır.

Aslında Teftiş Kurulu diye bir kurul yoktur. Eğitim Bilim ve Kültür Bakanlığı, eğitim çalışmalarının kontrolundan ve gözetiminden sorumludur. Bu sorumluluk eğitime ait bilgilerin elde edilmesini kapsar. Daha çok yerel otoriteler, okul öncesi eğitim kurumlarının okul öncesi eğitimdeki çocuklara yardımcı olmak üzere danışman olarak gözetmenler görevlendirilmiştir.

Bölgesel eğitim ofisleri, gözetmenleri vasıtasıyla, ortaokullarda kendi alanlarındaki dersleri izlerler. Gözetmenlerin tetkikleri, yasal düzenleme ve başvuru esasına göre yapılır.

Yönetim Gözetimi ve Denetimi

İzlanda'da bütün eğitim öğretim çalışmaları Eğitim Bilim ve Kültür Bakanlığının yetkisi altındadır. Tarım kolejleri tarım Bakanlığının yetkisindedir. İzlanda'da eğitim işleriyle normal olarak görevli özel bir kuruluş yoktur. Eğitim, Bilim ve Kültür Bakanlığı bölgelerden bilgi toplayarak ve süreçleri takip ederek gözetim görevini yapar

Okul Öncesi Eğitimde Yönetim Kontrolü ve Denetim

Okul öncesi okulların çalışmaları Eğitim, Bilim ve Kültür Bakanlığının yetkisi altındadır. Okul öncesi okulların gerçek işleri yerel belediyelerin sorumluluğuna verilmiştir. İzlanda'da okul öncesi okullar için normalde bir denetim kuruluşu yoktur. Her bir yerel belediye ,sorumluluğundaki okul öncesi okullarında denetleme görevine sahiptir. Okul kurulları, belediyelerde okul öncesi eğitim işleri için istihdam edilen belediye denetmenler ile bağlantı kurar. 1994 düzenlemesine göre Eğitim Bilim ve Kültür Bakanlığı her yıl en az bir oklunu iç değerlendirmesinin yapmakla görevlendirilmiştir.

Zorunlu Eğitim, Ortaöğretimde Yönetim Denetimi ve Kontrolu

Eğitim Bilim ve Kültür Bakanlığı gözetmenleri, eğitim kanunlarını ve düzenlemeleri belirlerler. Örneğin. yerel belediyelerin zorunlu eğitim kademesindeki görevlerin belirlenmesi gibi. Kanunlara uygun olarak okul kurulları ve belediyeler zorunlu eğitimle ilgili düzenlemeye göre çalışmalarını sürdürürler.

Yüksek Öğretimde Yönetim Denetimi ve Kontrol

Eğitim Bilim ve Kültür Bakanlığı yüksek öğretimin gözetim, kontrol ve denetiminden sorumludur. Bakanlık kalite değerlendirme kurulu, bütün kademelerde iç değerlendirme kurallarını çalıştırarak denetim ve kontrolü sağlar.

 Lihtenştayn	Yüzölçümü	160 km ²
	Nüfus (2005)	33000
	Nüfus Yoğunluğu	206kişi/km ²
	Zorunlu Öğretim	9 yıl (6-15) yaş

LİHTENSTAYN EĞİTİM SİSTEMİNİN ŞEMASI								
Yaş								
		Üniversite Dışı Yüksek Öğretim		Lihten. Enstitüsü	Felsefe Akademisi	FHL		
				Teknik Lise	Meslek Lisesi	Çıraklık		
19								
18								
17		Akademik Lise	Genel Lise					
16								
15	Zorunlu Eğitim		Temel Eğitim Okulu			Özel Ortaokul		
14								
13								
12								
11	İlkokul					Özel İlkokul		
10								
9								
8								
7	Ana Okulu					Özel Ana Okulu		
6								
5								
4								

3. LIHTENŞTAYN'IN EĞİTİM DENETİMİ

Lihtenştayn anayasal demokratik parlamenter bir monarji ile yönetilir. Bir prensliktir. Lihtenştayn küçük ölçekli (160 km² lik) bir Prenslik olduğu için kendi eğitim teşkilatını kurmamıştır. Zorunlu öğretim süresi 6-14 yaşları arasında (9) yıldır.

Hükümet seviyesindeki Eğitim Bölümünde, eğitim-öğretimle ilgili iş ve işlemlerin ile yayınların plânlaması yapılmaktadır. Eğitim sistemi başlangıçtan beri Prenslığın komşu ülkeleri, Avusturya ve özellikle de İsviçre' nin eğitim sistemi ile bağlantılılık göstermektedir. Bu durum özel eğitim okulları, mesleki eğitim ve ortaöğretimden sonraki eğitimde daha çok görülmektedir.

Lihtenştayn Eğitim Bölümü genellikle vatandaşlarının dış ülkelerin eğitim kuruluşlarına devam edebilmeleri için düzenleme yapar. Hepsinden önce okul müfettişleri, İlköğretim kademesinde öz değerlendirme yoluyla, belirlenmiş kalite kurallarının okullarının değerlendirmelerini sağlıklı yapıp yapmadıklarını kontrol eder. Öğretmenler, haftalık zümre ve pedagojik toplantılarla kalite geliştirme ve iyi hizmet verme yönünde gayret gösterirler.

Öğretmenlerin önerile üzerine zaman içerisinde eğitimde bazı ilerlemeler sağlanmış, özellikle ortaöğretimin bir alt kademesi olan orta okullarda öğrencilerin değerlendirmelerinde performans değerlendirme ilkeleri belirlenmiştir. Ortaokullarda gelişmenin sağlanabilmesi için, 1995 de öneriler performans değerlendirme sisteminde istenilen düzeyde bir sonuç henüz elde edilememiştir.

Bütün okul ve yayın sisteminin kendi kendini değerlendirmesi, yetkili okul müfettişleri tarafından performe edilir. Ortaöğretim kademesinde zümre öğretmenlerinin pedagoji komisyon temsilcileri tarafından teklif edilen kalitenin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması çalışmaları sürdürülmektedir.

Lihtenştayn, okullar sisteminde özellikle mesleki eğitim ve öğretmen eğitiminin kalite kontrolü, dış ülkelerden İsviçre ve Avusturya dan sağlanmaktadır. Liselerdeki öğretmen gözetiminde hem İsviçre, hem Avusturya sisteminden faydalanılmaktadır.

Bölgesel ve yerel okul yönetiminde merkezi sistemle değerlendirme seçildiğinden, küçük ölçekli ülkede bölgesel bir performans değerlendirme sistemi kurulmamıştır.

 Norveç NO	Yüzölçümü	323758 km2
	Nüfus (2005)	4.4 Milyon
	Nüfus Yoğunluğu	14 kişi/km2
	Zorunlu Öğretim	10 yıl(6-16)yaş

NORVEÇ EĞİTİM SİSTEMİNİN ŞEMASI	
Yaş	

--	--	--

		YÜKSEK ÖĞRETİM	Üniversite Dışı Yüksek Öğretim	
19	Üniversite Sınavlarına Hazırlık	ORTAÖĞRETİM (Genel ve Mesleki Eğitim)	Çıraklık ve İş Deneyimi	Sanat Eğitimi (Lise)
18				
18				
17				
Zorunlu Eğitim	16	İLKÖĞRETİM		
	15			
	14			
	13			
	12			
	11			
	10			
	9			
	8			
	7			
	6	Okul Öncesi Eğitim		
	5			
	4			
	3			
	2			
	1			

4. NORVEÇ’DE EĞİTİM DENETİMİ

Norveç parlamenter bir sisteme dayalı anayasal bir monorşi ile yönetilmektedir. Norveç; (19) kantonda (439) belediye alanı ayrılmıştır. Başşehri Oslo’ dur. Ulusal icra gücü (165) üyeli parlamento tarafından kullanılmaktadır.

Norveç Parlamentosu ve Hükümet, eğitimin amaçlarının gerçekleştirilmesinden ve bütçe kaynaklarının kullanımından sorumludur. Norveç’te zorunlu öğretim süresi 6-16 yaşları arasında (10) yıldır.

Eğitim Araştırma ve Kilise İşleri Bakanlığı, Norveç’in ulusal eğitim politikalarını oluşturan, eğitim konuları ile ilgili en yüksek kamu yönetiminden sorumlu ajansdır.

Merkezi hükümete karşı, eğitimden , bölgesel kademedeki kantonlardaki “Ulusal Eğitim Büroları” sorumludur. Kanton ve belediye yetkililerinin koordinatörlüğünde, “Ulusal Eğitim Büroları”nın, gençlerin okul ihtiyaçlarını karşılama, yetişkinlerin eğitime adaptasyonu sağlama görevleri vardır.

Müstakil belediyeler ilköğretim okullarından, kantonlar da ortaöğretim okullarından sorumludur.

Norveç’te “ **Teftiş Kurulu**”na eş değer bir birim yoktur. 1992 Yılında kabul edilen Eğitim Kanunun 14.Bölümünde “ Gözetleme ve Kontrol” bölümünde denetleme konusuna değinilmiştir. Bu Kanuna göre:

- Belediyeler , kendilerine bağlı okulların danışma ve rehberlik yayınlarını temin etmekten, eğitimi düzenlemekten , fırsat eşitliğini sağlamaktan sorumludur.

- Belediye gözetmenleri okulların faaliyetlerine katılacak, bu bağlamda ihtiyaçları olan dokümanları temin edeceklerdir

Yönetim Gözetimi ve Denetimi

Norveç’te Teftiş Kurulu yoktur. Mamafih, Ulusal Eğitim Ofisi, bölgesel kademedeki merkezi hükümetin fonksiyonlarını yerine getirmek üzere 1992 yılında her bölgede (kanton) kurulmuştur.

Ulusal Eğitim Ofisleri, Kantonlar ve Belediye kurullarıyla bağlantılı olarak çocuklar ve gençlerin eğitim ihtiyaçlarını kanuna uygun olarak belirlerler

Ulusal Eğitim Ofisi

Her bir bölge (kanton)da Bir Ulusal Eğitim Ofisi 1992 yılında kurulmuştur. Ofisin başkanı, Eğitim Müdürlüğünün başıdır. Ulusal Eğitim Ofisi; ilkokul ve ortaokul eğitim-öğretimi ile ortaöğretimde yetişkinlerin özel eğitim ile bir ikinci dil olarak Norveççe'nin öğretiminden sorumludur.

Sorumluluklar, üniversiteler hariç olmak üzere bütün eğitim kademelerini kapsayacak şekilde genişletilir, bu sorumluklar en az uzaktan öğretmen eğitimi, okul işletmeleri çalışmalarının koordinesidir. Ofisler anayasal kuruluşlardır. Ofisler bir kalite değerlendirme fonksiyonlarına sahiptir, fakat her bir okul ve belediyeye danışmak önemlidir. Ulusal yetkililer ve öğretmen birlikleri, aile, öğrenci ve öğretmen dernekleri de Ulusal Eğitim Ofislerinin sorumluluğundadır. Bütün Eğitim Ofislerinin ortak sorumluluklarına ilaveten, Bakanlık Ulusal Eğitim Ofislerinin özel değerlendirmelerini yapar. Örneğin Oslo ve Akershus Eğitim Ofisleri, ulusal ortaöğretim kademesinin sınavlarından ve yapılmasından sorumludur. Sonuç olarak farklı ofisler farklı eğitim alanlarında görevlere sahiptir.

Ulusal eğitim ofislerinin ana görevleri aşağıdadır:

- Ulusal eğitim politikaları hakkında bilgi (amaçlar, öncelikli alanlar, reformlar)
- Kalite değerlendirme (raporlar, değerlemeler, sonuç analizleri)
- Eğitimde lider eğiticiliği
- Hizmetiçi eğitim ve öğretmen eğitimi (özellikle mevcut reformlarla ilgili olarak)
- İlerleme ve gelişme projeleri (özellikle ulusal öncelikli alanlarla ilgili olarak)

- Farklı eğitim kademeleri ile ilgilenme
- Yapı, gözetim, hakların korunmasında yasal uygulama
- Zorunlu ve ortaöğretim okulları sınavlarıdır.

Bölgesel Kademedeki Değerlendirme

Ulusal Eğitim Ofisleri başlıca görevlerinden birisi, bölgelerindeki okul ve kurumlarda ulusal eğitimin amaçlarını pratik bilgilerden de yararlanarak gerçekleştirmektir. Ulusal Eğitim Ofisleri, Bakanlığa yıllık rapor verirler. Ulusal Eğitim Ofisleri, denetleme rolüne de sahiptir. Bu raporlarda belediyelerle yapılan toplantılar ve istatistiki temel istatistik bilgiler yer alır.

D. ÖZET

Bu çalışmada; (27) Avrupa Birliğine üye, (3) Avrupa Birliğine aday, (4) AEA/ EFTA ülkesi olmak üzere (34) Avrupa ülkesinin eğitim denetimi incelenmiştir.

Bu ülkelerin eğitim denetimleri incelendiğinde; denetim kurumları oluşturan ve oluşturmayan ülkeler karşımıza çıkmaktadır.

Ülkelerin komşuluklarına, demokratik durumlarına ve idare şekillerine göre eğitim denetimi yapıları geleneksel bir özellik göstermektedir. Diğer yandan denetim elemanları; müfettiş, denetmen, alanında uzman (ekspert) gibi değişik unvanlarla anılmaktadır.

Denetim kurulu oluşturmayan ülkeler; İskandinav ülkeleri (Finlandiya, İsveç, Norveç), Danimarka, Almanya, İzlanda ve Yunanistan ve Malta 'dır. Bunlardan ilk beş ülke birbirine komşu durumundadır. İzlanda'nın ise bu ülkelerle balıkçılık dolayısıyla yakın ilişkisi vardır. Bu devletler demokrasiyi çok iyi uygulayan gelir düzeyleri yüksek ülkelerdir. Devlet yapısında yerel yönetimler güçlü kılınmıştır. Eğitim yönetimi ve denetimi daha çok yerel yönetimlere ve okul kurallarına bırakılmıştır. Denetim fonksiyonu, yerel yetkililer ve okul kurulları tarafından yerine getirilmekte, daha çok gözetim şeklinde uygulanmaktadır. Denetim veya bunların yerine geçen yapılandırma, pedagojik yardımlar ve danışmanlık ön plana çıkmaktadır. Konusunda uzmanlaşmış eğitimciler, branş/alan öğretmenleri eğitim kurumlarına yardım sağlamaktadır. Avrupa Birliği ülkelerindeki kalite güvence sistemine dayalı olarak denetimler yapılmakta bu denetimlerde de Okulların kendi Özdeğerlendirmelerini yapmaları ön plana çıkmaktadır.

Avusturya'da eyaletler, İsviçre'de kantonlar denetim konusunda da yetkili kılınmışlardır. Müfettişlerin yetki ve sorumlulukları artırılmış olup, eğitimin her kademesinde görev almışlardır. Müfettişler kanalıyla eğitimdeki aksamalar tespit edilmekte, gerekli tedbirler anında alınmaktadır.

Fransa, İtalya, İspanya, Portekiz, Belçika, Lüksemburg, İrlanda ve Birleşik Krallık’ ta eğitim denetimi ile ilgili merkezi düzeyde teftiş kurulları oluşturulmuştur.

Fransa’da Teftiş Kurulu geniş yetkilerle donatılmış, eğitim yönetimi ve eğitim denetimi kurulları vardır. Bu kurullarda eğitimin kurmayları olarak görülen müfettişler görev yapmaktadır. Bu müfettişlerden yönetim haricinde alandan olanların akademik unvana sahip olması ve doğrudan Bakanlar Kuruluna bağlı olarak çalışması, bağımsız denetimin önemini ortaya koymaktadır.

Belçika, üç topluluklu bir devlet olup, Fransızca, Almanca ve Flemenkce konuşan toplulukların Teftiş Kurulları da ayrı oluşturulmuştur. Almanya’da teftiş kurulu olmadığından, Belçika’da Almanca Konuşan Topluluğun Teftiş Kurulu oluşumunda Fransız topluluğunun desteği görülmektedir.

Benelüks ülkelerinin (Belçika, Hollanda, Lüksemburg) eğitim denetimlerinde benzer yönler bulunmaktadır.

İtalya’da önceleri Fransa’ya benzer bir merkezi denetim yapısı varken, idari yapı olarak bölgelere ayrılan ülkede, Bakanlık Müfettişleri, merkezin yanı sıra bölge koordinatörlüklerinde de çalışmaya başlamışlardır. Bakanlık Müfettişleri eğitim öğretimin gelişimi konusunda etkin görev üstlenmişlerdir.

İspanya’da merkezi düzeydeki “Yüksek Denetim Kurulu”nun yanı sıra, özerk bölgelerde kendi iç yapılarına uygun “Teknik Denetim Kurulları” ihdas edilmiştir.

Eğitim Denetimi konusundaki en yeni düzenlemeyi Birleşik Krallık’ tan İngiltere ve Galler yapmıştır. İngiltere’de eğitim denetimi doğrudan Kraliçeye bağlı bir kurul tarafından yürütülmekte, 28.07.1992 tarihli Eğitim Kanunu ile kurulan bu bağımsız kurul ülkede OFSTED/ Eğitimde Standartlar Dairesi olarak bilinmektedir. OFSTED, bağımsız denetim guruplarınca yapılan denetimlerden faydalanarak, hükümetlerce uygulanmak üzere, eğitimin kalitesini ve standartları yükseltme konusunda parlamentoya öneriler sunmakta, hükümette bu öneriler doğrultusunda gerekli tedbirleri almaktadır.

Doğu Bloku grubundan ayrılan; Baltık ülkeleri (Estonya, Letonya, Litvanya); Macaristan, Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Polonya, Romanya ve Bulgaristan da benzer Teftiş Kurulları oluşturulmuş, benzer sistemde denetim görevlerini yerine getirdikleri görülmektedir.

Güney Kıbrıs'ın Avrupa Birliğine tam üye olmasına rağmen, Kıbrıs adasındaki eğitim denetimindeki durum tarihi sürece göre ele alınmış, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin üye olmamasına rağmen Eğitim Denetimi de bu kapsamda değerlendirilmiştir.

Yugoslavya Federasyonu' ndan bağımsızlığını kazanan Slovenya Federal Almanya'nın desteği ile Avrupa Birliği'ne üye yapılmış, Hırvatistan ve Makedonya'nın adaylık süreci devam etmektedir. Bu ülkelerin eğitim sistemleri ve denetimi yapıları da birbirine benzemektedir. Bu iki ülke ile birlikte Avrupa Birliğinin üçüncü aday ülkesi **Türkiye**'dir.

Türkiye'nin eğitim denetim yapısı incelendiğinde, Cumhuriyet Döneminde Teftiş; 1926 yılında çıkartılan 789 sayılı Maarif Teşkilatı Kanunu ve Maarif Eminliklerinin kurulması üzerine, müfettişlerin hak, yetki ve görevlerine ilişkin yönetmenlik hazırlanmış, bu yönetmelikte Müfettiş-i Umumi yerine Vekalet Müfettişi unvanı kullanılmış ve müfettiş muaviniği kaldırılmıştır.

Vekalet Müfettişleri:

- a) Merkez Müfettişleri
 - 1. Eğitim- Öğretim Müfettişleri
 - 2. Yönetim Müfettişleri
 - 3. Müze ve Kütüphane Müfettişleri
- b) Mıntıka Müfettişleri

olmak üzere iki gruba ayrılmıştır.

1931 yılında Maarif Eminliklerinin Kaldırılması ile mıntıka müfettişleri merkez müfettişleri olarak tekrar görevlendirilmişlerdir.

Yurttaşların hak ve özgürlüklerinin yönetime karşı korunmasında bağımsız bir denetim organı Ombudsmanlık Avrupa Birliği Ülkelerinde çok önemli görevler üstlenmiştir. Bu bağlamda da ülkemizde **15.06.2007 gün ve 5521 Sayılı Kamu Denetçiliği (Ombudsmanlık) Kanunu kabul edilmiştir. Bu Kanun hükümleri, Anayasada yer almadığından şu anda işlevsel hale getirilememiştir.**

Zamanın maarif eminleri görev aldıkları bölgelerde birer ombudsman gibi görev yapmışlardır. Türkiye Cumhuriyetinde Tevhidi Tedrisat Kanununun bir amacıda, eğitim birliğini sağlamaktır. Türk Eğitim Sisteminde ki eğitim birliğinin sağlanmasında zamanın Maarif Eminleri önemli görevler üstlenmişlerdir

Türkiye'nin, **Cumhuriyet Dönemi Teftiş** yapısına baktığımızda; bu denetim yapısı Fransa ile çok yakın benzerlik göstermektedir. Bu durumda da **eğitim denetimi** yapısını Fransa'dan örnek olarak aldığımız ortaya çıkmaktadır. Müze ve kütüphanelerin Kültür Bakanlığı'na devredilmesiyle ülkemizdeki bu bölümün denetimi Kültür Bakanlığı Müfettişlerine devredilmiş, eğitim- öğretim ve yönetim müfettişlerine de Bakanlık Müfettişi unvanı verilmiştir.

Eğitimde, uzun dönemli deneyimlerden ve çalışmalardan daha iyi sonuç alınmaktadır. Olaylara küresel bakılmadığı sürece, telafisi güç hatalar ortaya çıkmaktadır. Kayıtlarda Türkiye vatandaşlarının okur – yazarlık oranının yüksek olmasına rağmen, yerel yönetimlerde eğitim görevi üstlenecek, eğitime yön verecek kapasite de vatandaş bulmak zordur. Bu bakımdan Bakanlık merkez teşkilâtı makro düzeyde; eğitim planlaması, müfredatın geliştirilmesi, araştırma-geliştirme ve denetleme görevini sürdürmek zorundadır.

Diğer yandan bütün Avrupa ülkelerinde olduğu gibi, Türkiye' de de VIII. Kalkınma Plâna bağlı olarak hükümet programlarında “Performansa Dayalı Bir Ölçme ve Değerlendirmenin” yapılabilmesi için denetimin etkin, verimli ve ekonomik bir yapıya kavuşturulması için pilot çalışmalar sürdürülmektedir.

Avrupa Birliğine sunulan, “Türkiye'nin Katılım Ortaklığı Belgesinde”; “Orta Vadeli Öncelikler” arasında “İdari ve Adli

Kapasitenin Güçlendirilmesi “ başlığı altında:” * İç ve bağımsız mali kontrol için yasal çerçevenin tamamlanması; iç denetim/kontrol işlevlerinin uyumu için hükümet içinde merkezi bir kuruluşun kurulmasının tamamlanması; harcama merkezlerinde iç denetim/kontrol ünitelerinin kuruluşunun tamamlanması; ulusal iç hesap kontrolörleri/denetçileri için merkezi ve yerel düzeyde ve öncel (ex-ante) mali denetim düzeyinde "işlevsel bağımsızlığın" sonuçlandırılması” hükmü yer almıştı. Bu bağlamda 5018 sayılı Mali Denetim ve Kontrol Yasası yürürlüğe girmiş olup, mali konularda genel bütçe harcamaları disiplin altına alınmıştır. Bu konudaki yapılandırma ve mali denetim konusunda iç denetçilerin atanmalarına ve yetiştirilmelerine devam edilmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığında şu anda üçlü bir denetim yapısı oluşmuştur. Bu kapsamda, doğrudan Bakan’a bağlı Teftiş Kurulu Başkanlığı bünyesinde Milli Eğitim Bakanlığı Müfettişleri, mali konularda Müsteşara bağlı Maliye Bakanlığı İç Denetim Koordinasyon Kuruluna karşı sorumlu iç denetçiler ile İllerde Milli Eğitim Müdürlüklerine bağlı olarak İlköğretim Müfettişleri görev yapmaktadır.

E. KAYNAKLAR:

1. Structures of the Education and Initial Training Systems in the European Union (EURYDICE & CEDEFOP), DG XXII Education, Training and Youth, 1995

2. Supplement to the Study on Structures of the education and Initial Training Systems in the European Union, Eurydice the Information Network on Education in Europe, November 1997

3. Avrupa Birliği Üye Ülkelerinin Eğitim Sistemleri, MEB Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, Ankara 1996

4 KASAPÇOPUR Ahmet, AB Ülkeleri Eğitim Denetimi, MEB Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Avrupa Birliği Masası, 1996

5. Meeting to Launch the IBE/MED Network Malta, November 1999

6. Avrupada Eğitime İlişkin Temel Veriler, Avrupa Komisyonu, MEB EURYDICE, Ankara 2007

7. Bazı kaynaklar ilgili bölümlerin alt kısmında indisleri verilerek gösterilmiştir.

8. Yaralanılan internet adresleri ise aşağıdadır.

Avrupa Birliği Kurumları veya Yan Kuruluşlarının Bilgi Kaynakları ve Web Adresleri	
Kurumun /Yan Kuruluşun Adı	web Adresi
Avrupa Konseyi	http://ue.eu.int
Avrupa Komisyonu	http://europa.eu.int
Avrupa Birliği Ekonomik ve Sosyal Konseyi	http://www.esc.eu.int
Avrupa Birliği Bölgeler Komitesi	http://www.cor.eu.int
Mesleki Eğitimi Geliştirme Merkezi	http://www.cedefop.gr
Avrupa Eğitim Vakfı	http://www.etf.eu.int
AB' nin Resmi Mevzuatı (Ücretli)	http://www.europa.eu.int/celex
AB' nin Resmi Mevzuatı (Ücretsiz)	http://europa.eu.int/eur-lex
AB' nin Günlük Haber Kaynağı	http://www.europa.eu.int
AB' nin İstatistik Ofisi	http://europa.eu.int/en/comm/eurostat
Eurydice	http://www.eurdice.org

Avrupa Birliği’ nin Türkiye Bağlantılı Bilgi Kaynaklarının web Adresleri	
Avrupa Komisyonu Türkiye Temsilciliği	http://www.deltur.cec.eu.int http://www.europtr.org.tr
Dışişleri Bakanlığı	http://www.mfa.gov.tr
Avrupa Birliği Genel Sekreterliği	http://www.abgs.gov.tr
Ankara Üniversitesi	http://www.ankara.edu.tr
Ankara Üniversitesi ATAUM	http://www.ankara.edu.tr
Milli Eğitim Bakanlığı	http://www.gov.tr
Devlet Planlama Teşkilatı	http://www.dpt.gov.tr
İktisadi Kalkınma Vakfı	http://ikv.org.tr
ODTÜ	http://www.ces.metu.edu.tr
Bogaziçi Üniversitesi IHAUM	http://www.boun.edu.tr/ceces
Anadolu Üniversitesi	http://www.anadolu.edu.tr
Atatürk Üniversitesi	http://www.atauni.edu.tr
KKTC Milli Eğitim Kültür ve Gençlik Bakanlığı	http://www.trncresidency.org http://www.mebnet.net

Avrupa Birliğine Üye Ülkelerin Eğitim Bakanlıkları veya Eğitimle İlgili Kurumların web Adresleri	
1. Avusturya	http://www.bmbwk.gv.at
2. Belçika	http://www.vizo.be
3. Birleşik Krallık (UK)	http://www.ofsted.gov.uk
4.Bulgaristan	http://www.minedu.government.bg
5.Çek Cumhuriyeti	http://www.msmt.cz
6. Danimarka	http://www.uvm.dk
7.Estonya	http://www.hm.ee
8 Federal Almanya	http://www.bmbf.de
9. Finlandiya	http://www.minedu.fi/minedu
10. Fransa	http://www.education.gouv.fr
11.Hollanda	http://www2.minocw.nl
12. İrlanda	http://www.irlgov.ie/educ/Default.htm
13.İspanya	http://www.abc.es
14.İsveç	http://www.skolverket.se
15. İtalya	http://www.istruzione.it

...Kuzey Kıbrıs	http://www.meb.net.net
16.Güney Kıbrıs	http://www.moec.gov.cy
17.Letonya	http://www.aic.lv
18.Litvanya	http://www.skvc.lt
19.Lüksemburg	http://www.men.lu
20.Macaristan	http://www.om.hun
21.Malta	http://www.abautmalta.com/education
22.Polonya	http://www.men.waw.pl
23.Portekiz	http://www.dapp.minedu.pt
24.Romanya	http://www.edu.ro
25.Slovakya	http://www.education.gov.sk
26.Slovenya	http://www.mss.edus.si
27.Yunanistan	http://www.ypeth.gr.english

Avrupa Birliğine Aday Ülkelerin Eğitim Bakanlıkları veya Eğitimle İlgili Kurumların web Adresleri		
1.	Makedonya	http://www.mon.gov.mk
2.	Hırvatistan	http://www.mzos.hr
3.	TÜRKİYE	http://www.meb.gov.tr

Avrupa Birliği Ekonomik Alanındaki Ülkelerin web Adresleri	
İsviçre	http://www.bbw.admin.ch
Norveç	http://www.dep.no/ufd/engelsk
İzlanda	http://www.brunnur.strj.is
Liechtenstein	http://www.firstlink.li

Komşu Ülkelerin Eğitim Sisteminden Yararlanan Prensliklerin web Adresleri		Ülke Adı
San Marino	http://www.Omniway.sm	İtalya
Vatikan	http://www.vatican.va	İtalya
Monoko	http://www.gouv.mc	Fransa
Andora	http://www.ev.ad	Fransa
Liechtenstein	http://www.firstlink.li	İsv.,Avu, Alm

Ahmet KASAPÇOPUR

Konya–Ereğli’ de 1946 yılında doğdu, ilkokulu Karaman-Ayrancı Hüyükburun Köyünde; ortaokulu Karaman - Ayrancı’ da, liseyi Konya-Ereğli’de tamamladı. 1965-1966 Öğretim Yılında Konya Selçuk Eğitim Enstitüsü Fen Bölümünü bitirdi.

İlk öğretmenlik görevine Siirt Eruh Ortaokulunda başladı, Konya Merkezde değişik okullarda Matematik Öğretmenliği yaptı. Karaman Akçasehir ve Karaman Ayrancı’ da Okul Müdürlüğü ve Matematik Öğretmenliği görevlerinde bulundu. 1968-1970 yıllarında Sarıkamış’ta yedek subay istikam teğmen olarak vatani görevini tamamladı.

Konya’ da Akşam okullarında öğretmenlik yaparken devam ettiği Konya Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisinden 1978-1979 öğretim yılında mezun olarak Makine Mühendisi unvanını aldı.

Konya Gazi Lisesi Matematik Öğretmenliğinden Milli Eğitim Bakanlığı Müfettişliğine 1983 Yılında atandı. 1992 yılında Başmüfettiş oldu.

Ankara Üniversitesi TÖMER’ de İngilizce dil öğretimini tamamladıktan sonra, 1993 yılında Ankara Üniversitesi Avrupa Toplulukları Araştırma Uygulama Merkezinde Avrupa Birliği Temel Eğitim ve Uluslararası İlişkiler Programlarını bitirdi.

Çeşitli dergilerde eğitim ve Avrupa Birliği eğitim politikaları ile ilgili yayınlanmış makaleleri bulunmaktadır.

İyi derecede İngilizce, az derecede Almanca bilmektedir.
Evli, 3 çocuk babasıdır.